

حمزة أسد الله

HAMZA - ESEDULLAH

I

DRUGE PRIČE

PREVODILAC:

MIRSAD ef. SEDIĆ

NASLOV ORIGINALA:

"ASHABUL UHDUD", "ŠUKRUN-NI 'METT"
"HAMZA - ESEDULLAH"
(grupa autora)

PREVEO S ARAPSKOG:

MIRSAD ef. SEDIĆ

IZDAVAČ:

BIHAĆKO MUFTIJSTVO I
"ET-TAKWA" - INTERNATIONAL

ZA IZDAVAČA:

Prof. Hasan ef. Makić i Mirsad ef. Sedić

LEKTOR:

Prof. Asim Ljubijankić

Drugo izdanje

Štampa: »GRAFIČAR« Bihać

Bihać 1996

حمزة أَسَدُ اللَّهِ

HAMZA - ESEDULLAH

I

DRUGE PRIČE

BISMILLAHIRRAHMANIRRAHIM

S obzirom da se već drugu godinu nalazimo u ratu, ova knjiga neka bude moj skromni doprinos u sjećanju na sve one koji su poginuli boreći se za Islam, Muslimane i državu Bosnu i Hercegovinu. Od mnogobrojnih šehida posebno mjesto u mom sjećanju imaju Abdurahman, Ali, Dželal i Osman, rahmetullahi alejhim.

Bužim, 1993. god.

Prevodilac

U V O D

Pred vama je, poštovani čitaoci, zbirka muslimanskih priča i hikaja, isključivo vjerskog karaktera, jer su skoro sve protkane detaljima iz Kur'ana i Hadisa, ili se oslanjaju na iste izvore. Za neke priče ili hikaje osnov nećemo naći ni u jednom spomenutom izvoru, ali s obzirom na djela iz kojih su prevedene (poneka su stara i preko 500 godina, kao djelo "Mustatref" npr.) s razlogom ih možemo računati u neprocjenjivo blago i tradiciju Muslimana širom svijeta.

Mnoge od ovih priča su prepričavane i u krajevima u kojima mi živimo, dakle u Bosni i Hercegovini, pa i šire, ali ponovo napominjem da su sve prevedene iz arapske i to dosta stare literature, što jasno ukazuje na porijeklo tih priča. Ovo ne znači da se u našim krajevima sličan događaj koji se navodi u pojedinoj priči nije desio, odnosno da ta priča nije postojala i prepričavana, pa se možda, čak odavde proširila dalje u svijet.

Neke od ovih, pogotovo kraćih hikaja, mogli smo sresti u našim starijim časopisima i knjigama, što vrijednost ove zbirke nikako ne umanjuje tim prije što nikada na jednom mjestu nismo imali ovoliki broj hikaji i muslimanskih priča, i što je prije svake skupine priča, bilo u tekstu bilo u sadržaju, navedeno ime originalnog djela iz kojeg su priče prevedene. U tim originalnim djelima, svakako, mogle su se naći i potpuno iste priče, npr. neke od priča "O sadaci" nalaze se u gotovo svakom djelu ove vrste. Ja sam svaku priču naveo uz djelo koje sam prvo čitao i prevodio, što ne znači da neko, ko posjeduje te originale, istu priču neće naći i u tim drugim djelima.

Dvije od dužih priča: "Amina - majka Vjervjesnikova" i "Jabuka" su prije 2-3 godine prevedene i

izdate u Sarajevu, ali s obzirom da je u pitanju vrlo mali tiraž, a da je ovo lični prevod, smatrao sam da je šteta da ih iz ove zbirke izostavljam.

Na kraju bih zamolio Uzvišenog Allaha da obilnom nagradom nagradi sve one koji su pomogli da ova knjiga dođe u ruke vama čitaocima, i da nam ovo bude upisano u dobra i hairli djela.

U Bućevcima kod Bužima; Oktobar 1993. Džumadel ula 1414 po Hidžri.

Prevodilac: Sedić Mirsad

NEDŽRANSKI MUČENICI (Ashabul uhdud)

Muhamed Ahmed Beranik

*U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!
"Tako mi neba sazviježđima okićenog,
i Dana već određenog,
i prisutnih, i onoga što će biti prisutno, -
prokleti neka su oni koji su rovove iskopali,
i vatrom i gorivom ih napunili,
kada su oko nje sjedili
i bili svjedoci onoga što su vjernicima radili!
A svetili su im se samo zato što su u Allaha,
Silnoga i Hvale
dostojnog vjerovali..."
- Istinu je rekao Uzvišeni Allah! -
Kur'an, suretul - Burudž*

- 1 -

Nedžran bijaše grad u Jemenu, na samom njegovom sjeveru, a osnovao ga je i sagradio Mur'if ibnu Sebe, koji je u to područje stigao kada je tu bila pusta dolina. Grad je proživljavao sva ona događanja i previranja koja su se dešavala u Jemenu. Smjenjivale su se generacije i pokoljenja kao i u svim drugim mjestima.

U vrijeme tih prvih stoljeća u Jemenu je prevladavalo idolopoklonstvo. Mnogi stanovnici su obožavali sunce i njemu se klanjali. Veličali su vatru i njoj se obraćali za savjet ili pomoć, dok je ona nijemo i pohlepno gutala drvlje i drugo gorivo.

Jemenski vladar Tubban Es'ad ebu Kerib, koji se nalazio u jednom od svojih osvajачkih pohoda, stigao je sve do Hidžaza i do Medine, u kojoj je u to vrijeme živjela jedna skupina Jevreja koja je Jemen napustila pred samo potapanje njihovih zemalja popuštanjem brane Mearib. Tubban je odlučio da pokori stanovnike Medine i da poruši njihov grad. Želeći da ga odvrate od te namjere i da ga nagovore da se vrati od Medine, pred njega izadoše dva jevrejska svećenika koji sa njim započеше pregovore.

Vladar odluči da ih sasluša, sjede s njima, a oni počеше govoriti: "O vladaru! Ne ruši našeg grada i ne budi uzrok našoj propasti. Ovaj grad će u budućnosti biti mjesto gdje će doseliti Allahov Poslanik, i tu će biti njegov dom i boravište."

Začudi se vladar njihovim riječima, te im reče: "Šta vas je to podučilo tom znanju? Ko vas je to naučio?"

Rekoše: "Podučila nas je ovome naša vjera, naučila nas je to naša knjiga."

Vladar upita: "Kakva je to vaša vjera? Koja je to vaša knjiga?"

Rekoše: "Naša vjera je Jevrejstvo, a naša knjiga je Tevrat."

Onda oni počеше vladaru pričati o svojoj vjeri, o vjerovanju Jevreja u njihovog Boga - Allaha, i o obožavanju samo Njega i nikoga drugog. Vladaru se dopade ta vjera i shvati da je mnogo bolja od mnogoboštva i idolopoklonstva. Zaželi da i on obožava samo Allaha umjesto dosadašnjeg obožavanja kipova,

klanjanja suncu, i veličanja vatre. Zatraži od svećenika da ga prate u Jemen kako bi njegov narod od njih primio Allahovu vjeru. Oni se njegovom pozivu rado odazvaše i oputovaše s njim u Jemen.

Bio je to početak dolaska Jevrejstva u Jemen, i prvi prelasci njegovih stanovnika iz mnogoboštva u obožavanje samo jednog Boga.

Što se tiče Nedžrana njegovi stanovnici su ostali kao i ranije, mnogobošci, koji su obožavali sve što su smatrali da je zaslužio njihovu pobožnost i zahvalnost. Svetkovali su sve ono što bi im njihov razum prikazao zaslužnim za neku svetinju. To je išlo dotle da su čak obožavali i svetkovali jednu visoku palmu u pustinji, za koju su odredili posebni praznik svake godine, kada su dolazili pod nju i provodili vrijeme u njenom obožavanju, vješajući na nju svoju najnoviju odjeću, kako bi im se na taj način povećao beriket!

- 2 -

I dok je u Jemenu i njegovoj okolini bilo ovakvo stanje po pitanju vjerovanja, Sirija i Vizantija su bile pravo poprište nadmetanja između Jevreja i prve skupine Kršćana, koji su slijedili ono što im je donio Isa el Mesih, a to je vjerovanje u Allaha, jednog jedinog Boga. Prije toga Isa je bio poslat kao Vjerovjesnik i susreo se sa svim teškoćama i otporu Jevreja njemu i njegovoj vjeri. Isto tako su i njegovi sljedbenici doživljavali otpor i još stavljeni na razne kušnje, jer su bili ubijani i protjerivani na sve strane. Sve te muke, patnje i kazne su podnosili i njima bivali izloženi samo zbog svoje vjere i svoga ubjeđenja.

Između tih koji su prošli velike muke, progone i uvrede zbog svoje vjere, bio je i jedan dobar i pobožan čovjek, koji je bio neumoran u svom ibadetu, a zvao se Fejmion.

On nikada nije prestajao sa obožavanjem Allaha i spominjanjem Njegova imena, sa obredima i namazom. Kada bi padala večer izlazio bi u pustinju ili na neko drugo osamljeno mjesto i tu provodio vrijeme u ibadetu i namazu.

Kada bi se njegov postupak raširio među svijetom, i kada bi ljudi saznavali za njegovu vjeru koju je krio, on bi napustao mjesto gdje je živio i odlazio bi u drugi grad. Zbog toga Fejmion nikada nije dugo ostajao na nekom mjestu; dok bi se za njega pročulo on bi odlazio dalje, tu opet ostajao neko vrijeme, a onda opet išao dalje... Dolazio je u zemlje čiji stanovnici su bili Jevreji, dolazio bi u druga mjesta gdje su živjeli vatropoklonici -Medžusije, stizao je i u naselja gdje su obožavani kipovi, i gdje je jedina vjera bila idolopoklonstvo.

U nekom selu mladić po imenu Salih primjeti neobično ponašanje Fejmiona, opazi njegovu ljubav prema samoći i njegovo nastojanje da što više bude sam. Krišom ga je posmatrao i vidio njegov ibadet i namaz, što ga je veoma začudilo. Uvjerio se u njegovu dobrotu i bogobožnost, pa ga je veoma zavolio i počeo da ga slijedi gdje god bi on pošao i kud god bi se zaputio. Kada god bi Fejmion zastao na nekom osamljenom mjestu radi namaza ili nekog drugog obreda, on bi ga netrepćući posmatrao pažljivo ga slušajući i čudeći se najvećim čudom.

Krenuo je Fejmion iz sela u kojem je živio Salih u neko drugo selo kao što mu je bio običaj, a Salih koji ga je već bio zavolio i počeo da naginje njegovoj pobožnosti i načinu klanjanja, nije htio da ga izgubi, nego ga je i dalje uporno i bez njegova znanja slijedio.

Jedne večeri Fejmion po običaju sjede na neku čistinu da obavi namaz, a Salih isto tako sjede na mjesto odakle ga je mogao pažljivo posmatrati i slušati. I dok je Fejmion bio zauzet svojim namazom udubljen u

spominjanje Allahova imena, iz obližnjeg stijenja se pojavi veliki strašni gmizavac koji počne da gmiže prema mjestu gdje je on klanjao. Kada Salih vidje životinju koja se zaputi pravo prema Fejmionu zavika iz sveg grla: "O Fejmione! Čuvaj se zmije! ... O Fejmione, eto velika zmijurina ide prema tebi!"

Fejmion se ne pomače sa svog mjesta, niti podiže glavu sa namaza, nego skrušeno nastavi klanjati pomičući samo usnama.

I polako zmija spusti glavu prema zemlji ili iz stida prema Fejmionu, ili iz poštovanja prema njemu, ili učestvujući s njim u njegovu ibadetu, a onda krenu od njega vijugajući, da bi se opet vratila odakle je i došla, među stijenje i kamenje.

Salih se veoma zbuni kada to vidje, i nikako nije mogao čudu da se načudi. Kada Fejmion završi sa namazom, Salih mu priđe i reče: "O Fejmione, Allah najbolje zna da ja nikoga nisam zavolio kao tebe. Ja te slijedim i pratim tvoje ponašanje već duže vrijeme, i zadivio sam se tvojoj bogobojažnosti i dobroti. Želja mi je da uđem u tvoju vjeru pa mi dozvoli da ti budem drug i saputnik u tvojim putovanjima i obredima."

Fejmion mu reče: "Ako želiš da se družiš sa mnom, dobro vidi u kakvoj sam situaciji, pa ako si siguran u to da me možeš slijediti, pa dobro došao i ugodno se osjećao u mom društvu."

I tako Salih počne pratiti Fejmiona u njegovim obredima i putovanjima i tako učiti od njega ciljeve njegove pobožnosti i njegova namaza. Išli su Fejmion i Salih iz grada u grad, iz sela u selo, krijući od ljudi svoju vjeru, svoje obrede i svoj namaz.

Jedanput, dok su putovali kroz pustinjske predjele, presrete ih neka karavana čiji su ljudi stalno vrebali i napadali druge karavane i pljačkali ih. Kada pljačkaši iz karavane primjete Fejmiona i Saliha kako sami

putuju kroz pustinju, niti ih ko slijedi, niti ih ko štiti, odmah odlučiše da ih napadnu i opljačkaju, i pored toga još da ih zarobe i prodaju kao roblje. I ne prođe nekoliko trenutaka, a Fejmion i Salih se nadoše u rukama napadača, i zarobljeni skupa s njima krenuše kroz pustinju savladavajući njenu nepreglednu širinu.

Kolona stiže sve do Jemenskih pokrajina, u jednom od Nedžranskih sela stadoše, te Fejmiona i Saliha ponudiše sa ostalom robom na prodaju. Prije toga ih lijepo središe od dugog i zamornog puta, kako bi što bolje izgledali i na taj način ih povoljnije prodali.

Za kratko vrijeme svijet se okupi razgledajući izloženu robu, i Fejmion i Salih se brzo nadoše u vlasti dvojice bogataša iz tog sela.

Njih dvojica ni u zarobljeništvu u svojim novim domovima ne prestadoše sa ibadetom; iako su bili prinuđeni da rade veoma teške i naporne poslove, to ih nije odvrćalo od namaza.

Fejmionov gospodar je bio čovjek dobra srca i plemenitih svojstava te veoma lijepe naravi. Primjetio je veliki Fejmionov trud kada obavlja neki posao, i njegovo nastojanje da što češće pristupi namazu, te ga pusti da radi što god želi i voli.

Došao je praznik u kojem stanovnici Nedžrana odlaze kod visoke palme, i kada svi svečani i ozbiljni izađoše i počеше da se mole oko nje, te povješaše na nju ono što su pripremali od svoje odjeće. Fejmion, vidjevši i osuđujući to što čine reče svome gospodaru:

"Zar obožavate palmu koja ne može ni da vam šteti, niti vam koristi...! Kada bih samo zamolio svoga Gospodara on bi je uništio!"

Njegov gospodar mu u čudu reče: "A ko je tvoj Gospodar Fejmione? Kakva je tvoja vjera?"

Reče: "Moj Gospodar je Allah koji me je stvorio, i stvorio je sve što je na zemlji. A moja vjera je da obožavam samo svoga Gospodara i nikoga drugog."

Njegov vlasnik mu reče: "Ako možeš da mi dokažeš to što govoriš, ja ću odmah primiti tvoju vjeru."

Tu noć Fejmion provede upućujući Allahu dovu da stanovnicima Nedžrana dokaže da je lažno sve ono sveto i božansko što oni pripisuju palmi, i da je tačno ono što je on govorio svom vlasniku.

Kada se potpuno smrklo, nastupi strašna olujna noć, zapuha snažni vjetar, a nebo prekriše crni oblaci. Što je noć više odmicala, oluja je postajala sve jača i jača uz žestoki vjetar koji ne ostavljao ništa iza sebe.

Stanovnici Nedžrana se na brzinu skloniše od te sile i strahote u zaklone od svojih kuća i u unutrašnjosti pećina po brdima.

Kada noć prođe i svanu dan, oluja se smiri, stiha se vjetar a oblaci se rastupiše. Nedžranci krenuše svojim uobičajenim poslovima da čuvaju stoku i obrađuju njive, kad ugledaše svoju svetu palmu potpuno uništenu, a njihova božanstva razbacana po zemlji...!

Fejmionov vlasnik odmah primi njegovu vjeru i počeo da slijedi njegovo učenje! Onda oslobodi svoga roba od svake službe zbog njegove svetosti i dobrote, a Fejmion sada sebi izgradi bogomolju izvan sela, daleko od svih, i tu na miru i osami predade se svome namazu i ibadetu.

- 3 -

Nedžranci su poštovali vračeve i uzdizali mađioničare, koji su ih obavještavali o nepoznatim stvarima i upoznavali ih sa onim što bi trebalo da se desi u budućnosti. Vladar Nedžrana je slijepo vjerovao u jednog čarobnjaka koji je uveliko bio zagazio u svijet

magije i čarolija, te ga je u svemu propitivao i uvijek od njega savjet tražio. Kada je čarobnjak ostario, vladar od njega zatraži da sebi uzme jednog učenika, kojega bi podučio magiji i kojem bi otkrio sve tajne svoga čarobnjaštva.

Izbor pade na oštroumnog dječaka po imenu Abdullah ibnu Tamir, i od njegovih roditelja se zatraži da ga svaki dan šalju čarobnjaku, kako bi ga čarobnjak podučavao i svoje iskustvo na njega prenio.

Šator čarobnjaka se nalazio nedaleko od sela u kojem je živio Abdullah ibnu Tamir, a na putu do njega prolazio bi pored bogomolje u kojoj je živio Fejmion, i gdje se jedino u cijelom Jemenu Allah uistinu obožavao.

I kada god bi Abdullah išao čarobnjaku i nailazio pokraj Fejmionove bogomolje, začuđeno bi posmatrao pobožnjaka kako klanja i spominje Allaha. Čudio se njegovom stanju i ponašanju, sve dok jedanput ne uđe kod njega i ne zapita ga o njegovoj vjeri i pobožnosti.

Fejmion objasni mladiću sve što ga je zanimalo, a on se veoma začudi čuvši od njega mnogo neobičnih stvari. Od tada poče redovno kod njega da svraća i da od njega uči; Ko je to Allah? Kako će vjerovati u Njega? Kako će Mu se moliti?

Abdullahovo navraćanje kod Fejmiona je učestalo, tako da nijedan dan nije prošao a da mu se ne svrati u svom odlasku kod čarobnjaka ili u povratku od njega, te bi kod pobožnjaka ostajao nekoliko vremena provodeći ga u obučavanju i posmatranju.

Čarobnjak poče da kori Abdullaha zbog njegova kašnjenja, a njegova familija se poče raspitivati o razlogu njegovog dugog odsustvovanja od kuće. Abdullah je svoju tajnu i svoje novo saznanje krio i od čarobnjaka i od svoje familije!

Iz dana u dan mladićeve grudi su se širile pred saznanjima koja je čuo od Fejmiona o temeljima

vjerovanja i o obavezama u ibadetu, tako da je polako počeo da odbija i mrzi nauku o magiji i čarobnjaštvu. Bio je u velikoj dilemi i dane je provodio pitajući se: Da li da napustim ovog čarobnjaka kojem me je poslala moja porodica i s čijim načinom učenja i ponašanja nije zadovoljna moja duša, i kojem ne teži moje srce, ili da se posvetim pobožnjaku koji obožava samo Allaha i nikog drugog, te da svoje vrijeme utrošim na učenju njegove nauke i njegovih uputa?

Dugo je bio u toj nedoumici nemajući mira ni jednog trenutka, tražeći pravo rješenje za svoj problem. Tako razmišljajući naiđe jednog dana na skupinu ljudi koja je zastala u prolazu na putu, a pred kojom se ispriječio veliki i strašni lav. Ljudi su bili u strahu i gotovo izgubljeno tražili ikakav izlaz iz te iznenadne opasnosti.

Abdullahu na um dođe jedna misao, i on sam sebi reče: "Sad je došlo vrijeme da se riješim ove velike dileme i brige i da saznam šta ubuduće da radim! Sad ću vidjeti ko je kod Allaha bolji: je li to čarobnjak ili je to pobožnjak?!"

Abdullah potraži jedan kamen i krenu u susret lavu, podiže kamen u rukama i reče: "Allahu, ako je Tebi draže učenje pobožnjaka od učenja čarobnjaka, ubij ovu zvijer tako da ljudi mogu nesmetano da idu svojim putem!" Zatim snažno baci kamen na lava, a kako je vrlo dobro znao gađati, pogodi ga i s Allahovom odredbom na mjestu ga ubi.

Ljudi vidješe lava, koji ih je maloprije toliko uplašio i put im zapriječio, kako iznenada pade i pruži se po zemlji, te se silno začudiše i zbuniše. Istina, koju polako počеше da shvataju još više poveća njihovu zbunjenost. Uskomešaše se i počеше jedni druge da zapitkuju: "Zar je stvarno istina da je ovaj dječak ubio onog strašnog lava?" Odgovor bi svuda glasio: "Nikog drugog osim njega nismo vidjeli. Vidjeli smo samo

kamen koji je poput strijele poletio kroz zrak i pao na lava koji se kao gromom pogođen srušio na zemlju!"

Ljudi se u čudu raspitivahu o Abhdullahu i njegovoj nesvakidašnjoj moći, a kada malo dođoše sebi od čuda, požuriše prema njemu zahvaljujući mu i hvaleći ga sretni što su se spasili.

Odrastao je Abdullah u lijepog i stasitog mladića, ojačala je njegova vjera u Allaha, a njegova duša je postala još čistija, dok je njegov razum sabirao sve ono što ga je naučio Fejmion. Očvrstlo je njegovo srce i on odlučio da se obraća ljudima, da ih upućuje na pravi put i upoznaje sa onim što je za njih istinsko dobro i u čemu je njihova prava sreća.

I počeo je Abdullah da poziva u Allahovu vjeru i tajno upoznaje ljude sa onim što ranije nisu poznavali, obraćao im se upozoravajući ih i upućujući, a često se obraćao bolesnima i onima koji su imali neke tjelesne mane, pa bi im govorio: "Vjerujte u Allaha i vašu vjeru učinite što ljepšom! obraćajte Mu se, izliječite vas od bolesti sa svojom moći, i otklonite od vas vaše mane i nedostatke."

Mnogi su slijedili Abdullahove upute prihvatajući vjeru u Allaha, a kako su se mnogi izliježili od raznih bolesti, brzo se proširiše glasine o njegovoj vjeri i sposobnosti da liječi bolesne.

Fejmion se pobojavao za Abdullaha i njegovo pozivanje u vjeru, pa mu reče upozoravajući ga: "O Abdullahu! Ja se uistinu bojim za tebe zbog posljedica tvog pozivanja u našu vjeru, a ti znaš kakav je vladar ovih krajeva i da je on poznat po svojoj okrutnosti, zabludi i sili."

Abdullah reče svome učitelju smirujući ga: "Ne boj se za mene. Allah je uz mene i On mi pomaže, a ako bi me iko napao ili na muke stavio zbog ovog puta na koji ja pozivam, ničim neću na tebe ukazati, niti ću ikom reći da sam to od tebe naučio."

I Abdullah nastavi sa zadatkom kojeg je sam sebi izabrao, pozivajući ka Allahu. Od bolesnih koje je on liječio bijaše i jedan čovjek sa vladareva dvora, koji je bio oslijepio, a čuvši za Abdullaha, odmah po njega posla. Kada Abdullah dođe u kuću tog čovjeka, domaćin mu reče: "O sinko, čuo sam da ti liječiš bolesne i izbavljaš nevoljnike. Izliječi me od ove moje bolesti pa ću ti dati veliku količinu svoga imetka i još te pored toga bogato nagraditi."

Abdullah reče: "Nisam ja taj koji liječi, niti onaj koji izbavlja."

Čovjek reče: "Čuo sam o tebi i o tvom liječenju, izliječi me i vrati mi vid kao što si učinio sa onima poput mene, daću ti sve svoje bogatstvo koje meni lično pripada."

Abdullah: "Gospodine, ne mogu ja nikoga da izliječim niti sam ja moćan da ti vratim vid. Jedino Allah sve može da učini."

Čovjek (začudoeno): Allah! Ko je Allah?"

Abdullah: "Gospodar i moj i tvoj, i Gospodar svega ostalog!"

Čovjek: "A kako da Mu se požalim? Kako će On mene izliječiti?"

Abdullah: "Vjeruj u Njega čvrsto i ubjeđeno, radi ono na što te uputimo, a izbjegavaj ono što ti zabranimo. Onda kada Ga zamoliš, i uz to Ga i ja zamolim da ti pomogne, bićeš izliječen sa Allahovom odredbom."

Tako Abdullah upozna čovjeka sa svim što je znao i naučio, i za kratko vrijeme čovjeku se povрати njegov vid nakon što je iskreno prihvatio vjeru u Allaha.

Povratkom vida čovjek se vrati svome poslu u vladarev dvor, a vidjevši ga, vladar ga odmah upita: "Kako si se izliječio, kako ti se vratio tvoj vid?"

Čovjek odgovori: "Izliječio me moj Gospodar i On mi je vid povratio!"

Vladar: "Tvoj Gospodar?! Zar nisam ja tvoj gospodar?!"

Čovjek: "Moj Gospodar je Allah! Allah je Gospodar i moj i tvoj!"

Čuvši ove riječi na vladarevu licu se pojaviše znaci srdžbe i on upita: "Ko ti je to rekao? Ko te je tome podučio?"

Čovjek je šutio ništa ne odgovarajući dok je na vladarevu licu već jasno vidio predznake opasnosti i zla. Nije mogao da izda Abdullaha, i tako mu sa zlom vrati ono što je on njemu učinio od dobra. Ponavljao je vladar pitanje, a čovjek je uporno šutao. Pošto vladareva pitanja ostaše bez odgovora, on ljutito viknu svojim slugama:

"Držite ovoga čovjeka i bacite ga u tamnicu! Mučite ga sve dotle dok ne kaže ko ga je naučio onome što zna!"

Sluge vladareve odvedoše čovjeka da ga bičuju i muče na razne načine kako bi im rekao ono što ga je vladar uzalud pitao. Ali, i pored velikog mučenja i kazni čovjek osta pri svojoj šutnji i ne reče ništa. Vijest o tome se brzo proširi i svak sazna za vladarevu želju da se sretne sa tim nepoznatim učiteljem koji ljude poziva i podučava ih nekoj novoj vjeri. Jedna grupa ljudi koja je poznavala Abdullaha uputiše na njega i ispričaše vladaru sve o njemu. Ubrzo Abdullah bi doveden pred vladara koji ga upita: "Jesi li ti taj koji podučava svašta ljude pa i mog čovjeka, i koji mu je vratio njegov vid?"

Mladić odgovori: "Ja ga jesam podučavao Allahovoj nauci, a što se tiče onoga ko mu je vratio vid; to je Allah."

Vladar; "Zar ti nisi onaj dječak kojeg smo mi izabrali i slali ga čarobnjaku da od njega uči i naslijedi njegovu magiju?"

Abdullah: "Da, ja sam taj."

Vladar: "Pa ko te je onda ovo naučio?"

Abdullah: "Uputio me je Allah onome koji je bio od Allaha upućen."

Vladar: "Reci nam ko je on i uputi nas na njega."

Abdullah: "To je moja tajna i nikada je neću nikom povjeriti."

Tada se vladar jako razljuti i gotovo urličući povika svojim slugama dajući im novo naređenje: "Držite ovog drskog dječaka i ako ne kaže ono što zna, bacite ga sa vrha brda!"

Povedoše vladarove sluge mladića pred sobom i kada dođoše do brda počеше svi skupa da se penju prema njegovom vrhu. I dok su se penjali uz strmu liticu vodeći svezanog Abdullaha, jedan čovjek se okliznu niz strmu i glatku stijenu, a njegovi drugovi požuriše da ga pridrže i spasu, te se jedan za drugim survaše u provaliju. Tako sve sluge sa velike visine popadaše u podnožje brda, a živ osta jedino Abdullah koji nepovrijeđen sam samcat polako siđe niz brdo.

Vijest o tome brzo stiže do vladara te on ponovo naredi da uhvate Abdullaha. Kada se mladić po drugi put nađe pred vladarom, on ga upita: "Kako si to sve moje ljude pobio a ti se sam spasio?"

Abdullah: "Allah me je zaštitio od njihova zla."

Vladar (ljutito): "Ti hoćeš da zavedeš sve stanovnike u mom kraljevstvu. Napusti svoju vjeru i onoga kome pozivaš i uđi u našu vjeru, ili ću te kažnjavati, mučiti te i tući sve dok te ne uništim!"

Abdullah (dosta smireno): "To nikada nećeš moći, ostim sa Allahovom voljom."

Vladar povika svojim ljudima: "Držite ga i bacite u vode Nedžrana i ne dozvolite da vam umakne!"

I odvedoše Abdullaha i baciše ga u vode Nedžrana odakle se niko do tada nije mogao spasiti, ali nakon malo vremena mladić ispliva na drugu obalu zdrav i čitav. Naravno, ponovo ga uhapsiše i odvedoše vladaru koji nikako nije mogao da se načudi njegovoj sposobnosti.

Onda mu vladar reče: "Ja ću te lično sabljom raspoloviti!"

Abdullah: "Ni to nećeš moći uraditi."

Vladar se zadivi njegovoj čvrstini i nepokolebljivosti pa mu reče: "A kako bih te mogao usmrtiti?"

Abdullah: "Nikada me nećeš moći usmrtiti niti mi ikako nauditi, sve dok ne prihvatiš vjeru u Allaha!"

Nakon svega ovoga vladar nije imao nikakvog drugog izbora, nego stvarno prihvati vjeru u Allaha i donese Šehadet pred mladićem Abdullahom ibnu Tamirom!

Onda mu mladić reče: "E sada sakupi ljude neka svi prisustvuju mome pogubljenju."

Pozivan je svijet da dođe i posmatra pogubljenje Abdullaha ibnu Tamira, te sa svih strana ljudi počеше da pristižu na odredište. Onda Abdullah dođe na sredinu prostora i stade pred vladara kojem reče: "Hajde, ubij me!"

Vladar uze sablju i kada htjede da udari mladića po vratu, ne pokori mu se njegovo srce niti ga posluša njegova ruka, nego se spusti u blagi i nježni udarac koji jedva dotače mladićevu sljepoočnicu, a mladić viknu da ga svi prisutni jasno čuju: "EŠHEDU EN LA ILAHE ILLALLAH VAHDEHU! - Svjedočim da nema drugog boga sem Allaha, Jednog Jedinog!" Onda rukom

pritisnu čelo na mjestu gdje ga je sablja dohvatila i pade na zemlju šapućući svoje posljednje riječi.

Svi prisutni su nijemo posmatrali šta se događa, od straha i čuđenja ukočeno stajale kao da im je na glavu ptica sletjela. Odjednom se prolomi njihov uzvik, ne iz radosti zbog Abdullahova pogubljenja niti što su oni tome lično prisustvovali, nego iz nekog novog ubjeđenja i vjere: "Vjerujemo u ovog mladića! Vjerujemo u njegova Gospodara!"

Jedan od vladarevih dvorjana priđe vladaru, uze ga za ruku želeći da što brže napuste to mjesto, te mu tiho reče: "Nisi mogao podnijeti da trojica ljudi vjeruju u nešto drugo, a sada skoro svi tvoji podanici slijede njih a ne tebe."

Nakon toga vladar ne poživi dugo nego umrije, a iza sebe ostavi Nedžrance koji su u velikoj većini vjerovali u Allaha i slijedili vjeru onog prvog, čistog Kršćanstva.

- 4 -

U vrijeme ovih događaja Jemenom je vladao moćni, lukavi i nemilosrdni vladar Zer'a ibnu Tubban, poznat po imenu Zu Nuvas. Vladarsko prijestolje je preuzeo od svojih očeva i djedova svojim lukavstvom i drskošću. Tada je Jevrejstvo već bilo dosta rašireno u Jemenu i mnogi ljudi su bili prigrlili tu vjeru. Vladar Zu Nuvas je takođe bio jedan od njih, i malo vremena nakon što je zavladao zemljom postao je jedan od vodećih zagovarača i pozivatelja u tu vjeru, koja je nekada, kao kršćanstvo sada, vjerovala u Jednog Boga - Allaha. Ugledajući se u svog vladara većina njegovih podanika, stanovnika Jemena, prihvati Jevrejstvo kao svoju vjeru. Doprle su do Zu Nuvasa vijesti o događajima u Nedžranu i o tome kako je većina stanovnika tog grada prihvatila neku novu vjeru, te

nikako ne mogaše da bude zadovoljan da se uz Jevrejstvo, čiji je on bio veliki zagovarač, razvija i širi neka nova vjera o kojoj ništa nije znao, i koja je njegovu vjeru mogla ugroziti.

Odluči Zu Nuvas da povede rat protiv ove nove vjere i da uništi njene sljedbenike!

Za kratko vrijeme vladar se pripremi za rat protiv Nedžranaca i njihove vjere, te za taj cilj odabra posebnu vojsku.

Nedžranci saznaše za pohod Zu Nuvasa i vojsku koja se približavala njihovoj zemlji, a uskoro im stiže i glasnik koji je nosio poruku zapovjednika te vojske. Vladareva poruka je glasila: "Ili napustite novu vjeru koju ste primili, ili ćete do posljednjeg biti uništeni!"

Odgovor Nedžranaca je bio: "Nikada nećemo napustiti našu vjeru, a vaš vladar neka radi s nama šta god želi!"

Glasnik odnese odgovor Nedžranaca Zu Nuvasu koji se toliko rasrdi da nije znao šta da učini. Onda svojim slugama naredi da iskopaju jednu veliku jamu - uhdud - i da je napune drvljem i drugim gorivom, kako bi za Nedžrance pripremio lomaču, a sebi razonodu i uživanje.

I požuriše sluge da izvrše vladarevo naređenje, te počеше da kopaju ogromnu jamu usijecajući je duboko u zemlju. Ne prođe mnogo vremena a jama bi gotova i napunjena velikom količinom drvla i svakojakog goriva, te u njoj zapališe vatru da bude spremna za doček Nedžranaca.

Vojnici Zu Nuvasa se rasporediše po cijeloj teritoriji Nedžrana sakupljajući njegove stanovnike i vodeći ih prema jami iznad koje je sa svojim poglavarima i vojskovođama sjedio Zu Nuvas. Isčekivali su prve grupe ljudi koji će biti hrana za razbuktalu vatru.

I dovedoše grupu pravovjernih, pa još jednu... i polako počеше da skupljaju Nedžrance pred svojim vladarem.

On sa svojim starješinama davaše mogućnost izbora svakom Nedžrancu, ali izbor ne bijaše veliki: "Ili da napusti vjeru, ili da bude bačen u vatru!"

Ko bi uzdrhtao i pokolebao se pred užarenom buktinjom, i prepao se velikih vatrenih jezika i paklene vrućine, - napustao bi vjeru i bivao oslobođen, te je mogao da radi šta je htio.

A onaj koji bi čvrsto prigrlio svoju vjeru i odbio da se odmetne od nje, računajući lakšim ovu vatru od one džehenemske na budućem svijetu, - on bi bio bačen u užarenu jamu i za samo nekoliko trenutaka bivao pretvoren u pepeo.

Među pravovjernima koji bijahu dovedeni pred vatru nalazilo se i nekoliko žena, a među njima bijaše jedna žena, vjernica iskrenog i čvrstog ubjeđenja, uz koju se privilo malo djetete. Kada joj ponudiše izbor između vatre i odricanja od vjere, ona zadrhta, sažali se zbog rastanka sa djetetom i brzo počē da razmišlja: "Da li da izaberem vatru i svoju vjeru rastajući se sa djetetom, ili da izaberem otpadništvo od vjere i život zajedno sa djetetom - radosti moga srca?"

Gledala je žena u svoje dijete očima ispunjenim suzama i kao da je njega pitala: "Šta da učini za njegovo dobro; ili da ostane uz njega kao nevjernica, ili da ide u vatru kao vjernica?"

Koliko se žena začudila, a s njom i svi prisutni, kada malo djetete prekinu ovu njenu životnu odluku i premda do tada nije znalo govoriti reče joj jasno i razgovjetno: "Majko, budi čvrsta i odlučna! Pa ti si zaista na pravdi i istini!"

Tada majka izabra svoj put i lako se odlučī; prihvati vatru smirena srca, sretna i u duši zadovoljna zbog svoje vjere!

Gutala je vatra ljude, proždimala žene, i prekidala život nejake djece, a svi oni nisu nikakvog drugog grijeha imali, osim vjere u Allaha, duboke osvjedočenosti u Njegovo postojanje i redovnog ibadeta radi Njegovog zadovoljstva i nagrade.

Tako je vatra gorjela dosta dana, njeni plameni jezici se nebi ni stišali, a već ih je povećavalo novo gorivo od tijela pravovjernih a njena toplota bi postajala još veća i užasnija.

Zu Nuvas i njegovi dvorjani su sjedili iznad jame i posmatrali spaljivanje vjernika, sljedbenika Isa a.s. Uživali su pred prizorom u kojem su nevini mučenici bacani u lomaču, slušajući njihove krike i posljednje uzvike. Njihov jedini grijeh je bio što su prihvatili novu vjeru mimo njihove vjere, i što su napustili bezvjerstvo a povjerovali u Uzvišenog Allaha!

I naposljetku se smirila vatra nakon što je progutala pravovjerne Nedžranske mučenike, od kojih se nije spasio niko osim jednog jedinog čovjeka koji se zvao Devs zu Sa'leban, a koji je uspio da se sakrije i jašući na konju pobjegne ispred silnika i neprijatelja.

Pobjegao je taj čovjek želeći nekako da se dokopa Vizantije ili Abesinije u kojima su već odavno mahom bili sljedbenici Isa a.s., tražeći pomoć za Nedžrance, tražeći spas za svoju vjeru.

ZAHVALNOST NA BLAGODATI

Muhamed Ahmed Beranik

Nekada davno, u jednom od israilskih sela vladalo je nasilje i tiranija, a grijesi i bestidnost su bili veoma rašireni među stanovništvom koje je već bilo ogrezlo u tom grijehu tako da njihova srca postade tvrda poput kamena. Ljudi postepeno zaboraviše na Allaha i Njegovu dobrotu prema njima, te potpuno zanijekase Njega kao Izvora svih blagodati i uživanja kojima su bili obdareni. Zaboravili su da je On taj koji im je dao svako dobro i sreću, i da On može svaku blagodat da uskrati od koga hoće, a da je povećao kome On hoće od Svojih zahvalnih robova.

U selu su živjela tri čovjeka: Gubavac, Čelavac i Slijepac, a Allah ih je takvim stvorio nakon što ih je doveo u veliko iskušenje u kojem oni postade izvor zla za sebe i za svoje saplemenike.

Allah je ovu trojicu ljudi stvorio u najljepšem obliku, i prije ove kušnje oni bijahu veoma lijepi, a njihova tijela, kože i ostali organi bijahu izuzetno ukrašeni svim lijepim osobinama koje se mogu vidjeti na čovjeku.

Gubavcu je dao lijepu, nježnu i glatku kožu koja je pored svoje bjeline odisala nekim blagim rumenilom i tako iskazivala svu snagu, zdravlje i muškost koja je iz njega izbijala.

Ćelavcu je dao crnu, gustu i dugu kosu koja je padala na njegova ramena i tako ga činila izuzetno lijepim mladićem, dragim i veoma privlačnim i za ljude i za žene.

Slijepca je Allah obdario sa dva krupna oka iz kojih je zračila neka neodoljiva kušnja i zavodljivost za druge, te je on svakog svojim pogledom jednostavno opčaravao.

U selu su se stalno vodili razgovori puni divljenja i čuđenja o trojici ljudi, a oni sami bi uvijek dobivali počasna mjesta na sijelima gdje su se obično ti razgovori vodili. Ljudi su im se divili i prosto im zavidili na tim blagodatima koje im je Allah dao učinivši ih tako primjerom svoje neizmjerne dobrote i ljepote.

Gubavac je bio zadivljen sam sobom, hodao je tako da istakne svu svoju ljepotu, a svoje divljenje je prenio na druge ljude koji bijahu opčinjeni njegovom ljepotom. Teško je bilo odvratiti pogled od njega i mnogi su ga veoma zavolili i s njim postali veoma bliski i gotovo nerazdvojni. Njegova uobraženost i oholost tako se još više povećala te počeo misliti da je stvoren onako kako je on sam to htio. Ta uobrazilja ga dovede do veoma loše osobine te on zaboravi Allaha a udruži se sa šejtanom. Bio je očit primjer lakoumnosti i izvor velikog zla. Zaveo je mnoge ljude te tako ispuniše ovaj svijet smutnjom i zabludom.

Ćelavac bi gordo hodao sa raspuštenom kosom, zabacujući je na svoja ramena i nastojeći da razapne svoje mreže lukavstva kojima bi lovio slaba ljudska srca koja su se divila njegovom izgledu. Postade primjer smutnje i zavodljivosti te se ljudi natjecala da pridobiju njegovo povjerenje, te tako ovaj svijet ispuniše smutnjom i zabludom.

Slijepac je bio ponosan na svoj munjeviti pogled kojim je prodirao u dubinu duše i opčinjavao sve oko sebe. Zbog oštine njegova pogleda ljudi su bili prosto

razoružavani i ostajali bi nijemi a njihova srca su postajala začarana i puna žudnje za njegovim društvom. Malim migom očiju on bi ih uspješno lovio u svoje zamke, te posta izvor velikog zla koji ljude odvede u život zabave i ludosti, te tako ovaj svijet ispuniše smutnjom i zabludom.

Prije ove trojice mladića njihovo selo je bilo mirno i spokojno, a njegovi stanovnici su živjeli u sreći i blagostanju. Okruživala ih je međusobna ljubav i zadovoljstvo. Dok bi se sunce pojavljivalo seljani bi već bili na nogama slaveći Allaha i zahvaljujući Mu, koji bijaše Tvorac nebesa i zemlje, Izvor svakog dobra, Darovatelj ljepote, Onaj koji im olakšava da dođu do svoje opskrbe i koji im je odredio njihove edžele i duljinu života. Žurili bi svojim svakodnevnim poslovima sa elanom vjernika koji je ubjeđen u Allahovo obećanje da će svakog zadovoljnog trudbenika obilno nagraditi i opskrbiti. Zbog toga su uživali u velikoj sreći i obilju blagodati kojima su bili obdareni. Seljak bi vodio svoju stoku u polje gdje bi stizao u samo svitanje. Tu bi uzgajao razne plodove bdijući nad njima i napajajući zemlju i svoju umornu od oranja stoku, koju bi zatim zaslužno timario... Trgovac bi žurio u svoj dućan i otvarao ga spominjući Allahovo ime, nasmijan i prijazan slagao bi svoju robu i nastojao da je što bolje izloži, dočekujući mušterije koje nikada nije varao niti im išta lagao... Radnik je išao na svoje radilište i trudio se u svom poslu, tražeći jedino od Allaha pomoć u svojim teškoćama... I tako...

A kada bi se naveče vraćali svojim kućama, dočekivala bi ih dobra i zadovoljna žena, draga i poštovana majka, mило i poslušno dijete. Tu u njihovom okrilju nalazili bi zaslužni odmor i razonodu te okrepljenje u hrani, a onda bi odlazili u posjete, tražili svoje prijatelje, obilazili bolesnike, raspitivali se o odsutnima, udovoljavali onima koji su u nekoj nuždi ili

potrebi. Naslađivali bi se u svojim sijelima sa korisnim razgovorima kojima bi uvećavali svoja saznanja, nikada se ne upuštajući u ogovaranje i prenošenje tuđih riječi, ne kaljajući svoja srca zlobom niti mržnjom.

Ali, stanje u ovom selu se počelo naglo mijenjati od kada su se pojavila ova tri mladića: Gubavac, Čelavac i Slijepac. Svaki kutak sela je bio ispunjen smutnjom i grijehom. Zbog njih su žene u srcima osjetile mržnju prema svojim muževima, te su stalno pričale o svojoj čežnji i ljubavi, o razmišljanju i spletkarenju. Zbog njih su sada ljudi počeli ogovarati i prenašati, mrziti i ljubomorni biti. Šejtan je pomoću ove trojice mladića svoje mreže razapeo među ljude, uspješno ih zaveo u njihovom životu i odvratio od njihovih poslova i dosadašnjeg življenja, ukrasio im ono što je zabranjeno - haram, i prikazao ga dozvoljenim - halalom, a ono što je ogavno lijepim. Pokvario je njihova srca i zaprljao njihovu vjeru te oni zaboraviše Allaha i prestaše da Mu se obraćaju kao što su to ranije činili, tražeći od Njega pomoć, moleći Ga za sposobnost i opskrbu i stalno Mu se zahvaljujući na blagodatima kao što su zdravlje, sreća i nafaka.

Onda je Allah stanovnicima ovoga sela, koji su sami sebi nasilje učinili, dao najveći primjer, te ovu trojicu mladića koji su svu okolinu ispunili zabludom, mržnjom i obmanom učini povodom ogromne pouke koju će generacije i generacije prepričavati svojim pokoljenjima. U tome će nalaziti opomenu koja će stalno opominjati, savjetodavca koji će stalno savjetovati da bi svi skupa vidjeli posljedicu zablude i ishod kojem vodi pokvarenost i grijšenje.

Odredi Uzvišeni Allah te koža gubavca promjeni boju, izgubi svježinu i odbaci ono rumenilo, a po njoj se izasuše bjele mrlje poput kreča, lice mu posta pjegavo a ruke mu se izobličije te se to proširi po cijelom tijelu koje posta kao iznošeno odijelo koje je sve istrošeno i

pocijepano. Čovjek posta kao neko odvratno stvorenje išarano po cijelom tijelu, izopači se njegov oblik, a obružni njegov izgled.

Čudili su se ljudi onome šta se desi ovome mladiću te ga sažaljevaše i počеше da ga izbjegavaju nakon što su žurili njemu u susret. Bježali su sada od njega a ranije su skupa s njim sjedili i družili se. Nastojali su da izbjegnu susret s njim i da ga ne viđaju, a prije su ga toliko voljeli i radovali se svakom sijelu u njegovom društvu. Onaj ko je s njim nekada dugo pričao, sada ga nebi ni nakratko poslušao, ko ga je susretao radosno, sada je od njega bježao, a ko bi ga srdačno i s poštovanjem primao, sada bi se od njega okretao namrgođen i s porugom. Onaj koji ga je dobrovoljno pomagao i želio da mu u svemu udovolji, sada je prekinuo svaku vezu s njim i sažaljenje prema njemu.

Dani su prolazili a on bijaše odbačen i zanemaren, izolovan i omrznut, sve ih straha od njegove bolesti i opreznosti od kakve zaraze. Svaki od njegovih dojučerašnjih drugova je zamrzio ikakvu vezu s njim, a kada bi ga susretali gadilo bi im se od njegova izgleda i usticali bi pred njegovom pojavom. Odvraćali bi pogled od njega, a kada bi im prišao, bježali bi, a ako bi im se obratio, grubo bi mu odvrćali. Gubavac osjeti sav bol samoće, izolovanosti i odbojnosti od ljudi, život mu posta tjeskoban i težak, propade sav njegov imetak i nestade njegove nafake. Posta puki siromah bez igdje ičega, koji nema nikoga da mu pomogne i da ga podupre. Izgubi svu nadu i zaželi da što prije umre, makar i nije došlo vrijeme određeno za to.

I odredi Uzvišeni Allah te kosa ćelavca poče da opada tako da je potpuno nestade i na glavi se ukaza gola koža, a po njoj se pojaviše neke ospice koje se raširiše po svoj površini glave. Glava mu postade izvorište bolesti od koje su se užasavali oni koji bi ga vidjeli dok bi okretali oči od njega.

Začudiše se ljudi tome što ga je zadesilo i nesreći koja ga je pogodila. Oni koji su se radovali i divili susretu s njim počеше da ga izbjegavaju i bježe od njega iz straha i opreznosti. Nastojali su da u potpunosti izbjegnu susret s njim, bježeći od nesreće koja ga je pogodila i bojeći se te opake bolesti. Onaj koji bi proslavljao svaki susret s njim sada postade najudaljeniji od njega, niti bi mu otpozdravljao na pozdrav niti bi se odazivao na njegov poziv. Čelavac postade snužden i razočaran, maštajući o sretnoj prošlosti pune lijepih i poučnih sjećanja koja prođuše kao kratki san kad se čovjek prene iz sanjarenja i vrati u stvarnost iz maštanja. Postade najusamljeniji na ovome svijetu, žalostan zbog belaja koji ga je zadesio, i prepun jada i gorčine izgubi svu nadu u bilo kakav izlaz ili način da se riješi te nedaće. Život mu postade tjeskoban i izgubi svaku mogućnost da normalno živi i opstane. Izgubi nadu za spasom i zaželi da što prije umre, makar i nije došlo vrijeme određeno za to.

I odredi Uzvišeni Allah te sjaj u očima slijepca potamni, nestade njihove privlačnosti, izgubi se njegov munjeviti pogled i opade čarolija iz njegovih očiju. Njegovo srce se rastuži, raspoloženje se izgubi, svježina nestade i računao je da je sve zlo i žalost koja ga je pogodila zbog njega samoga pa postade veoma tužan i ojađen. Dane proživljavaše u tmini, samoći i vječnom mraku. Kada bi tražio put pipao bi ga rukama, a kada bi tražio pomoć pružao bi dlanove.

Ljudi se razbježaše od njega i ostaviše ga usamljena, pa mu ta usamljenost posta nesreća povrh nesreće i kazna povrh kazne. Život mu postade tjeskoban i nepodnošljiv, nesta njegova imetka i bogatstva, uzmanjka njegova nafaka i posta puki siromah bez igdje ičega, koji nema nikoga da mu pomogne i da ga podupre. Izgubi svu nadu i zaželi da što prije umre, makar i nije došlo vrijeme određeno za to.

Tako trojica mladića postadoše živi primjer Allahove osvete onome koji ne cijeni blagodati i ne zahvaljuje na dobroti, ko ne priznaje ono što je lijepo i ne čuva svoje ruke od harama, ko zaniječe bliske rodbinske veze i ko Allahove blagodati koristi u ono što nije određeno i propisano, pa bude uzrok pokvarenosti i grijeshenju te povod zabludi i zlu.

Njih trojica postaše glavna tema razgovora stanovnika sela, i njihov slučaj postade povod velikom čuđenju i zaprepaštenju. Neki bi govorili: "To je Allahova osveta!"

Drugi bi uzvraćali: "To je Allahova mudrost!".....

Jednog dana trojica mladića se sastaje, a sastala ih je njihova zajednička tuga i slična sudbina i nesreća. Svaki od njih poče da se žali svojim drugovima na teški udarac koji ga je pogodio i na žalost i nesreću u kojoj se našao. Spomenuše sretne dane iz prošlosti koje provedoše u neizmjernim blagodatima i u sreći koju je malo ko proživio u njihovo doba. U svojoj žalosti prisjetiše se svega što su učinili mimo Allahova zadovoljstva, kakve su sve grijehe radili, kakve su sve ružne stvari činili i koga su sve od ljudi zaveli. Postaše ubijedeni da sve ono što ih je pogodilo nije ništa drugo osim zaslužena kazna za nijekanje onoga što je ispravno, za nevjerovanje u blagodati i njihovo korištenje u ono za šta nisu predviđene.

Zarekoše se da će se povratiti Uzvišenom Allahu, da će se pokajati i zatražiti oprost priznajući svoje grijehe ubijedeni u svoju zabludu. Kajali su se nad svim onim što su učinili shvativši da je Allah uistinu jedini koji im može pomoći, On je neizmjerni Opraštač, Milostiv prema svojim robovima, On je onaj koji oprašta grijehe i prima pokajanja. Odlučiše da svoja srca očiste od grijeha, da iz njih odstrane ružne misli i odluke, da odagnaju zlog šejtana i da se vrte na pravi put. Tada bi priznali da su sve blagodati od Allaha, i samo bi Njega

obožavali i nikog drugog. Nebi zavodili Njegovih robova nebi li im se On smilovao i njihove pogreške im oprostio, njihova pokajanja im primio i ponovo im vratio sve one blagodati koje im je sada uskratio.

Zakleli su se Allahom da, kada bi im On povratio njihove blagodati i izliječio ih od njihovih bolesti, neprestano bi Njemu zahvaljivali i neumorno vršili ono što je On naredio a klonili se onoga što je On zabranio.

Uzvišeni Allah je znao njihove tajne i njihova dogovaranja, i Njegova volja htjede da upotpuni priču o trojici mladića, kako bi bila pouka za sve ljude i vječni primjer za stanovnike njihova sela, i kako bi o njima pričali i njihov slučaj prenosili pokoljenja i pokoljenja.

Jedne tamne i hladne noći, dok je gubavac bio u svojoj maloj sobici gdje je inače boravio sam daleko od drugih ljudi, razmišljajući o svojoj situaciji i žaleći se Allahu zbog nevolje koja ga je zadesila, plačući za slatkim i nezaboravnim danima u kojima je uživao, na vrata zakuca plemeniti Melek, kojeg mu je Allah poslao u liku nekog dobrostivog čovjeka.

Melek ga pozdravi a zatim mu reče: Šta ti je kada toliko liješ suze i kada si tako oslabio te dane provodiš u brizi i tuzi?

Gubavac odgovori: Imao sam izuzetno lijepu kožu i lijep izgled, pa je Allah sve to odstranio od mene!

Melek reče: Nije li ta tvoja koža i njen izgled i boja bila uzrok tvojoj oholosti i ponosu, te tvojoj upornosti u nijekanju i nevjerovanju u Allahove blagodati?

Gubavac reče: Jeste, bio sam neznalica, ali sam sada dosta toga razumio, bio sam nemaran, ali sam se sada prenuo i došao sebi. Nisam ni pomislio da vrijeme može donijeti ovolike promjene i nevolje!

Melek: Zar ti nisi ljude zavodio i ometao ih u njihovom životu sa tom svojom divnom, nježnom kožom i njenim lijepim izgledom?

Gubavac: Jesam, ali su i oni povećavali moju zanesenost sa svojim primanjima i dočekivanjima, sa svojim pohvalama i slavljenjima, te nisam razmišljao o tome u kakav grijeh me odvodi nijekanje blagodati, i da se sve to može veoma lako izokrenuti.

Melek: Zar ti nisi u selu imao dosta prijatelja i saučesnika u svom zlu i grijehu, koji su stalno oko tebe hodili i žurili da sa tobom siješe i razgovaraju. Pa gdje su ti oni sada?

Gubavac: Da, imao sam drugove i bio sam siguran u njihovu iskrenost. Vjerovao sam da, ako vrijeme prolazi, njihova ljubav i odanost prema meni neće proći, da će se godine smjenjivati, ali ne i njihova vjernost i prijateljstvo. Svi su se od mene razišli i od mene pobjegli. Razbježali su se od moje bolesti i moguće zaraze, od moga siromaštva i moje nemoći, od mog ružna izgleda i strašne vanjštine?!

Melek: Pa zašto prolivaš tolike suze i zašto tako tužno uzdišeš? Je li to zbog žalosti za onim što je prošlo i zbog čežnje za divnim uspomenama?!

Gubavac: To su pokajničke suze i uzdasi. Upućujem ih samo Allahu, Darovatelju svih blagodati i molim Ga da mi oprostí moje posrtaje i da pređe preko mojih grijeha, te da mi opet da lijepu i zdravu kožu i divan izgled, da mi da ugodan život i obilnu nafaku.

Melek: A kada bi ti Allah ponovo dao lijepu kožu i boju, te obilnu nafaku i imetak, bili ti prestao sa činjenjem zla, bili odbacio sve ono što je loše i prekinuo sa zavodjenjem ljudi u svakojake zablude i stranputicu?

Gubavac: Kad bi se to samo desilo?! To je moja životna želja i radost. Zavjetujem se Allahu da bih poslije toga živio kao primjer čistoće i izvor dobrote!

Melek: Raduj se, jer Allah zna za tvoju slabost i primio je tvoje pokajanje, pokrio je tvoje mane, oprostio ti grijehe i vratio ti blagodati koje ti je bio uskratio!

Onda *Melek* potra svojom čistom rukom kožu gubavca i odjednom nesta onih mrlja i svakojakih šari, pa postade kao što je i prije bila; lijepa koža i lijepa boja i izgled!

Onda mu *Melek* reče: Šta bi najviše volio od imetka?

Gubavac odgovori: Deve.

Melek mu dade jednu devu i reče: Neka ti Allah da beriket u devama! - i ode od njega.

Ćelavac je takođe živio daleko od ostalih ljudi, sam u svojoj kućici odakle nikud nije izlazio, tužan i neraspoložen, kajući se za ono što je učinio i plaćući za divnim vremenima koja su odavno prošla. Jedne noći na njegova vrata pokuca *Melek*, a kada uđe pozdravi ga i reče: Šta je to s tobom kad si tako tužan i ozlojeđen?

Ćelavac odgovori: Imao sam lijepu kosu sa dugim uvojcima, pa mi je to Allah oduzeo i stavio me na veliku kušnju sa ovom ružnom bolesti zbog koje su se ljudi od mene razbježali i izbjegavaju susret sa mnom, te živim sam samcat bez druga i sagovornika.

Melek reče: Zar ta tvoja kosa i ti uvojci nisu bili uzrok tvojoj oholosti i uzdizanju u odnosu na druge ljude, te njihovoj i tvojoj stranputici i griješenju?

Ćelavac: Da, bio sam glupi, nepromišljeni mladić, koji nije daleko vidio niti duboko razmišljao. Nisam sagledavao posljedice svojih postupaka i smatrao sam da sam siguran i bezbjedan od svih teškoća i prevrtljivosti vremena.

Melek: Zar ti nisi zavodio ljude i upropaštavao ih sa tom svojom lijepom crnom kosom i nježnim uvojcima,

pa si svjesno bivao meta njihovih pogleda i njihova velika smutnja?!

Ćelavac: Jesam, ali su me i ljudi još više upropaštavali slaveći me i diveći mi se, tako da sam se uzoholio i zanio i šejtan me u potpunosti zaveo. Toliko su mi se divili da se nisam osvrtao kuda vode naši grijesi i kakva će biti njihova posljedica. Bio sam zaslijepljen svojom ljepotom i nisam mogao slutiti kakva će biti srdžba Allahova i kolika je Njegova moć, te lako može uskratiti ono što je dao i oduzeti onu blagodat kojom je nekoga obdario.

Melek: Zar ti nisi imao u svom selu one loše prijatelje i zlu braću s kojima si provodio vrijeme u igri i zabavi i koji su te uzeli kao povod griješenja i smutnje, koji su ti dolazili i koji su od tebe odlazili a stalno ste u grijehu bili. Pa gdje su sada našli drugu kuću i boravište mimo tvoje kuće?

Ćelavac: Da, imao sam braću koju sam smatrao iskrenom, koju sam volio i koji su mene voljeli, koje sam poštovao i koji su mene poštovali. Iako sam ja o njima mislio najbolje, oni su me iznevjerili poput najgore varalice, i nisu sačuvali ugovore i prijateljstvo bježeći od mog belaja i strahujući od moje bolesti.

Melek: Što su tvoje oči tako uplakane a očni kapci crveni i izranjavani? Je li to od žalosti za prošlošću i od žudnje za onom srećom i uživanjima?

Ćelavac: Moje oči plaču kajući se zbog grijeha koje sam počinio i zbog mog nevjerovanja u Allahove blagodati kojima me je obdario. Plačem tražeći oprost od svoga Gospodara za sve ono što sam se ogriješio prema njemu, ne bi li mi se smilovao i oprostio mi, te mi opet darovao onako lijepu kosu. Ovako su me svi zamrzili i udaljili se od mene.

Melek: A kada bi ti Allah ponovo dao lijepu kosu i izliječio te od te ružne bolesti, bi li se ti ponovo vratio

onoj svojoj oholosti i omalovažavanju drugih ljudi. Bi li zaboravio onaj griješnički život u koji si ih pozivao i s kojim si ih zavodio?

Ćelavac: A hoće li mi ikad Allah primiti moje pokajanje i izliječiti me od ove bolesti zbog koje su me svi napustili, i hoće li mi ponovo vratiti onu lijepu kosu? Kada bi to učinio, ja se u Njegovo ime zavjetujem da se nikada ne bih vratio onom griješničkom životu i beskorisnoj zabavi. Knjigu svoje prošlosti ću zauvijek zaklopiti i nikada ljude neću zavoditi.

Melek: Raduj se! Allah je primio tvoje pokajanje i oprostio ti tvoje grijehе nakon što si postao svjestan i priznao ih pa se onda zbog njih iskreno pokajao. Osim toga vratio ti je onu blagodat koju je od tebe bio uskratio!

Onda Melek potra svojom čistom rukom glavu ćelavca i on ozdravi od svoje bolesti, a nova kosa niče svud po glavi kao što je i bila; sa dugim, gustim uvojcima.

Melek ga upita: Kakav imetak ti najviše voliš?-, a ćelavac odgovori: Krave.

Melek ćelavcu dade jednu steonu kravu i reče mu: Neka ti Allah dadne beriket u kravama!

Slijepac je boravio u svojoj kući nikud ne izlazeći, a ljudi su ga već odavno bili napustili i nijedan od njih nije ni razmišljao o tome da ga posjeti ili da mu na neki način pomogne. Postao je silno ožalošćen i utučen, razmišljajući o onome što se desilo s njim, i o grijesima koje je počinio u svojoj prošlosti.

Jednog dana on osjeti da su se vrata kapije otvorila, te da je neko ušao u kuću, a onda ga nepoznati počе ispitivati:

Šta je to kad si tako tužan i utučen, daleko od ostalih ljudi? Kao da su se sve dunjalučke brige sakupile

iznad tvoje glave. Hoćeš li da se ubiješ toliko tugujući i jadikujući?

Slijepac odgovori: Imao sam dva krupna oka, lijepa i zavodljiva, ali mi ih je Allah oduzeo i slijepim me učinio!

Melek: A zar ta tvoja dva krupna, lijepa i zavodljiva oka nisu bila uzrok tvojoj oholosti i grijешenju?

Slijepac: Da, bio sam bezosjećajan i neiskusan, nisam znao kakve će me stići posljedice moga ponašanja. Onda me je zaveo i zauzdao šejtan, te sam upao u grijeh i neprestano tonuo sve dublje i dublje. Postao sam svjestan svojih grešaka kada se stvar već desila i kada me je moja nedaća pogodila. Onda sam se trgnuo, ali je već kasno bilo.

Melek: Nisi li ti te svoje lijepe oči koristio kao mrežu za lov na ljude, pa si ih zavodio u grijeh i zaslijepio ih od istine? Postao si nemaran i njih si takvima učinio. Niste slijedili Allaha, Stvoritelja svakog sjaja i Darovatelja svjetlosti!

Slijepac: Da, ali su me ljudi pomagali u stranputici svojim pohvalama i divljenjem, pa su me prosto natjerali da postanem gord i ohol. I pored takvih očiju bio sam slijep pred istinom, zalutao sa pravog puta. Zaboravio sam spominjanje Allaha i bio nemaran pred opomenama za onoga ko zaboravi na Allaha.

Melek: Nisi li ti imao prijatelje u selu koji su te pratili i jutrom i večeri. Radovalo ih je tvoje druženje s njima, i veselili bi se kada bi ih god pogledao. Žurili su da udovolje tvojim željama i natjecali se u tom ko će te prije nečim uslužiti. Pa gdje su oni danas?

Slijepac: Da, imao sam mnogo braće koju sam računao u vjerne prijatelje i smatrao sam da se na njih mogu osloniti u svako vrijeme. Nisam znao da su me iskorištavali, da su se oko mene okupljali i samo

naizgled bili bliski prema meni kako bi uživali u mojoj blagodati. Kada sam pao u ovu teškoću svi su me napustili i ostavili me samog sa mojom mukom i nevoljom, tako da sada nemam nikoga za ruku da me povede, ili da mi bar kaže kada je noć a kada dan.

Melek: Pa zašto toliko plačeš i žališ kad si sam sebi zlo učinio i o dužnosti prema Allahu se ogriješio? Pretjerao si u vjerovanju svojim drugovima, a šejtanu si se u potpunosti predao i njemu se pokorio!? Znači li to da ti žališ za onim što je prošlo, i da tražiš od Allaha oprost i milost?!

Slijepac: Ovo je pokajnički plač kojim se obraćam Allahu ne bi li mi On pokajanje primio i grijehе oprostitio, ne bi li se meni smilovao i ponovo mi vid vratio, da mogu svijet da gledam kao što sam prije mogao.

Melek: A kada bi ti Allah stvarno vratio tu blagodat da ponovo možeš sve vidjeti, da li bi se ti opet svojoj stranputici vratio?

Slijepac: Kada bi mi Allah vratio vid ja bih mu stalno zahvaljivao i uvijek bih ga se sjećao. Radio bih samo dobra i lijepa djela iz zahvalnosti prema Njemu i Njegovoj neizmjernoj dobroti.

Melek: Raduj se, jer Allah te je čuo i tvojoj molbi udovoljio. Primio je tvoje pokajanje, oprostio je sve tvoje grijehе i ponovo ti vratio blagodat kojom te je i ranije bio obdario.

Onda Melek svojom čistom rukom dotače njegove oči, te slijepac ponovo progleda, a njegove oči zasjaše još ljepše nego ranije.

Melek mu tada reče: Koji imetak ti je najdraži?

Slijepac odgovori: Ovce.

Melek mu dade jednu sjajenu ovcu i reče mu: Neka ti Allah da beriket u ovcima!

Život trojice mladića se opet izmjeni i njima se vrati zdravlje, snaga, svježina i raspoloženje.

Ljudi se opet čudom čudiše promjeni njihovog stanja, te oni ponovo postade predmet svih seoskih razgovora. Svi su bili ubijeđeni da im se Allah smilovao i da im je grijehe oprostio, te da ih je naročito odlikovao Svojom dobrotom i milošću.

Što se tiče gubavca, vlasnika deve, njegova deva oteli mladunče i Allah dade beriket u njenom porodu. Malo po malo deve se toliko nagomilaše i namnožiše da ih je imao punu jednu prostranu dolinu. Imao je obilje mlijeka, koža i mesa koje je bilo tako ukusno i prijatno za jelo, a same deve bijahu pitome i pogodne za jahanje. Jeo je gubavac od njih i pio, odjenuo se i kao pravi gazda deve jahao. Steče ogromno bogatstvo u zlatu i srebru trgujući sa svojom imovinom, pribavi sebi pašnjake i pastire, izgradi kuće i nabavi sluge.

Ljudi počеше da mu dolaze kako bi ponovo zadobili njegovo povjerenje, ne štedeći svojih jezika hvaleći ga i uzdižući, spominjući njegovu lijepu kožu, njenu boju i njegov divni izgled. Njemu nanovo poče da se vraća oholost i zaboravi sve ono što je iskusio u svojoj skoroj prošlosti. Zakratko se bojao onog obećanja što ga je ugovorio pred onim plemenitim Melekom koji ga je izliječio i spasio. Međutim, i to brzo zaboravi i odluči da nadoknadi ono što je propustio u svom teškom stanju. Ponovo se vrati grijesima i zabludama zaboravljajući siromahe, stare udovice i potrebne. Nije bio zahvalan Allahu na blagodatima koje mu je dao, škrtario je na Allahovom putu, a pretjerano trošio na putu šejtana.

Što se ćelavca tiče, njegova kosa naraste kao i prije, sa dugim crnim uvojcima koji opet počеше da privlače tuđe poglede. Njegova krava se oteli i Allah dade veliki beriket u njenom porodu. Krdo krava se

povećavalo iz dana u dan, i on postade vlasnik ogromnog krda koje je ispunilo jednu veliku i prostranu dolinu. Imao je obilje mlijeka, sira i kajmaka. Ukusno je bilo meso koje je on jeo i drugima prodavao. Trgujući sa svojom stokom sakupi ogromni imetak, kupi pašnjake i kuće, pribavi pastire i sluge.

Stanovnici sela počеше da mu dolaze tražeći njegovo prijateljstvo i uživanje u njegovoj blagodati, obilazeći ga neprestano kao i ranije. On se opet uzoholi i zaboravi sav onaj belaj i nesreću koja ga je bila zadesila. Zaboravi i obećanje koje je izrekao pred plemenitim Melekom koji ga je izliječio i spasio. Opet nastavi da čini grijehe kao i prije sa lošim društvom i zlim prijateljima. Škrtario je sa svojim imetkom i ništa nije trošio za dobrobit ljudi, niti je davao sadaku siromahu i potrebnom.

Što se slijepca tiče, čim mu se vid vratio i dok je opet dunjaluk ugledao, on učini Allahu sedždu zahvale i još više pojača svoju odluku za pokajanjem. Čvrsto riješi da obožava samo Allaha i da Mu bude zahvalan na svim blagodatima. Ono što mu Allah dadne to će trošiti na pravom putu pomažući potrebnoga, spašavajući ugroženoga, upućujući zalutalog i odvrćajući od stranputice nesmotrenoga. Od sebe odbaci svaki trun oholosti i ne samo da presta sa činjenjem, nego i sa gledanjem svega ružnog i zabranjenog.

Ojanji se njegova ovca i Allah dade veliki beriket u njenom porodu. Namnoži se mnogo ovaca tako da postade ogromno stado koje ispuni jednu veliku prostranu dolinu. Mlijeka je bilo u obilju, a isto tako sira i vune. Meso je bilo ukusno za jelo i on ga je prodavao, kao i mlijeko i vunu. Prodavao je i janjce i mnogo se obogatio, kuće je izgradio i sluge posjedovao.

I njemu počеше dolaziti seljani koji oblijetahu oko njega pokušavajući da ga zavedu da ponovo s njima

bude kao što je i prije bio, grijешnik, kakvim opet postaje dvojica njegovih kolega. On pobježe od zlih ljudi i ne htjede da sluša šta govore, te potpuno presta s njima da sarađuje. Uporno je nastavljao sa zahvaljivanjem Allahu, koji mu je vid vratio i ponovo ga u život uveo.

Allah trojicu mladića stavi na ispit, pa im ponovo posla Meleka, ovog puta u liku siromaha pocjepane odjeće, golih stopala i rasčupane kose.

Melek dođe u tom liku gubavcu i reče mu: Ja sam čovjek siromah iz dalekog kraja. Ostao sam bez ikakvih sredstava za život, odjeća mi je pocijepana i nema niko danas da mi pomogne osim Allah, pa onda ti. Molim te u ime Onoga ko ti je dao tako lijepu boju i kožu, i tako lijep izgled i imetak, da mi daš jednu devu kojom bih se pomogao u svom putovanju.

Gubavac mu odgovori: Imam stvarno velike obaveze i nemam nikakvog viška koji bih ti mogao dati.

Melek: Ja kao da te poznajem! Zar nisi ti bio gubavac od kojeg su ljudi bježali, siromah, pa ti je Allah bogatstvo dao?!

Gubavac: Imetak sam naslijedio od oca i djeda i nikada nisam gubavac bio.

Melek: Ako lažeš neka te Allah ponovo pretvori u ono što si prije bio!

Melek zatim ode ćelavcu u onom svom istom liku i izgledu pa mu reče isto što i gubavcu. Ćelavac mu odgovori kao što mu je i gubavac odgovorio. I njemu Melek reče: Ako lažeš, neka te Allah ponovo pretvori u ono što si prije bio!

Kada dođe u istom takvom liku slijepcu reče mu: Ja sam čovjek siromah i putnik iz daleke zemlje. Ostao sam bez ikakvih sredstava za život, odjeća mi se raspala

i danas nema niko da mi pomogne osim Allah, pa onda ti. Molim te u ime Onog ko ti je dao tako lijepe oči, da mi daš jednu ovцу kojom bih se pomagao u svom putovanju.

Slijepac reče: Bio sam slijep, pa mi je Allah vid povratio, bio sam siromah, pa me je On obogatio. Uzmi šta hoćeš i koliko hoćeš! Tako mi Allaha, ništa ti uskratiti neću, niti ću žaliti za ičim što uzmeš u ime Allaha!

Melek reče: Zadrži svoj imetak. Vas trojica ste stavljeni na jednu veliku kušnju, i Allah je s tobom zadovoljan, ali se rasrdio na dvojicu tvojih drugova!

I gubavcu se vrati gubavost, ćelavcu ćelavost, i obojica zbog svoje nezahvalnosti prema Allahu ostaše bez svoga imetka i bogatstva, a slijepcu osta svjetlo njegovog vida i njegov imetak...!!!

AMINA - MAJKA VJEROVJESNIKOVA

Ahmed et Tadži

Neka je hvala Allahu i neka je spas i mir na Allahovog Poslanika...

Ovo su priče o poznatim junacima i ličnostima iz istorije Islama, o Allahovom Poslaniku i njegovim bliskim suradnicima... Priča o svakoj ovoj ličnosti obuhvata različite periode iz njihovog života, nimalo ne odstupajući od istorijskih činjenica.

Pokušao sam da tako dočaram lik iz svake ove priče, tako da čitalac, dok priču čita, osjeća da živi s tim junakom, da gleda u njegovo lice, da doživljava ono što junak doživljava, i da je svjestan da je svaki od tih likova jedna zraka od veličanstvenog Poslanikovog svjetla koji ih je odgojio najljepšim odgojem. Sve dobro koje se kod njih nalazi, uzeto je od njegove svjetlosti, Poslanik i njegovi drugovi su kao sunce i zvijezde na nebesima koji ljudima ukazuju na pravi put i noću i danju.

Naravno, da ja ovo nisam napisao savršeno, ali sam se do u krajnost trudio da bi vam čitanje ovih priča bilo što zanimljivije.

I nema sreće i napretka osim uz Allahovu pomoć, na Njega se oslanjam i Njemu se predajem.

Zbog svoje blagosti, plemenitosti i lijepog ponašanja Abdul Mutalib je bio jedan od najuglednijih Kurejšija, premda nije bio najbogatiji, niti je imao najviše sinova. Ustvari, imao je samo jednog sina po imenu Haris. Pa, iako nije bio najbogatiji Kurejšija, ipak je od svih bio najplemenitiji. Hranio je siromahe po ravnicama i divlje zvijeri po brdima.

Bio je milostiv i pravedan, pomagao je svakom ko je bio u nevolji, i borio se za njegovo pravo kod silnika. Ko bi god od njega zatražio ikakvu uslugu, on bi mu je ispunio. Sa ovakvim plemenitim i veličanstvenim osobinama postao je najugledniji Kurejšija, poštovan u cijelom plemenu, jednako omiljen i kod siromašnih i kod bogatih.

Kada bi došao u Kabu uvijek bi sjedao na najčasnije mjesto, a Kurejšije bi dolazile da im on sudi u svakodnevnim stvarima u kojima bi se razilazili. Kada je nailazio period hadža, i kad bi hodočasnici počeli sa svih strana da dolaze u Meku kako bi obilazili oko Kabe, Abdul Mutalib je bio taj koji ih je pojoio i vodu im pribavljao.

A u pustinji je voda nešto najdragocjenije, i zbog toga je Abdul Mutalib dugo razmišljao kako da najlakše i najsigurnije dođe do vode. I dok bi kopao bunare i dolazio do velikih dubina, pa ne našavši u njima vode ponovo ih zatrpavao, stalno je u sebi mislio i potajno se nadao nebi li ga Allah naputio na izvor Zemzem, koji je davno potekao njegovom pretku Ismailu a.s. Dugo zatim je obilno tekao da bi ga neki neprijatelji jedanput zatrpali pijeskom i tako se njegova voda izgubila, a vremenom su Kurejšije zaboravile mjesto gdje je izvor bio, i nikada nisu pronašli izvor koji bi im mogao nadoknaditi gubitak Zemzema.

Mnogo puta bi Abdul Mutalib zaspao razmišljajući o tome i sam sebi govoreći: - Kamo sreće kada bih

našao na taj izvor i s njegovom vodom napajao hadžije i tako se odmorio od ovog napornog traganja za vodom.

Jednog dana zaspao on u hladovini Kabe razmišljajući o tom, kad odjednom u snu ču glas koji mu šapuće: - Ustani! Kopaj Zemzem! Ako ga iskopaš nikada se pokajati nećeš. To je nasljeđe od tvog časnoga oca. Njegova voda neće zasušiti niti će ukus izgubiti. S tom vodom hadžije napajaj!

Abdul Mutalib se trže iz sna i počeo da se okreće oko sebe, ali ne vidje nikoga. Međutim, u njegovim ušima je i dalje odzvanjao jasan glas, bez imalo sumnje, pa on sam sebi reče: - Da kopam Zemzem? A ko će mi pokazati gdje da kopam? Da li je ovo glas prokletog šejtana, ili plemenitog meleka? Ili je ovo možda, jedan od sumnjivih noćnih priviđenja?

Abdul Mutalib je i dalje ostao zbunjen i nije mogao da nađe pravo rješenje; gdje je izvor Zemzem i gdje treba da kopa?

Slijedećeg dana Abdul Mutalib ponovo zaspao na istom mjestu i ponovo u snu začu onaj isti glas koji mu reče isto što i prethodnog dana. On skoči iza sna, ali ponovo ne vidje nikoga! To ga veoma začudi, i riješi da čeka nebi li ga taj glas, ako pripada istinitima, uputio na mjesto gdje se nalazi Zemzem.

Treći dan je čuo isto što i ranije! Međutim, ovoga puta nepoznati glas mu dade nade da će stvarno pronaći vrelo Zemzem, jer mu reče i ovo: - Zemzem ćeš naći na onom mjestu gdje bude gavran ključao zemlju!

Ovoga puta Abdul Mutalib se silno obradovao nakon što mu je taj glas označio mjesto izvora, i gdje to treba da kopa zemlju. Samo treba da čeka tog crnog gavrana koji će doći i pred njim početi da ključa zemlju, kako bi on kopao ondje gdje mu ptica odredi, i tako više ne trošio snagu u uzaludnim traganjima za vodom.

Abdul Mutalib se pripremi za to, te naredi sinu Harisu da mu donese sjekiru i posudu u koju će trpati pijesak, pa pošto su sve to pripremili sjedoše u hladovinu Kabe da čekaju na taj ugovoreni znak.

Malo nakon toga doletje crni gavran i poče da kruži zrakom tamo i ovamo, a zatim se spusti na zemlju te poče ključati svojim kljunom. Abdul Mutalib je u pticu gledao ushićen radošću, jer je Allah obistinio njegov san, i još malo pa će se ostvariti njegova dugogodišnja želja.

Došavši na to mjesto Abdul Mutalib udari sjekirom u zemlju, skinu svoj ogrtač i s velikom voljom i zanosom poče kopati dodajući zemlju sinu Harisu koji je nosio podaleko odatle.

Kada su Kurejšije opazili jednog od svojih najuglednijih članova, začudili su se vidjevši da on lično, i pored toga što ima i slugu i robova, kopa zemlju, a u tom mu pomaže jedino njegov sin.

Došli su do njega i upitali ga šta on to radi, a on im reče da kopa bunar koji mu je naređeno da iskopa.

Kurejšije: A ko ti je to naredio?

Abdul Mutalib: Rekao mi je to neki nepoznati glas, pa sam mu se pokorio.

Kurejšije: A zašto kopaš u samoj blizini Kabe, a pustinja je toliko prostrana oko nas?

Abdul Mutalib: Ovdje je Zemzem, vrelo Ismaila a.s.

Kurejšije: A ko te je naputio na njega?

Abdul Mutalib: Onaj koji mi je i rekao da kopam, on mi je dao znak, i bio je od istinitih.

Kurejšije: Ismail je djed sviju nas skupa, a njegov izvor pripada svima nama. Nećemo te pustiti da ga ti sam iskopaš i da se s time ponosiš. Zar ti nije dovoljno što si najugledniji među nama, a imaš manje imetka od

nas, i imaš samo jednog sina, dok svi mi imamo mnogo više sinova. Bogatiji smo od tebe, ima nas koji imamo i po desetoro djece, a ima nas koji imamo i više od toga.

I tako Kurejšije počеше da se hvalisaju i nadmeću s njim, sprečavajući ga da kopa Zemzem.

Abdul Mutalib žalosno reče svome sinu: - Ovo je naš narod, Harise hvale se pred nama sa brojnošću svojih sinova, a ja se Allahu zavjetujem da ću, ako mi da dosta muške djece, jednog od svojih sinova prinijeti kao žrtvu Uzvišenom Allahu - zaklaću ga kao kurban, kao što je htio da uradi moj predak Ibrahim sa sinom Ismailom.

Kada su Kurejšije čuli šta je rekao Abdul Mutalib, sažališe se na njega i osjeteše da su pogriješili prema svom uglednom i najstarijem saplemeniku, te počеше da ga umiruju sve dok se on ponovo ne oraspoloži.

Onda mu rekoše: O Abdul Mutalibe. Šta ćemo mi imati od Zemzema ako ga nađeš?

Abdul Mutalib: Pili bi ga kao što bih i ja pio, i kao što bi ga pili svi hodočasnici i putnici.

Kurejšije: A šta ćeš raditi ako na izvoru pronadeš blago i druge dragocenosti?

Abdul Mutalib: Ako pronađem zlato ili dragulje, to pripada Kabi i nju ću s tim ukrasiti, a ako pronađem oružje, ono pripada meni.

Kurejšije: Ne. Nego ako bude oružja, bacaćemo kocku, pa ako ti imadneš više sreće pa te izvuče, ostavićemo oružje tebi, a ako mi izvučemo, uzećemo sebi oružje.

Abdul Mutalib: Dobro narode. Zadovoljan sam s onim s čim ste i vi zadovoljni.

Kurejšije: E sada možeš kopati svoj bunar koliko želiš.

Abdul Mutalib nastavi kopati bunar, dodajući zemlju svome sinu, i spuštajući se u dubinu pedalj po pedalj, sve dok ne naiđe na dva zlatna ukrasa, sablju i oklop. Kada je to izvadio Kurejšije se okupiše da vide šta će s tim uraditi. Abdul Mutalib, po obećanju, uze zlato i s njim ukrasi vrata Kabe, a nakon bacanja kocke između njega i Kurejšija, pošto on imade više sreće, uze sebi sablju i oklop. Nastavi da kopa još dublje, sve dok se iz dubine ne pojavi voda. Zemzem se ponovo vrati u život, po drugi put, da napaja Meku i da zadovolji sve hadžije.

Prisutni se napiše vode s izvora, i sjetiše se da je to izvor Ismaila, koji ga je darovao svojim potomcima, komšijama časne Kabe. Zahvališe se Allahu na toj blagodati, i čestitaše Abdul Mutalibu koji bijaše upućen na pronalazak izvora, te se još jedanput uvjeriše u njegove zasluge i čast.

- 2 -

Opskrbio je Allah Abdul Mutaliba sa mnogo sinova koji odrastoše i postaše pravi muškarci, uglednici među uglednima. Među njegovim sinovima bijaše i jedan po imenu Abdullah.

Kada je Abdullah napunio osamnaest godina, njegov otac Abdul Mutalib u snu vidje da treba da izvrši obećanje koje se zavjetovao svome Gospodaru, i da jednog od svojih sinova žrtvuje Allahu, koji mu je dao sve te sinove i s njima ga toliko ojačao.

Pošto mu je Abdullah bio najdraži sin, Abdul Mutalib je samo želio da, kada kockom bude određivao kojeg će sina žrtvovati, neka ne padne kocka na Abdullaha, a kojeg god drugog izvuče, pa neka bude tako.

Objavio je Abdul Mutalib među Kurejšijama da je on spreman da ispuni svoj zavjet. U određeno vrijeme dođe on sa svojim sinovima kod Kabe, noseći nož u ruci.

Kada dođe do čovjeka koji se starao oko Kabe i kipova u njoj, reče da baci svoje kocke da vidi kojeg će od njegovih sinova izvući, kako bi ga on prinio kao žrtvu i tako ispunio svoj zavjet.

Sve okupljene Kurejšije su sa velikim zanimanjem gledali šta će se desiti između starca i njegovih sinova. Kad je onaj čovjek bacio kocke, one odrediše da to bude Abdullah, najdraži sin Abdul Mutalibov!

Abdul Mutalib bude zbunjen i ožalošćen te zamoli čovjeka da ponovo baci kocke. Ali, opet bude izvučen Abdullah. Kada mu naredi da i po treći put ponovi bacanje, Abdullah ponovo bude izabran.

Onda Abdul Mutalib uze sina za ruku, izvuče nož i naumi da ga zakolje, i tako da učini ono što je i Ibrahim htio da učini sa sinom Ismailom.

Kurejšije se sažališe nad tim divnim mladićem, pa počеше da odvrćaju Abdul Mutaliba od te njegove namjere govoreći mu:

- Tako ti Allaha, ne kolji ga dok ne nađeš neki bolji izlaz. Ako ti njega zakolješ, stalno će ljudi dolaziti sa svojim sinovima i prinositi ih kao žrtve! Kako ćemo onda opstati?

Abdul Mutalib reče: O narode! Ja sam se zavjetovao, i ja svoj zavjet moram izvršiti. Ovo je moj sin, a ne vaš, i pustite me da radim šta ja hoću.

Kurejšije: Ti si najstariji i najugledniji Kurejšija. Ono što ti uradiš postaće običaj među nama. Ako ti danas ubiješ svoje dijete, sigurno će poslije tebe i drugi svoju djecu ubijati, a to će smanjiti naš broj, oslabiti našu moć, i onda će nas druga plemena lako pokoriti, i gospodstvo i ugled više neće među nama ostati.

Abdul Mutalib: Pa šta da uradim da bih se riješio svoga zavjeta?

Kurejšije: Hajde s nama kod vračare (proročice). Nju ćemo pitati šta da radimo!?

Abdul Mutalib: Neću vam se protiviti. Hajdemo onda.

Svi skupa odjahaše u Hajber, nađoše tu vračaru, objasniše joj sve o Abdul Mutalibu i njegovim sinovima, a ona im reče:

- Kada neko od vas ubije čovjeka, pa hoće da plati njegovom plemenu otkup - krvarinu za to ubistvo, šta im on mora dati?

Rekoše: Dadne im deset deva.

Vračara: Onda uzmite deset deva i bacajte kocku između njih i Abdullaha, pa ako izvučete deve, zakoljite ih, a ako izvučete Abdullaha, vi dodajte još deset deva i ponovite bacanje, i činite tako sve dok Allah ne bude zadovoljan, i dok kocka ne padne na deve. Pa kada njih izvučete, zakoljite ih i nahranite siromašne i gladne.

Ljudi se s olakšanjem vratili, čuvši ovo novo mišljenje, a Mekom se odmah proširi vijest i grad ispuni veselje i radost.

I privede Abdul Mutalib deset deva, baciše kocku između njih i Abdullaha, a kocka pade na njegova sina. On poveća za još deset deva, ali kocka opet pade na Abdullaha. Tako je stalno dodavao deset po deset deva dok namiri stotinu. Kada je onda kocka bačena ona pade na deve!

Svi prisutni uskliknuše od veselja, a bubnjevi zaudaraše! Abdulah je spašen!

Međutim, Abdul Mutalib reče: - Moram da budem siguran da je Allah zadovoljan sa mojim postupkom. Ponovite bacanje još jednom!

Kada ponoviše bacanje opet kocka pade na deve, a kada to učiniše i treći put, deve opet budoše izvučene.

Onda se srce Abdul Mutaliba smiri i radosna lica reče: Spašen je moj sin Abdullah!

Radost kod prisutnih se poveća, žene zavriskaše, zaigraše djevojke i momci, a pjesma odjeknu cijelom Mekom. Nijedna kuća ne ostade, a da u nju nije unišla velika radost nakon duboke tuge za mladim Abdullahom.

Abdul Mutalib povika ljudima: Uzmite deve i pokoljite ih! Nahranite siromašne u ravnicama i zvijeri u brdima!

Onda uze Abdullaha za ruku i s njim poče obilaziti oko Kabe zahvaljujući Allahu koji ga je spasio i otkupio, isto kao što je ranije spasio Ismaila i otkupio ga ovnom.

Mnoge misli počese da se okupljaju u glavi Abdul Mutaliba, pa poče sam sebe da pita: Zašto je Allah ostavio ove sinove u životu? Da li ih je ostavio samo zato da njihovi očevi ne tuguju za njima? Da On nije ostavio Ismaila, nebi bilo ni Kurejšija, jer oni potiču od njega. Nebi se onda ni Meka izgradila, niti bi se u Kabi molilo. A sad je i Abdullah ostavljen da živi! Možda je i on spašen da bi od njega potekla neka druga, nova generacija, koja će ovu Kabu čuvati i u nekim drugim vremenima je obilaziti. Tako je! Allah je spasio Abdullaha da bi od njega potekao neki novi blagoslovljeni rod.

I dok te misli prodoše Abdul Mutalibovom glavom, on odmah odluči da požuri sa ženidbom Abdullahovom, kako bi sačuvao njegovo potomstvo.

U tom momentu mu priđe starac iz plemena Zuhrija, po imenu Vehb ibnu abdi menaf, da mu čestita spas Abdullahov. Kada dođe do Abdullaha, starac ga zagrli, poljubi u čelo, i očiju punih suza mu reče: - Tvoja kušnja, sine, bila je kušnja čitavog tvoga naroda. I prije nego ti je otac išta učinio, osjetio sam kako mi srce para nož koji je bio pripremio.

Abdul Mutalib reče: Hvala vam Zuhrije! Ja osjećam vašu ljubav prema nama i vašu iskrenost. A Hašim i Zuhri su bila dva draga brata, privržena jedan drugom.. A sad sam odlučio, Vehbe, da oženim sina Abdullaha, pa šta ti o tome misliš?

Vehb: Svaka djevojka iz plemena Kurješ bi ga žarko željela, a ja u cijelom plemenu ne vidim nikog ko bi mu bio ravan u čistoći i dobroti.

Abdul Mutalib: A koga bi mu ti izabrao iz plemena Zuhrije, ako na to misliš?

Vehb: Zuhrijama bi bila čast da se sprijatelji sa Abdul Mutalibom, najuglednijim Kurejšijom, i da im mladoženja Abdullah bude zet. Nema nijedna djevojka a da joj se danas srce nije cijepalo od tuge za Abdullahom. Svaka od njih bi i svoj život dala da ga je mogla kako otkupiti i spasiti. Ali, tako mi Allaha, vidio sam u svojoj kući nekoga ko je za njim više plakao negoli što majka plače kada izgubi svoga sina jedinca.

Abdul Mutalib: Da to nije tvoja kćerka Amina toliko plakala za njim?

Vehb: Da, ona je. Ali ja nisam htio da spominjem njeno ime. Ona je plakala za njim sjetivši se djetinjstva u kojem su se kao mala djeca igrali.

Abdul Mutalib: Amina je baš onakva kakvu bih poželio za svoga sina Abdullaha, pa šta ti Vehb, kažeš?

Vehb: Šta ja kažem? Plemenita i odgovara plemenitom. Ja i ne vidim boljeg muža za svoju kćerku od Abdullaha, a ona bi mu, sigurno, bila dobra i vrijedna supruga.

Abdul Mutalib: Sa Allahovim blagoslovom! Idemo odmah tvojoj kući i pozovimo ljude da prisustvuju ženidbi Abdullaha i Amine.

Abdul Mutalib krenu sa sinom Abdullahom Vehbovoj kući, a Zuhrije požuriše da svečano dočekaju

svoje goste. Užurbanost i vika ispuni kuću koju brzo svečano okitiše i pripremiše je za doček gostiju.

Čuvši da se Abdullah, nakon svoga izbavljenja, zaputio prema njenoj kući, Amina osjeti da joj srce snažno zalupa, kao da hoće da iz grudi iskoči. Ona nikad neće zaboraviti svoje djetinjstvo kojeg je zajedno s njim provela, i premda ga već nekoliko godina, kako je odrasla, nije uopšte vidjela, njegov jasni lik se uvijek pojavljivao pred njenim očima. Tek u zadnje vrijeme, uz svoje kućne obaveze, osjetila je da ga je zavoljela i da je sve druge momke u potpunosti zaboravila. Jedino njegov lik je toliko bio prirastao uz njeno srce, i nikako nije mogla da ga zaboravi. Da, to je Abdullah, onaj kojeg nož umalo ne odvoji od njih sviju, i čija čista nedužna krv umalo ne poteče na pustinjski pijesak.

Utonula je Amina u misli o Abdullahu i ne pomišljajući na to zašto on ide njenoj kući prije nego je i svojima otišao? Ni na kraj pameti joj nije bilo da Abdulah dolazi kako bi je zaprosio od njenog oca.

Tada se pred njom pojavi njena majka, vesela i nasmijana, poče da je grli govoreći: Blago tebi, Amina! Danas te je zaprosio Abdullah, otkupljeni kurban Allahov. Zaprosio te je onaj za kim si tako dugo plakala. Kao da se Allah smilovao tvojim suzama i ostavio ga u životu zbog tebe, da ti bude muž. Raduj se, Amina, i veseli!

Aminu ta vijest silno iznenadi, zbunjeno zastade ne mogavši ništa da progovori, a onda zaplaka čistim suzama radosnicama. Majka joj reče: Dobila si najljepšeg momka iz plemena Kurejš kćeri, onog za kojim su se cijepala srca Kurejšijskih djevojaka, ali se on ne osvrnu ni na jednu od njih. Ostao je čist i lijepog morala, onakav kakav odgovara djevojci poput tebe. Kada bi htjeli sve mladiće u plamenu Kurejš da ispitamo i provjerimo, ne mislim da bi po ponašanju i dobroti našli njemu sličnog. Pa zašto plačeš? Prošlo je vrijeme

plakanja, a došlo je vrijeme radosti i sreće. Zar ti nije dosta što si za njim plakala cijeli dan njegovog otkupa?

Amina: Tako mi Gospodara Kabe! Ne plaćem ja zbog toga, nego ja osjećam da imam udjela u njegovom izbavljenju. Plaćem zbog njegove mladosti i morala. U svom djetinjstvu sam imala puno rođaka s kojima sam se igrala, ali nijedan nije bio kao Abdullah. Kada bi on danas došao da me zaprosi, a došao i neko drugi sa velikim ugledom i bogatstvom, opet bih Abdullaha izabrala. Ja sam s njim zadovoljna makar on i ne bio bogataš, a s drugim ne bih sretna bila uz ogromno bogatstvo. Sreća se ogleda u duševnom zadovoljstvu, a ne u bogatstvu.

Majka: Pametna si ti, kćeri moja, kada si osjetila pravu vrijednost u Abdullaha. Kuća u kojoj vi budete živjeli biće najbolja kuća u Kurejšija, jer će ona spajati dva draga srca i dvije bliske osobe.

Starci iz plemena Kurejš dođoše pred vrata Vehbove kuće, i Abdul Mutalib zaprosi Aminu za svoga sina Abdullaha. Radost ponovo odjeknu Mekom, i ispuni je veseljem i svečanošću. Ljudi su jeli od deva koje je žrtvovao Abdul Mutalib, a u tom su im se pridružile ptice grabljivice i divlje zvijeri u pustinji... Bila je to velika svadba čija se radost proteгла od zemlje do nebesa.

- 3 -

Po tadašnjem običaju, Abdullah je ostao tri noći kod svoje mlade, a onda je skupa s njom otišao svojoj maloj kući, među ostale kuće plemena Hašim. S njom je proveo najsretnije dane, u kojima su se mladi supružnici u sjećanjima vraćali svome ranom djetinjstvu, zahvaljujući Allahu koji ih je nakon toliko godina ponovo sastavio.

Tih dana se skoro nikako nisu razdvajali, okruživala ih je jaka ljubav koja ih je toliko vezivala.

Abdullah bi stalno gledao u Aminine oči, a ona u njegove. Njegov život je bio presretan vidjevši njen blagi osmijeh, a njena sreća je bila jedino u njegovoj blizini.

Kada god bi se Amina prisjetila da je njen muž bio na samom rubu propasti, privijala bi ga uza se kao da i dalje strahuje za njim od nepredvidljivosti vremena, govoreći: Milostiv si Ti dragi Allahu! Otkupio si Abdullaha sa stotinu deva, kao što si prije njega otkupio Ismaila sa rogatim ovnom, divni li su oni koje si Ti spasio! Plemenit je žrtvovani sin žrtvovanog; Abdullah sin Ismailov!

Abdullah bi joj govorio: Hvala ti Amina. Ako me je Allah spasio, spasio me je da bih s tobom živio, tako da se naše duše sjedine u jednoj jedinoj duši, pa kada nas Allah opskrbi djetetom, svako od nas će svoj lik vidjeti na njegovom licu. On će izgled poprimiti i od tebe i od mene, i ja želim da ono bude dijete čisto, dobrostivo i bogobjazno kao ti, Amina.

Amina: Ti si dobar i bogobjazan, Abdullahu! Tako su te opisivale i o tebi pričale žene Kurejšija. Spominjale su da su ti neke žene izjavljivale svoju ljubav, a ti si se okretao od njih, kao od Fatime, kćerke Murrove, vračare Kurejšijske, i drugih Mekanskih ljepotica. Abdullahu, tako ti Allaha, ispričaj mi šta je bilo između tebe i Fatime!

Abdullah: Jednog dana, dok sam prolazio jednim od Mekanskih sokaka, presrete me Fatima, Murrova kći, veselo se smijući. Raširila je ruke kako bi me zagrlila, što joj inače nije nikada bio običaj. Začudivši se, ja ustuknu od nje i rekoh joj:

- Šta je s tobom Fatima, kad tako postupaš? Kurejšije te poznaju kao stidljivu i moralnu. Gdje je taj tvoj stid i moral. Šta te je to danas spopalo?

Reče: Nisam poludila, o Abdullahu, niti sam izgubila moral i stid. Ja sam te iznenada zavalila i hoću da se udam za tebe.

Rekoh: A otkad to žena traži sebi muža, kao što to ti činiš? Gdje ti je ženina plemenitost i njen ponos, njena čednost i stid? Nema sumnje da se nešto desilo s tvojom pameti!

Reče: Ne sumnjaj, Abdullahu, u moju pamet i moj moral. Ja sam Fatima koju zna cijelo pleme Kurejš, povučena i čedna. Ja sam Fatima, vračara i proročnica, ona koja zna više nego mnogi ljudi i mnoge žene, a danas sam na tvom licu vidjela znakove koje ne može niko osim mene pročitati, niti ih ko može razumjeti. Zbog toga sam poželjela da budeš samo moj i nijednoj drugoj da ne pripadneš.

Rekoh: A šta si to ti vidjela, Fatima?

Reče: Vidjela sam na tvom licu blještavo svjetlo, svjetlo kakvo se ne može vidjeti na licu drugih ljudi. Shvatila sam da je to neko božansko svjetlo koje će od tebe naslijediti tvoje dijete, kakvo majke danas ne rađaju. Tek u njega će se to svjetlo u potpunosti odraziti, i Allah će mu ga višestruko uvećati. Volila bih kada bi to bilo tvoje i moje dijete. Pa da li sam se ogriješila što tebe tražim sebi za muža?

Rekoh: Nemam ja još želje za ženidbom. Pusti me Fatima na miru!

Reče: Ne dozvoli da se ta svjetlost izgubi, Abdullahu!

Rekoh: Allah će je sačuvati, ako bude htio da se sačuva. - Eto, Amina, to je sve što se zbilo između mene i Fatime.

Amina: Umalo da vračara ukrade od tebe tu svjetlost, Abdullahu.

Abdullah: Allah najbolje zna kako će da sačuva svoje svjetlo, a čuva ga u Amini, jer je ona čista, sjajna svjetiljka, koja svijetli iako je vatra ni dotakla nije.

Amina: Hvala Allahu! Svjetlo nad svjetlima. Allah upućuje svome svjetlu samo onoga koga On hoće.

Abdullah provede sa Aminom nešto više od dvadesetak dana, a onda se počeo pripremati za put sa karavanom koja je trebala poći u Siriju, i koja je nosila trgovačku robu iz plemena Kurejš.

Rastanak mladenaca je veoma teško pao oboma; svako od njih je željelo da nijednog trenutka ne ostavi ono drugo.

Abdullah počeo ohrabrivati Aminu govoreći joj: Strpi se Amina. Vратиću se nakon nekoliko mjeseci bogat, sa velikom zaradom. Tvoje ruke ću napuniti zlatom, a tvoju kuću dobrom, i ostatak godine provešćemo sretno i bezbrižno.

Amina: Za mene je tvoja ljubav skupocjenija od zlata, a živjeti u tvom društvu bolje je od sveg dunjaluka i svih njegovih ljepota. Šta da radimo sa imetkom ako nam je suđeno da se rastanemo? Jedan tren sa tobom, i osmjeh na tvom licu, to je prava i jedina sreća.

Abdullah: Vратиću ti se mila, kao što se ptice vraćaju svome gnijezdu noseći u ustima hranu i u srcu ljubav za svoje mlade ptiće. Privikni se, Amina, na ovaj rastanak. Mi, muškarcima iz plemena Kurejš, oslanjamo se na samo ova dva putovanja: put prema Siriji, i put prema Jemenu. Ono što zaradimo na tim putovanjima, s time proživimo ostatak godine. Ja sebi ne želim sreću onoliko koliko je tebi želim. Želim da te ukasim zlatom i draguljima i da te odjenem u svilu, te da tvoju kuću snabdijem sa svim što je potrebno.

Amina: Nemam namjeru da te ometem u dobru kojeg želiš i meni i sebi, ali ja osjećam žestoki bol zbog ovog rastanka. Ako ti želiš da ideš, ja ću taj bol podnijeti, i biću strpljiva na Allahovoj odredbi. Idi, i neka te Allah čuva, a i moje srce će te budno čuvati i svakog dana i svake noći za tebe kucati. Sjećaću te se kada god sunce izađe, i šaputaću tvoje ime kada god zađe!

Abdullah: I ja ću tako isto raditi! Naši sastanci će biti kod svakog sunčevog izlaska i kod svakog zalaska. Neka prema njemu idu naše misli i naši pogledi, i neka se kod njega susreću naše duše i naša srca.

Onda je Abdullah otputovao sa karavanom u Siriju, a Amina osta u svojoj kući čekajući na njegov povratak. Sjetila bi ga se kad bi joj pogled pao na nešto u njenoj sobi; ovo je posuda iz koje je pio Abdullah, ovo je košulja koju je oblačio, ovo je mjesto gdje je najradije sjedio, ovo je marama koju je nosio. Njegova sjena kao da je na svakom mjestu živjela zajedno sa Aminom, u snu i na javi, i kao da joj se pričinjalo da ga vidi pred sobom, zastajala bi da ga sretne, ali bi vidjela samo prazninu.

- 5 -

Kada je proteklo mjesec dana, Amina osjeti znake trudnoće i silno se obradova što je zaniжела od Abdullaha i tako postala čuvarom njegova svjetla i riznicom njegovih tajni. A kako da ne bude radosna kada je njeno tijelo postalo vrijednije za dio njegovog tijela, kud god da krene, uz nju je dio Abdullaha, zraka njegove svjetlosti. Počela je da razmišlja o toj trudnoći i sretne misli su zaokupljale njen mozak; Ako je ona vračara govorila istinu, njeno dijete će postati gospodin među najvećim gospodinima, kakvog majke ranije nisu rađale. A zašto da ne bude baš tako? Zar nije on potomak Ismaila - žrtvovanog, kojeg je Allah otkupio sa velikim ovnom? Zar nije on sin Abdullaha - žrtvovanog, koji je otkupljen sa stotinu deva. On je sin dvojice žrtvovanih - dvojice kurbana! Zašto Allah da ne spasi njegovog oca i njegovog dalekog djeda od klanja, pa da od njih potekne ovo dijete i da bude znak za sve ljude skupa.

Možda moje dijete ima zadatak kojeg danas ne mogu oči sagledati, a za kratko vrijeme s njega će se zastor otkriti.

Dijete u njenom stomaku se poče pomjerati i ona osjeti da je život u njega potpuno unišao, te se još više obradovala. Od njegove blagoslovljenosti bude to da ona ne osjećaše nikakav bol ni tegobe zbog trudnoće. I što su dani trudnoće više odmicali, njena radost se povećavala, a teret manje osjećao.

Misleći na bolni rastanak sa Abdullahom, Amina je počela da isčekuje njegov povratak kako bi ga obradovala sa radosnom viješću, i vidjela njegovu reakciju kada sazna za dolazak novog gosta.

Kada je čula da je karavana na putu prema Meki, očekivala je da se svaki čas Abdullah pojavi pred njom, i da je zagrlji, da joj priča događaje sa svoga putovanja, i pokaže koliko je zaradio u svojoj trgovini.

Vratila se karavana, Mekanske kuće su pootvarale svoja vrata, i svi su dočekivali svoje muškarce sa zaradom i imetkom. Veselje se proširilo među stanovništvom, svako dijete je izlazilo da dočeka svoga oca, svaka žena se pripremala za susret sa svojim mužem, a svaki roditelj je željno očekivao susret sa svojim djetetom.

Amina je čekala Abdullaha, svi odsutni su se vratili, a njen voljeni nije pokucao na njena vrata. Neka tjeskoba poče da joj pritišće grudi i pred njenim očima sve se smrači. Poče zabrinuto da se pita: Šta se desilo s tobom, Abdullahu?

Onda posla svoju sluškinju Beriku da se raspita kod onih što su se vratili s puta, i sa zebnjom u srcu čekala na njen povratak.

Tada u njenu kuću dođe njen otac Vehb i svekar Abdul Mutalib koji joj reče: Ne brini zbog Abdullahova zakašnjenja, Amina. Raspitali smo se o njegovom izostanku iza karavane, pa su nam rekli da ga je u putu zadesila neka bolest, te su s njim svratili u Medinu kod naše braće Benu Nedžar. Jednu noć su tu s njim ostali,

a kad su vidjeli kako s njim brižno postupaju i trude se oko njega, tu su ga ostavili dok ne ozdravi. Ja ću odmah tamo poslati njegovog brata Harisa, i za nekoliko dana vratiće ti se Abdullah.

Kada je Haris otišao u Medinu njegov brat Abdullah je već bio umro, a njegovi rođaci su ga bili ukopali u svoje groblje.

Nakon što je kod njih proveo nekoliko dana, Haris se vrati kući plačući za bratom. Dok ga je otac sreo i vidio njegovo lice znao je šta se zbilo sa njegovim sinom. Starčeve oči se orosiše suzama zbog teške boli za najdražim djetetom.

Amina požuri da pošalje svoju sluškinju pred Harisa da sazna šta je sa Abdullahom. Kada je sluškinja čula žalosnu vijest, te svojim očima vidjela uplakane ljude, kuće plemena Hašim kao da su se isprevtale od udarca kojeg je nanijela Abdullahova smrt.

Odmah se vrati Amini plačući, a kada Amina ču njen plač zatetura se teško shvatajući da je ono od čega je toliko strahovala ipak bilo, da se odsutni više nikada vratiti neće. Potpuno izgubi svijest, i više ništa ne znajući pade preko postelje. Sluškinja Berika je počeo polijevati vodom i dozivati, sve dok Amina ne dođe sebi.

Onda njene misli odlutaše njenom djetetu, koje se micalo u njenom stomaku, najavljujući da će i ono uskoro doći na ovaj svijet. Amina odluči strpljivo čekati taj dan, ne obazirući se na ovaj bol koji je iznenada zadesio.

Jednog dana pojavi se Abdul Mutalib, drukčiji nego inače, vidno uznemiren i bez svoje poznate mirnoće, te joj reče:

- Amina, pripremi se da napustimo Meku!

Amina: A zašto da napuštamo Meku, oče?

Abdul Mutalib: Zato jer silnik, po imenu Ebrehah, vladar San'e, želi da osvoji Meku i da poruši Kabu, da

pokori Kurejšije, prisvoji njihove žene, a robljem učini muškarce.

Amina: A hoće li Gospodar Kabe dozvoliti da bude srušena ta građevina koju su izgradila dva dobra čovjeka; Ibrahim i Ismail? Kako može nesretnik srušiti ono što sagradi Božiji Poslanik? Kako će to prešutjeti Gospodar Ibrahimov?

Abdul Mutalib: Tako je. Ja zaista osjećam da Kaba ima Gospodara koji je štiti od svakog silnika.

Amina: Osjećam da će Meka ostati najugledniji grad svih Arapa, a da će njen najčasniji stanovnik izići iz mog stomaka, da će osvijetliti tmine i ispraviti zablude.

Abdul Mutalib: Otkud ti takav osjećaj Amina?

Amina: Vidjela sam, oče, mnogo znakova koji su me obradovali zbog rođenja ovog veličanstvenog sina. Vidjela sam svjetlo kako iz mene izlazi, kao svjetlo sunca i mjeseca, kako obasjava nebo nad Mekom, a kao da mi neki glas šapuće:

- O Amina, rodićeš najdražeg čovjeka Allahu! Rodićeš najčasnijeg od svih Arapa i nearapa!

Abdul Mutalib: Nadam se da će se tvoje nade i ostvariti, Amina. Sačekaćemo sutradan, pa ako silnik uspije ući u Meku, bježaćemo u daleka brda da nas ona štite od njegovog zla i terora. A ako mu se Gospodar Kabe suprostavi i porazi ga, ostaćemo u Meki. Ti budi spremna i nikud ne izlazi bez mog naređenja.

Amina: Učiniću kako ti kažeš, oče.

Vodio je Ebreha svoju vojsku prema Meki, a pred vojskom je išao veliki slon. Kada su se približili Meki, slon ustuknu i ne htjede više da predvodi vojsku. Spustio se na zemlju i nije htio ni da se pomakne. Tukli su ga željeznim šipkama po glavi, a kad je ustao pokušali su da ga povedu u pravcu Meke, što on odbi. Kada su ga,

upravili prema Jemenu, on žurno pođe. Kad su ga ponovo upravili prema Meki, on ostade na mjestu, kao ukopan.

Vojska je začuđeno posmatrala šta se dešava sa slonom, a onda se svi udružiše da slona nekako potjeraju prema časnoj Meki.

Onda, za samo nekoliko trenutaka, nebo se ispuni s nepreglednim jatom ptica, koje su u svojim kandžama nosile sitno grumenje tvrde zemlje. Zatim to pobacaše na vojsku koja popada kao ostaci žita kojeg su izjele neke štetočine.

Ebrehu spopade neka bolest, i meso s njegovog tijela poče da otpada, komad po komad. Kada vidje da će sigurno umrijeti, naredi preostaloj vojsci da se vrati kući. Tako se vratiše poraženi i poniženi.

Allah sačuva Ibrahimovu građevinu, sačuva Aminu i njeno dijete od zarobljeništva i robovanja, i sačuva njihov narod od propasti i poniženja.

Abdul Mutalib se vrati Amini da je obraduje viješću o porazu Ebrehine vojske, pa joj reče: Obistinio se tvoj san, Amina. Možda će tvoje dijete biti blagoslovljeno, možda će s njim Meku veliko dobro zadesiti.

Amina: Željela bih da Abdullahovo dijete bude kao i njegov djed Ismail.

- 6 -

Prodoše dani Aminine trudnoće i dođe vrijeme porođaja, a Amina uopšte ne osjeti porođajne tegobe koje žene obično osjećaju, i zbog toga bijaše sama u svojoj kući sa sluškinjom Berikom, a o svom stanju ne obavijesti nikoga.

U zoru jedne ljetne noći ona osjeti da je nastupilo vrijeme porođaja, a pošto je bila sama u kući, u prvi momenat osjeti neki strah. Onda opazi znak one

svjetlosti što obasja sav dunjaluk. Učini joj se kao da skupina žena obilazi oko njene postelje i služe je. Ona pomisli da su to neke žene iz plemena koje su došle da joj pomognu, pa se začudi kako su saznale za njeno stanje, kad ona nikog nije obavijestila.

Malo kasnije ona razazna i njihova imena, čuvši ih kako dozivaju jedna drugu. Čula je ime: Mejreme, kćerke Imranove, Asije, žene faraonove, Hadžere, majke Ismailove ...

Amina shvati da to nisu žene iz njenog plemena, nego da su to duše čistih, dobrih žena, koje je Allah poslao da joj pomognu i da prime to sretno rođenje, kada stigne na ovaj svijet.

Onaj trenutni strah je napusti i ona se u potpunosti preda ovim dobrim ženama, osjećajući da je i ona postala čista i čedna poput njih.

I kada se dijete rodi, božansko svjetlo sve obasja, tmine se razbistriše, a noć nad Mekom postade jasna kao dan. Amina začu radosni smijeh meleka i čistih duša koje bijahu oko nje, te čestitke koje upućivahu jedni drugima zbog rođenja Muhammeda.

Ona ču kako se među prisutnima stalno ponavlja to ime, pa ga od njih zapamti, a kada prisutne završiše svoje poslove, Amina pogleda i ne vidje nikoga u svojoj blizini.

Samo ugleda pored sebe svoje malo dijete, a kad ga je bolje pogledala shvati da ništa ljepše nije u životu vidjela. Izgledao je poput puna mjeseca, svijetlog lica i čistog tijela, a njegove oči su netrepćući gledale u pravcu nebesa.

Amina privi dijete uz svoje grudi i poljubi ga poljupcem u kojem bi sadržana sva ljubav koju je osjećala prema Abdullahu i njegovom sinu kojeg je toliko čekala.

Njena sluškinja otrča Abdul Mutalibu da ga obraduje o rođenju unuka. On odmah dođe u Amininu kuću i nježno uze dijete u svoje ruke, blago ga promatrajući. Odmah u njemu vidje lik svoga sina Abdullaha, kojeg je tako mladog izgubio. Poče da ga ljubi u ručice govoreći mu: - Dobro došao najdraži, sine najdražeg!

Kako ćemo mu ime dati, kćeri?

Amina reče: Nazvala sam ga Muhammed!

Abdul Mutalib: Muhammed! Kako si izabrala to ime, kad ono nije bivalo u naših očeva i djedova?

Amina: Nebesa su mu to ime izabrala, oče!

Abdul Mutalib: Muhammed... Muhammed! Lijepo ime. Muhammed (Hvaljeni) na zemlji, Mahmud (Slavljeni) na nebesima.

Onda Abdul Mutalib vrati dijete majci i ode javiti Kurejšijama radosnu vijest o rođenju Muhammeda. Ode da zakolje deve i da nahrani siromahe u ravnicama i zvijeri u brdima.

- 7 -

Amina je dojila Muhammeda neko vrijeme, a onda odluči da njegovo dojenje upotpuni u selu, kod beduina u pustinji, kao što su Kurejšije imale običaj da rade sa svojom malom djecom, te zamoli Abdul Mutaliba da on potraži dojilju malom Muhammedu.

Jednog dana Abdul Mutalib dođe sa jednom beduinkom, a Amina ih dočeka riječima: Dobro mi došli i kako ste?

Abdul Mutalib: Kako si ti Amina? Ovo je Halima iz plemena Benu Sa'd. Doveo sam je da uzme Muhammeda na dojenje i da kod njih u pustinji malo odraste i ojača.

Halima: Koliko godina želite da Muhammed ostane kod mene?

Abdul Mutalib: Neka ostane dok ojača i dok progovori, dok sam mogne na svojim nogama hodati. Klima i zrak kod vas u pustinji su čistiji i zdraviji, a život je puno ugodniji nego kod nas. Ali, često nam dođi, jer Amina ne može da podnese duge rastanke sa svojim djetetom.

- 8 -

Odluči Amina da posjeti kabur svoga muža Abdullaha koji je umro u Medini i da povede sa sobom svoga sina Muhammeda i sluškinju Beriku. Abdul Mutalib je pokušao da je odvraća od tog putovanja, ali je ona bila uporna i oputova sa jednom karavanom.

Kada je obavila zijaret kabura, dočeka karavanu za Meku i krenu kući. U putu se Amina razboli, a Muhammed i Berika se silno ražalostiše zbog toga. Bolest toliko uze maha da više nije mogla putovati, nego ostade u mjestu zvanom El Ebva', gdje je njena sluškinja trebala njegovati, dok ne ozdravi i ne bude sposobna za put.

Međutim, tu nije provela ni jednu noć, a njena duša napusti njeno tijelo i ode svome Stvoritelju, a Amina se preseli u samu blizinu svoga Gospodara, nakon što je ispunila i tu želju da ozijareti kabur svoga muža.

Muhammed je žestoko zaplakao, osjetivši da je tada ostao potpuno siroče bez ijednog roditelja.

Plakala je i sluškinja Berika, a onda joj iskopala kabur u pijesku i tu je zakopala, te se sa malim djetetom vratila u Meku.

Vratio se Muhammed s ovog putovanja siroče, bez roditelja, a njegova tuga zbog smrti majke bila je mnogo veća nego zbog smrti oca. Njegov otac je umro prije nego je on bio rođen, i nikad ga nije upoznao, a njegova

majka je umrla na njegove djetinje oči. Nju je gledao, nju je slušao, vidio njenu bolest i njenu smrt. Uvenula je kao ruža kada uvene i beživotno padne na zemlju. Vidio je sluškinju kako je zakopala u pijesak i prekrila gomilom zemlje i prašine! Više nikada Muhammed neće vidjeti svoje majke!

Ali, kako dijete da zaboravi majčino lice koje je neizmjereno volio i koja je njega voljela?

- 9 -

Ostala je slika majke Amine u Muhammedovom srcu, i vrijeme je nije izbrisalo. I evo Muhammeda starog šezdeset tri godine, u posljednjoj godini svoga života, obavlja sa muslimanima Oprosnu hadž, i putuje istim onim putem s kojim je putovao kada je išao sa majkom, a on imao svega šest godina. Ovoga puta s njim je išla majka pravovjernih, njegova žena Aiša.

Zastao je Božiji Poslanik na putu kod sela El Ebva', zatim potražio majčin kabur, a onda dugo stajao nad njim uplakan i tužan, da bi zatim nastavio svoje putovanje.

Aiša je rekla: - Obavljao je Božiji Poslanik s nama Oprosnu hadž, a kada je naišao na kabur svoje majke, plakao je tužno i zamišljeno, pa sam i ja plakala zbog njegovog plača, sallallahu alejhi ve sellem.

JABUKA

(*Muhammed Re'fet Seid*)

Draga djeco!

Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu!

Hajdemo svi skupa večeras djedu Hasanu da poslušamo šta li će nam sada novo ispričati, jer svi žudimo za nekom novom pričom.

Obradovaše se djeca: Enes, Murvet i Rehab govoreći:

El hamdu lillah! Sretni smo kada slušamo priče djeda Hasana.

Enes: Oče, priče djeda Hasana su pune korisnih lekcija, i iz njih svašta naučimo.

Otac: Allah te blagoslovio Enese. Kao što si rekao, priče djeda Hasana pružaju mnoge lekcije, pa su zbog toga veoma korisne i poželjne.

Murvet i Rehab: Hajdemo prije nego što prođe vrijeme da poslušamo i učimo od djeda Hasana.

I odoše djeca veselo putem prema djedovoj kući, a kada ih djed ugleda kako mu dolaze, njegovo lice zasja od radosti.

Djeca: Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu, dragi djede!

Djed: Ve alejkumu sselam ve rahmetullahi ve berekatuhu, moja draga djeco! Dobro mi došli. Baš sam vas se poželio i cijeli dan očekujem da mi dođete. Kako si ti Muhammede? Kako tvoji sinovi napreduju sa naukom?

Muhammed: Hvala Allahu koji svojim blagodatima upotpunjuje svako dobro. Svi smo dobro i zdravo. Svaki put kada tebe vidimo još više se radujemo i veselimo.

Enes: Što se mene tiče, djede, hvala Allahu, od svakog susreta s tobom nešto naučim, i trudim se da postupam po onom što sam naučio.

Murvet: I ja isto tako, djede.

Rehab: I ja takođe.

Djed (obraćajući se djeci): A šta ste radili u prošloj sedmici?

Enes: Tražio sam od oca da me budi prije sabahskog ezana kako bih klanjao dva rekata noćnog namaza, zatim sam išao s njim u džamiju, i tako sada u džamiju idem pet puta dnevno.

Murvet i Rehab: I mi smo to tražili od oca, ali mi i dalje klanjamo s mamom u kući.

Djed: Allah vas blagoslovio djeco, i povećao vam svako dobro!

Enes: Nije samo to djede. Tražio sam od oca da svaki dan uči preda mnom nešto iz Kur'ana, kako bih i ja što pravilnije učio. Kupio mi je onda i kasete na kojima je snimljen kompletan Kur'an, tako da sada slušam kasete i pratim u Kur'anu ono što čujem. Nakon toga primijetio sam veliki napredak u svom učenju.

Djed: Allah te blagoslovio Enese! A ti Murvete, i ti Rehabe, slušate li vi sa Enesom Kur'an i učite li kao i on?

Murvet i Rehab: Svakako djede, i mi stalno učestvujemo u tom učenju.

Djed: Radujte se djeco i znajte da učenje jednog slova (harfa) iz Kur'ana donosi desetorostruku nagradu (deset sevapa). Ali Muhammede, zašto sa ostalim komšijama ne potražiš muallima, koji bi vam djecu obučavao u kiraetu (učenju Kur'ana) u džamiji ili na nekom drugom odgovarajućem mjestu?

Muhammed: To nam je prvi slijedeći zadatak, i potražićemo oče, ako Allah da.

Enes: Hoću li ti nabrojati ostale svoje poslove, djede?

Djed: Naravno, ja sam presretan slušajući te, Enese, kada mi pričaš o svojim djelima i djelima svoje braće.

Enes: Ali djede, stid me je da ti spomenem svoje iskustvo sa postom.

Djed: Ne stidi se sine, slobodno pričaj.

Enes: Želio sam da s ocem postim ponedjeljkom i četvrtkom, ali prvi dan nije ni podne prošlo, nastala je velika vrućina, i ja sam pošto sam silno ožednio, morao da se napijem vode.

Nasmijao se djed Hasan i rekao: Neka te Allah nagradi, potpomogne i ojača. Uvijek vrijedi pokušati. A tvoje iskustvo će te jednog dana dovesti do strpljivosti da izdržiš bez vode sve do akšama bez ikakvog napora.

Murvet: Djede dragi, vrijeme odmiče, a mi smo nestrpljivi u želji da čujemo nešto novo, neku tvoju novu slatku priču.

Djed: Puno ste me ohrabрили da vam i dalje mnogo štošta pričam, kada sam čuo o vašim dobrim djelima koja činite nakon slušanja mojih priča. A danas ću vam izabrati jednu slatku priču ... slatku kao što je i njen naslov, slatku kao što je i onaj ko je sluša, a to ste vi djeco...

To je priča o jabuci.

Enes, Murvet i Rehab: Allah! Allah! Pričaj nam dragi djede.

Djed: Priča se da je jedan dobri, pobožni i lijepi mladić jednog dana šetao između voćnjaka, obalom potoka, gledajući u nebo i razmišljajući kako je uzdignuto? Kako je sazdano? Kako li ga je Allah divno stvorio i ukrasio.

Enes: Slavljen neka je Allah; Onaj koji je stvorio nebesa i zemlju. Taj mladić djede, radi kao i ja. I on uči i sluša Kur'an i radi po njemu.

Djed: Kako znaš to Enese?

Enes: Pa, naučio sam napamet Allahove riječi:

"A zašto ne pogledaju nebo iznad sebe? - kako smo ga sazdali i ukrasili i kako u njemu nema nereda! A zemlju smo rasprostrli i po njoj nepomična brda pobacali i dali da iz nje niče raznovrsno prekrasno bilje, da bi zamislio i opomenuo se svaki rob koji se Gospodaru svome obraća. Mi s neba spuštamo vodu kao blagoslov, i činimo da, uz pomoć njenu, niču vrtovi i žito koje se žanje, i visoke palme u kojih su zameci nagomilani jedni iznad drugih, kao hranu robovima, i Mi njome oživljavamo mrtav predjel; takvo će biti i oživljenje."

Djed: Istinu je rekao Uzvišeni Allah. Neka te Allah nagradi Enese. Kako kažeš, ovaj mladić je radio po onom što je naučio od Allahovih naređenja i naređenja Njegova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, te je on šetajući punio svoje srce diveći se veličini i moći Stvaraoca nebesa i zemlje. Svoje oči je širom otvarao pred silnim dokazima koje je Allah pokazao onima koji razum imaju.

Murvet: Pa šta je učinio taj mladić djede?

Djed: Posmatrao je vodu s obale uživajući u njenoj ljepoti, divio se njenom žuboru i skakutanju s kamena na kamen.

Sjeo je na obalu gledajući u stabla okićena svakojakim plodovima i opojnim mirisima što se šire kroz zrak. Do njega je dopirao poj ptica i njihov veseli cvrkut. Iz njihovih srca kao da je odzvanjalo: Slavljen neka je naš Uzvišeni Gospodar! Slavljen neka je naš Uzvišeni Gospodar!

Rehab: I šta je bilo s tim mladićem, djede?

Djed: Pružio je mladić ruku prema vodi da se abdesti.

Enes: Abdest je oružje vjernika!

Djed: Tako je Enese! A abdest na abdest je svjetlo na svjetlo. Međutim, mladić se silno iznenadi kada u vodi ugleda jednu lijepu jabuku.

Djeca: Allahu ekber! (Allah je najveći!) Lijepe li nafake koju je Allah poslao tom dobrom mladiću.

Djed: Da, i uzeo je mladić jabuku računajući je u nafaku koju mu je Allah poslao. Okretao je mladić jabuku u ruci misleći: "Kako li je velika i lijepa! Bismillahi (U ime Allaha). Allahu blagoslovi nam u onome čime si nas opskrbio!"

I pojede mladić jabuku: "Kako li je ukusna! Hvala Allahu koji nas je nahranio, napojio i učinio nas muslimanima!"

Djeca: Blago njemu! Prijatno mu bilo!

Djed: Divni ste vi djeco i dobra su vaša srca... Međutim, mladić samo što pojede jabuku, iznenada se zabrinu zbog misli koje mu okupiraše glavu.

Enes: Kakve su to misli djede, i koji je povod za tu brigu?

Djed: Misli u vezi te jabuke.

Murvet: O tome kako je slatka? Možda je poželio još jednu.

Djed: Ne, djeco. Počeo je da razmišlja o nečem sasvim drugom. Počeo je da misli o porijeklu jabuke, kako to da je tako jednostavno uračuna u nafaku od Allaha? A možda je jabuka pripadala nekom drugom. Kako će pojesti jabuku bez znanja njenog vlasnika? A on je uvijek nastojao da jede samo ono što je halal - dozvoljeno od strane Allaha dž.š.

Enes: A šta je to halal, djede?

Djed: Halal je ono jelo, ili nešto drugo, što je došlo na način koji je Uzvišeni Allah dozvolio, a haram je ono što nam je Allah zabranio.

Murvet i Rehab: Pojasni nam to djede, pa da i mi razmišljamo kao što je to učinio taj dobri mladić.

Djed: Objasniću vam to pitanje ovako: Kada bi vaš otac Muhammed, Allah ga čuvao, kupio svakom od vas po jedan slatkiš, pa jedan od vas drage volje dadne drugom komad svoga slatkiša.

Rehab: Kao što ja tebi dam, Enese. - I svi se nasmijaše.

Djed: Sve dok je to kod tebe Rehabe, dragom voljom, to je halal. Međutim, ako on to od tebe uzme a ti se s tim ne slažeš, ili uzme nešto od tebe a da ti za to uopšte ne znaš, e to je haram.

Djeca: Djede, mi stalno jedni drugima nešto što imamo poklanjamo, tako da niko od nas ne upadne u ono što je zabranjeno - haram.

Djed: Allah vas blagoslovio i povećao među vama ljubav i slogu! Ali ovo što sam vam rekao dešava se među ljudima, i musliman treba da zna šta je halal a šta haram, tako da nikada ne ošteti nekog drugog.

Enes: Pa šta je taj dobri mladić uradio nakon tih razmišljanja?

Djed: Mladić je krenuo obalom uz potok, nadajući se da će pronaći vlasnika jabuke, ali nakon dosta hoda ne nađe nikoga.

Murvet: Pa šta je onda uradio?

Djed: Nastavio je da ide ... ide ... sve dok nije došao do mjesta gdje taj potok izvire.

Djeca: Hvala Allahu. Sigurno je našao vlasnika te jabuke, kako bi se riješio te brige.

Djed: Ne djeco, nije našao nikoga.

Djeca: Jadan li je taj mladić.

Djed: On teži samo za onim što je halal. On ne želi ono što nije njegovo i samo nastoji da se sačuva od harama.

Enes: Ali djede, on se tako mnogo namučio zbog toga.

Djed: Ne djeco. Nije se on umorio. On se tako odgaja i sam sebe ispituje, tako da osjeti pravu slast Imana - vjerovanja.

Rehab: Pa je li otišao na neko drugo mjesto?

Djed: Ne sine. Tu pokraj samoga izvora pronašao je voćnjak, a u njemu stablo jabuke, prepuno plodova, i pogledavši u njih uzviknuo: Allahu ekber! (Allah je najveći!)

Djeca: Allahu ekber! Allahu ekber! Pa je li njegova jabuka bila kao i te jabuke na stablu?

Djed: Jeste djeco. Odmah je vidio da su na tom stablu potpuno iste jabuke kao i ona, velika i lijepa jabuka, koju je on pojeo.

Enes: Pa šta je učinio?

Djed: Pokušao je da nađe vlasnika tog voćnjaka pozivajući ga što je mogao glasnije: "O vlasniče voćnjaka! O gazda!", i na te riječi stvarno dotrča neki čovjek.

Čovjek: Šta se desilo mladiću?

Mladić: Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu!

Čovjek: Ve alejkumu sselamu ve rahmetullahi ve berekatuhu, šta se desilo dijete?

Mladić: Hvala Allahu ja sam dobro.

Čovjek: Hvala Allahu. Prepao si me sa svojom galamom i vikom, te pomislih da si u nevolji i da tražiš spas.

Mladić: Tako je amidža, baš tražim spas.

Čovjek: A od čega?

Mladić: Tražim spas od džehennemske vatre i od srdžbe svoga Gospodara.

Čovjek: Zbunio si me mladiću; šta te je to natjeralo da tražiš spas od džehennemske vatre?

Mladić: Pojeo sam jednu jabuku iz tvoga voćnjaka, bez tvoga znanja i dozvole, pa te sada molim da od mene primiš novac za nju i da mi je halališ.

Čovjek: (govoreći začuđeno): Jabuka ... novac za nju ... halal ... Šta ti to znači mladiću? Jabuka je obična sitnica i njena vrijednost je beznačajna u odnosu na ovoliki voćnjak.

Mladić: Onda mi je halali, ili uzmi njenu protuvrijednost.

Čovjek: (veoma zbunjen): Da ti je halalim? Kako ti je ime mladiću?

Mladić: Ime mi je Sabit (čvrsti, postojani).

Čovjek (suznih očiju): Neka te Allah učvrsti u vjerovanju i tvom ubjeđenju, i neka ti poveća bogobojznost i čednost sine!

Sabit: Pa hoćeš li mi halaliti, amidža?

Čovjek: Ne, sine.

Sabit: A zašto amidža? Ja nisam htio da te oštetim niti tvoj voćnjak da okrnjim. Jabuka je sama niz vodu došla do mene i ja sam je pojeo neznajući da tebi pripada.

Čovjek: Ne pripada ona meni sine, i nisam ja vlasnik voćnjaka.

Enes: Pa ko je onda djede?

Djed: Taj čovjek je bio čuvar voćnjaka, a od Sabita je čuo pravu lekciju o uzimanju samo onog što je s pravom i što je halalno, i ne prelaženju Allahovih granica.

Djeca: Pa šta je učinio jadni Sabit? Baš ga je namučila ta jabuka.

Djed: Saznao je od čuvara adresu vlasnika voćnjaka.

Enes: Da ide njemu?

Djed: Tako je Enese.

Murvet: Gadna li je ta jabuka, koliko ga je opteretila.

Rehab: Zašto nije čuvaru platio jabuku, pa neka on to uruči vlasniku?

Djed: Kada bi Sabit bio kao i drugi, stvar bi bila prosta. Međutim, on je čista srca, nepokvarene duše, i ne želi da svoju savjest uprlja ni sa najmanjom sitnicom.

Da li ste vidjeli djeco, bijelo, čisto odijelo, kako se na njemu lako primjećuje svaki trunčić prljavštine? A što se tiče odjeće koja nije čista, na njoj se to lako ne primjećuje.

Muhammed: "I pjesnik je rekao u tom smislu:

Pusti grijehe male i velike; to je bogobožnost, i čini kao pješak po trnovitoj zemlji, čuvajući se trnja. Ne smatraj malim ni najmanji grijeh, zaista, i brda su od sitnih kamenčića sazdana."

Djed: Tako je sine. Onaj koji lako čini male grijehe, lako će početi i s velikim grijesima, i onaj koji u duši ne osjeti prekor za svaku i najmanju ružnu stvar, on će od

svoje savjesti dobiti pomagača u činjenju i malih i velikih grijeha. I najveće brdo je sazdano od malih kamenčića.

Djeca: Djede, hoćemo da čujemo šta je bilo između Sabita i vlasnika tog voćnjaka.

Djed: Sabit je krenuo ulicama grada raspitujući se kod ljudi za ulicu gdje je stanovao vlasnik, i kad je stigao do njegove kuće tri puta pokuca na ulazna vrata.

Murvet: On je uistinu odgojen islamskim odgojem po pitanju traženja dozvole za ulazak u kuću.

Djed: Da Murvete. I, izađe vlasnik voćnjaka.

Sabit: Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu!

Vlasnik: Ve alejkumu selamu ve rahmetullahi ve berekatuhu. Dobro došao mladiću, izvoli ući.

Obradova se Sabit vidjevši dobrodošlicu na licu vlasnika voćnjaka, pa reče u sebi: "Na ovom čovjeku se odmah vidi njegova dobrotu. Sad ću se ja, ako Allah da, riješiti ove svoje brige."

Djeca: Hvala Allahu! Konačno će se Sabit odmoriti nakon svega što je doživio.

Enes: Nastavi, djede. Da li se smirio i zadovoljio Sabit?

Djed: Pa kao što ste čuli, domaćin je Sabita veoma lijepo dočekao i počeo da ga gosti kao što je to dužnost muslimanu prema svakom gostu. Kada je Sabit vidio da ga je domaćin stvarno lijepo ugostio i iz pristojnosti ga ne pita zašto je došao, Sabit mu reče:

"O amidža. Ja sam pojeo jednu tvoju jabuku koja je stigla do mene potokom iz tvoga vrta, pa želim da primiš od mene njenu protuvrijednost i da mi je halalliš!"

Djeca: Pa šta mu je odgovorio?

Djed: Čovjek je od čuda otvorio usta slušajući šta mladić govori, a onda mu se obrati: "Ne, neću ti halaliti!"

Neću se zadovoljiti niti s dirhemom niti sa hiljadu dirhema. Ni mnogo više novca ne može platiti ovu moju jabuku!"

Djeca (ljutito): Groznog li čovjeka! On nema ni srca ni milosti. Pa šta jadni Sabit reče?

Sabit: Zašto amidža? Ja to nisam uradio želeći da ti naneseš štetu, niti iz neprijateljstva prema tebi. Želim da mi halališ jabuku.

Vlasnik (misli, misli, a zatim reče): Halaliću ti uz jedan uslov.

Djeca: Kakav je to uslov djede?

Djed: Vlasnik voćnjaka mu reče: Halaliću ti samo ako pristaneš da se oženiš s mojom kćerkom!

Djeca: Lošeg li čovjeka! Pa zar može na takav način brak da bude ispravan? Hoće li prihvatiti Sabit da se oženi s kćerkom toga čovjeka?

Djed: Sabit se čak i obradovao čuvši taj uslov, jer on nije bio oženjen, a želio je da svoju bogobojaznost upotpuni sa brakom. Međutim, domaćin mu nije dozvolio da dugo razmišlja, nego mu se ponovo obrati: "Da bi sve u vezi te ženidbe bilo jasno, reći ću ti osobine svoje kćerke."

Sabit: Kakve osobine?

Vlasnik: Ona je slijepa!

Djeca: Nema moći ni sile osim u Allaha! Na taj način hoće da se riješi svoje kćerke i da tako kazni jadnog mladića. Sabit je, da mu Allah pomogne, bez sumnje tu ponudu odmah odbio?

Djed: Sabit je zanijemio od čuda, a vlasnik voćnjaka mu ne dozvoli da dođe do riječi, nego mu reče i drugu osobinu svoje kćerke.

Djeca: Valjda će ta osobina nadoknaditi onu prvu.

Djed: Vlasnik mu reče: "Ona je nijema, nikako ne govori."

Djeca: Da te Allah spasi Sabite, šta ti napravi ta kobna jabuka. Ova dva svojstva će sigurno prisiliti Sabita da odustane od takvog braka.

Djed: Ne djeco. Vlasnik voćnjaka ga je opet preduhitrio govoreći mu ostale osobine kćerkine.

Djeca: Ne bi li to sada bila lijepa svojstva.

Djed: Rekao mu je: Ona je još i gluha! I sakata je i u noge i u ruke!

Djeca: Pa je li to halal djede? Kako taj čovjek Sabitovu dobrotu može da kažnjava s ovakvim brakom? Pa je li to ikakav brak?

Sabitu treba druga lijepa žena koja će ga pomagati u njegovom životu... Šta da radi s onom koja je slijepa, gluha, nijema i uz to još i sakata. Ružan bi to bio život. I šta je odgovorio Sabit, djede?

Djed: Prenuo se Sabit od svega što je čuo, od nemilosrdnog uslova koji mu je postavljen, pa je počeo da misli i misli...: Ako prihvatim ovaj brak konačno ću dobiti halal za jabuku i riješiti se teškog bremena koje me je pritisnulo ... a, ako odbijem, on mi neće halaliti, pa ću na Sudnjem danu biti pitan i odgovoran zato što sam pojeo tuđu jabuku. Koja li je stvar lakša?

Djeca: Pa šta je izabrao?

Djed: Sabit shvati da je brak i mučenje s tom ženom lakše od kazne na Sudnjem danu, i tako prihvati ženidbu s kćerkom vlasnika voćnjaka.

Djeca: Svi smo Allahovi i Allahu se svi vraćamo! Neka Allah pomogne Sabitu. Šta se onda desilo djede?

Djed: Ne mislite li da je Sabit tražio da vidi svoju mladu?

Enes: Pa nema nikakve potrebe da je gleda. Sve o njoj saznao je od njenog oca, pa šta bi još htio?

Djed: Tako je. Bio je zadovoljan s Allahovom odredbom, i nije to tražio. Dogovorili su se o danu vjenčanja, a Sabit je vlasniku voćnjaka dao svoju adresu.

Djeca: Ne želimo da taj čovjek ide kod Sabita, da ga nebi stavio na još neku kušnju.

Djed: Ali on mora da ode kod Sabita da vidi gdje će živjeti njegova kći.

Enes: On samo želi da se nje riješi.

Djed: Ne, Enese. Ona je ipak njegova kćerka pa makar bila i najružnija.

Djeca: Pa kada će se oženiti Sabit? Kako će živjeti s njom?

Djed: Oni su ugovorili dan vjenčanja, ali prije tog određenog dana Sabit će kucanje na vratima svoje kuće, pa ode i otvori vrata. Na vratima ugleda vlasnika voćnjaka, oca svoje mlade.

Vlasnik: Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu!

Sabit: Ve alejkumu sselamu ve rahmetullahi ve berekatuhu! Dobro došao amidža! Kako si? Da možda nisi odustao od svoga uslova?

Vlasnik: Ne dijete. Muslimani se moraju pridržavati svojih uslova.

Sabit: U svakom slučaju dobro došao amidža!

Vlasnik: Bolje reci: Dobro došla moja ženo i mlada nevjesto.

Sabit: A gdje je ona, amidža?

Vlasnik: Eto je dolazi sa svojom rodbinom i familijom.

Sabit: Onda, dobro došli svi skupa!

Vlasnik pokaza skupini da uđe u Sabitovu kuću, a oni počеше ulaziti pjevušeći:

"Dođosmo vam, dođosmo vam. Čestitamo vam, čestitajte nam!"

Djeca: Eh, da je mlada kao što bi Sabit sigurno želio, bila bi to velika radost.

Djed: Ne žurite djeco!

Sabit među posjetiocima primjeti mladu, obučenu u svečano ruho, a bijaše tako lijepa i privlačna. I ona pogleda u Sabita, pošto joj je otac rukom pokazao na njega kako bi ga upoznala. Vidjela je lice puno skrušenosti i ozbiljnosti, nazva mu selam, a onda iz stida i pristojnosti obori svoj pogled.

Djeca: A šta bi sa Sabitom?

Djed: Bio je silno zbunjen i iznenađen.

Enes: Ali kćerka vlasnika voćnjaka je slijepa, pa kako je mogla vidjeti Sabita? Kako ga je pozdravila ako je nijema?

Djed: Pa to je ono što je i zbunilo Sabita. Šta on to vidi? Šta se to sada dešava?

Vlasnik voćnjaka prekinu ovu zbunjenost pa uze Sabita i kćerku za ruke, i upita ih da li su zadovoljni jedno s drugim. Njihova lica ozari osmjeh kada on viknu starog Mes'uda: "Piši, s Allahovim blagoslovom, vjenčani ugovor."

I kada svi čestitaše jedni drugima i uputiše Allahu dovu za sreću i blagoslov, zatražiše dozvolu da se vrate, te vlasnik voćnjaka zatvori vrata kuće ostavljajući Sabita i njegovu mladu.

Djeca: Kakvo iznenađenje! Je li Allah izliječio Sabitovu mladu i vratio joj vid, govor i sluh, te ruke i noge? Zaista Allah može sve da učini!

Enes: Šta se desilo djede, sa Sabitom i njegovom mladom?

Djed: Sabit upita mladu: Ko si ti, Allah ti se smilovao?

Mlada: Ja sam tvoja žena Sabite! Otac mi je mnogo pričao o tebi, te sam saznala o tvojoj bogobožnosti, čednosti i ljubavi prema Allahu i Njegovom Poslaniku, te tvom nastojanju da uzimaš samo ono što je halal - dozvoljeno. Tako sam te zavoljela prije nego što sam te upoznala.

Sabit: Čija si ti kćerka?

Mlada: Ja sam kćerka vlasnika voćnjaka.

Sabit: Pa je li tvoj otac meni lagao?

Mlada: A šta ti je rekao moj otac?

Sabit: Rekao je da si: slijepa, nijema, gluha, i sakata i u noge i u ruke.

Mlada (smijući se): Kako li je nemilosrdan i lukav moj otac, kada te je stavio na takav ispit. Moj Sabite! On te je silno zavolio, jer je on dobar čovjek i voli dobre ljude i poštene ljude. I mene je odgojio da budem dobra i bogobožna. Više mladića njemu je dolazilo da me isprose, ali je on sviju odbijao, sve dok nisi ti naišao sa svojom pričom o jabuci. Kada je on vidio tvoju bogobožnost i poštenje odlučio je da te oženi sa mnom stavljajući te na ovaj nemilosrdni ispit, koji si ti s uspjehom položio.

Sabit: Ali meni ni sada nije jasno kako je on tebe opisao kao slijepu, nijemu, gluhu i sakatu, a ti si, MA ŠA'ALLAH (kako je Allah htio), zdrava i lijepa.

Mlada: Što se mene tiče, dragi Sabite, ja sam slijepa jer neću da gledam ništa što je Allah zabranio. Gluha sam - jer ne slušam ono što je ružno i što bi razljutilo Allaha. Nijema sam - jer ne govorim nikakvih zabranjenih govora i riječi, a sakata sam - jer ne idem tamo gdje je zabranio Allah, niti ću ikoga od Allahovih stvorenja oštetiti.

Djeca: Allah! Allah! Lijepe li djevojke i divnih li joj osobina!

Enes: Sviju nas je namučio vlasnik voćnjaka, a on je ipak dobar čovjek.

Murvet: A govorili smo da je Sabit jadnik.

Djed: Govorili ste to prije nego što ste saznali sve, djeco draga, i nije čudno što ste se prevarili. A jeste li vidjeli kako je Allah nagradio Sabita za njegovu bogobožnost i poštenje još na ovom svijetu?

Enes: Jesmo djede. Dao mu je lijepu ženu koja mu u svemu odgovara i koja će ga pomagati u poslušnosti Allahu dž.š.

Murvet: A i mladu je Allah nagradio za njenu dobrotu i poštenje, pa joj doveo Sabita, onakvog kakvog je samo poželjeti mogla, dok je samo sjedila u kući.

Rehab: Najzanimljivije je to što je sve to Allah ostvario pomoću jedne obične jabuke.

Djed: Neka vas Allah blagoslovi, djeco draga, i neka vas pomogne da vam ovo što ste čuli puno koristi.

Enes: Biću i ja, ako Allah da, kao Sabit!

Murvet i Rehab: Bićemo i mi, ako Allah da, kao kćerka vlasnika voćnjaka.

Djeca: Kako li je noćas bila slatka ova tvoja jabuka, dragi djede. Želimo da nam još dosta pričaš ovako lijepih priča.

Djed: Ako Allah da ... Ako Allah da.

Svi skupa: Ostavljamo te Uzvišenom Allahu u amanet, dragi djede, Onom koji nikada neće izgubiti i zanemariti ono što Mu je povjereno.

Djed: I vi neka ste u Njegovoj zaštiti i čuvanju ...

VESELAMU ALEJKUM VE RAHMETU-
LLAHI VE BEREKATUHU!

O ONIMA KOJI SU VIŠE VOLJELI DRUGIMA NEGO SEBI

To je priča o vjernicima koji su dijelili sve što su imali da bi pomogli druge, to je skupina koja je iskreno u Allaha vjerovala, pa im je Allah uputu povećao.

Nadamo se da ćete u priči pronaći pouku i korist za vas.

Allah je najbolji pomagač!

Muhammed Revvas Kal'adži

...Muntesir je vrlo živahan dječak, izuzetne pokretljivosti. Običaj mu je bio da čim stigne kući, odmah je ispuni vikom i galamom. Dok bi prekoračio prag kuće povikao bi: - Mu'tez! Mu'tez! -, a zatim bi bacio svoje knjige i počeo da obilazi sobe po kući otvarajući jedna po jedna vrata... Po tome su svi u kući znali da je Muntesir stigao...

Međutim, i pored svoje živahnosti bio je vrlo pažljiv, nije uznemiravao nijednog od svoje braće, i bio je omiljen od svojih ukućana.

Danas je Muntesir došao kući, mimo svog običaja, dosta neprimjetno, otišao je u svoju sobu gdje je ostavio torbu sa knjigama, preobukao se, došao u kuhinju, sam sebi priprazio hranu i sjeo da jede.

Njegova majka nije navikla na ovakvo ponašanje svoga sina, pa mu priđe da ga pita o ovoj iznenadnoj promjeni... I dok je pogledala u njegovo lice, uplaši je njegov izgled, pa uzviknu:

Šta je bilo s tobom sine, reci...!

Muntesar: Ništa, ništa nije bilo.

Majka: Ali tvoje lice je tako blijedo.

Muntesar: Nije ništa.

Majka: Znam. Nisi ništa doručkovao, otišao si u školu gladan, tvoje tijelo je ionako slabo i krhko... Reci mi jesi li kupio sebi u školi nešto za jelo? Dala sam ti novac, zašto ništa nisi kupio?

Muntesar: Dao sam novac drugu Muhamedu.

Majka: A zašto si dao novac... trebao je i on sa sobom ponijeti novaca... ti si u takvom stanju... sav si premoren i iscrpljen.

Muntesar: Bio je u velikoj potrebi za novcem, pa sam mu zato dao.

Majka: Kakva je to potreba? ... Odgovori mi...

Muntesar: Danas je bio dan pismenog ispita, a dok smo išli u školu sveska moga druga Muhameda je pala u blato, i sva se zaprljala, tako da se u nju ništa nije moglo pisati. Pošto on nije imao drugu svesku, niti je imao za šta da je kupi, ja sam mu dao novac koji sam dobio za hranu, da sebi kupi svesku kako nebi dobio negativnu ocjenu.

Majka: Ako je stvar takva, onda je to divno što si učinio, sine... Ali ti si puno izgladio... Reci mi, jesi li dobro napisao na ispitu?

Muntesar: Svakako, majko. Zar me nisi naučila riječima Božijeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,: "Allah će pomoći svome robu, sve dok on bude pomagao svome bratu!" - I ne zaboravi majčice, da sam ja vjernik,

a moja mi vjera naređuje da pomognem svoga druga. Još prošle godine zapamtio sam hadis - riječi Božijeg Poslanika (savs): - "Nijedan od vas neće biti pravi vjernik, sve dok ne bude volio svome bratu ono što voli i sebi." A ja, majko, nikako ne bih volio da pred sami ispit ostanem bez sveske, i zato mi nije dozvoljeno da ostavim svoga druga u takvoj situaciji.

Majka: Blagoslovljen da si, sine! Ti si zaista pravi vjernik i ubjeđen si da je ono što radiš ispravno, jer ništa ne radiš ako to nije u skladu sa uputom Božijeg Poslanika (savs). Ja se ponosim s tobom! Na tebe se sigurno mogu odnositi riječi Uzvišenog Allaha: "I ONI VIŠE VOLE DRUGIMA NEGO SEBI, MADA IM JE I SAMIMA BILO POTREBNO. A ONI KOJI SE USČUVAJU LAKOMOSTI, ONI ĆE SIGURNO USPJETI."

Muntesir: Zapamti to majko i ne pričaj mi sada jer sam veoma gladan, a muallim nam je u školi pričao da u osnove zdravlja spada to da čovjek za vrijeme jela ne treba da ičim zaokuplja svoje misli, jer to zdravlju škodi. Sem toga, volio bih da to sa mnom čuju moja braća Mu'tesam i Mu'tez, jer i oni puno vole priče...

Majka (prekinuvši dijete): I nakon što klanjaš podne namaz, jer muslimanu nije dozvoljeno da išta radi prije namaza.

I samo što je završio s jelom i obavio podne namaz, Muntesir pozva svoja dva brata, te svi sjedoše oko svoje majke da slušaju jednu lijepu priču.

Majka: Obećala sam vam djeco da ću vam ispričati priču o Allahovim riječima: VE JU'SIRUNE ALA ENFUSIHIM VE LEV KANE BIHIM HASASAH. - I više vole drugima nego sebi, mada im je i samima potrebno... A sada ću vam svoje obećanje ispuniti, jer ispuniti obećanje je odlika pravih vjernika, a mi smo, hvala Allahu, vjernici. Priču ću početi od njenog samog početka, od njenog prvog povoda...

...Vi znate, djeco moja, da je Božiji Poslanik (savs) živio u Meki u kojoj je dobio objavu od Uzvišenog Allaha. Zatim je svoj narod pozivao u Islam, pa je jedna skupina primila Islam, a većina je to odbila. Oni što su Islam primili uglavnom su bili siromašni i robovi.

Muntesar: A zašto je većina mu'mina bila siromasi i robovi, mama?

Majka: To je bilo iz dva razloga:

Prvi razlog je: Ovi siromasi i robovi su stalno bili u potčinjenom položaju u odnosu na gospodu i bogataše, i to iz jednog jedinog razloga; oni su bili robovi, a ovi su gospodari, i ne može rob ni u čemu da bude ravan i izjednačen sa gospodarem. A pojavom Islama dolazi Božiji Poslanik koji ih je obavijestio da je Allah Stvoritelj i bogataša i siromaha, i roba i gospodara, da je Stvoritelj i bjelca i crnca, i da je svaka stvar jedino u rukama Uzvišenog Allaha. Ako hoće, ostavi ih da žive, a ako hoće, usmrti ih, ako hoće bogatog učini siromahom, a siromašnog bogatim.

Isto tako, Božiji Poslanik ih je obavijestio da ljudi, ako svi skupa vjeruju u Allaha, oni su onda braća; rekao je Božiji Poslanik: "Svi ljudi su Allahova porodica, a Allahu je najdraži onaj koji je najkorisniji svojoj porodici."

I nema razlike između bogataša i siromaha, niti između roba i gospodara; svi su jednaki i nijedan nema prednosti u odnosu na drugog, osim ako čini više dobrih djela. I kada su robovi čuli ove riječi, njihova srca su odmah prihvatila ovaj novi poziv, i uđoše u Allahovu vjeru - Islam, bježeći od terora i poniženja a tražeći jednakost i pravdu.

Muntesar: Sjetio sam se hadisa Božijeg Poslanika (savs): "Nema nikakve prednosti Arap nad nearapom, niti bjelac nad crncem, osim u bogobožnosti."

Majka: Bravo sine! To je taj veličanstveni Islam koji čovjeka cijeni kroz njegov rad, a ne po njegovom izgledu i imetku.

Mwtez: A koji je drugi razlog, mama?

Majka: Drugi razlog je što su nevjernici iz plemena Kurejš svi redom bili ugledni Arapi koji su obavljali počasne dužnosti oko održavanja Kabe, i zbog toga su se bojali da ne izgube iz svojih ruku počasna zvanja, ako prime Islam i uđu u Allahovu vjeru koja izjednačuje sve ljude. Njima ni to nije bilo dovoljno, nego su počeli stavljati na muke i kažnjavati one siromahe i robove koji su prigrlili Islam, nebi li oni napustili ovu vjeru koja im prijeti velikom opasnošću, i nebi li se ponovo vratili svojoj staroj vjeri - obožavanju kipova i prednosti gospode nad robovima.

Mwtesim: Znači li to da niko od uglednih ljudi nije primio Islam?

Majka: Ne, nisam to mislila. Naprotiv, u Islam je od uglednih ljudi unišao Hamza, amidža Poslanikov, i drugi, od junaka je Islam primio Omer ibnu Hattab, od bogatih: Ebu Bekr, Osman i drugi. Primile su Islam i neke žene i djeca, ali broj robova koji su prvi prihvatili novu vjeru je bio doista velik.

Muntesar: Jesu li gospodari ovih robova bili zadovoljni s tim što su njihovi robovi primili Islam?

Majka: Nisu bili zadovoljni, i zbog toga bi gospodar, čuvši da je neki njegov rob tajno primio Islam, neprestano ga kažnjavao, tako da je Bilal, recimo, žestoko izudaran od strane svoga gospodara, a zatim oboren na vreli pijesak a na njegov stomak i grudi stavljen veliki kamen, samo nebi li zanijekao Allaha i napustio Islam. A Ammara ibnu Jasira je njegov gospodar jednostavno žigosao, paleći njegovu kožu s usijanim željezom, samo da napusti Islam.

Mwtez: To su pravi tirani, mama. Vjernici im ništa nisu uradili i ničim ih nisu uznemiravali, pa zašto su onda idolopoklonici (mušrici) radili sva ta mučenja?

Muntesir (zabrinuto): Pa jesu li zaniijekali Allaha i napustili Islam?

Majka: Ne, sinko. To su vjernici, junaci, a vjernik ne napusta svoju vjeru makar bio i najžešće kažnjavan, jer on je ubijeđen da će ga Allah sigurno pomoći protiv njegovih neprijatelja još na ovom svijetu, i da će ga nagraditi s Džennetom na budućem svijetu - Ahiretu. Međutim, za to treba dosta strpljivosti, i nema druge nego da se strpi.

Mwtez: Kako li su nemilosrdni ti nevjernici. Oni su zvijeri u ljudskom obliku. Mislim da ovo nebi radio nijedan čovjek u čijem srcu ima trun milosti i humanosti.

Majka: Mušrici i nevjernici su uvijek bili veliki silnici, što nam i istorija potvrđuje. Oni su mučili muslimane dotle da su neki vjernici izdisali u mukama. Tako je umrla Sumejja, majka Ammar ibni Jasira, i tako je postala prvi šehid (nevina žrtva) u Islamu. Kada bih pokušala da nabrojim imena svih koji su mučeni zbog vjere u Allaha, ne bih u tome uspjela.

Muntesir: To je stvarno nevjerovatno... Robovi iz redova muslimana su mučeni od strane nevjernika, a njihov jedini grijeh je to što su vjerovali u Allaha dž.š. Pa šta su uradila njihova braća? Zar nisi rekla, mama, da je skupina bogatih i uglednih takođe prešla na Islam? Pa šta su oni uradili da bi ove siromahe i robove spasili od tih muka?

Majka: Učinili su mnogo, sine... Učinili su sve što su mogli... Pokušavali su da nagovore pojedine gospodare da prekinu s mučenjem svojih robova - vjernika, i ako bi oni to uradili ostvarljivala se njihova želja. Ako ne, kupovali bi od njih te robove, i oslobađali bi ih od ropstva u ime Allaha dž.š. Na taj način Ebu

Bekr je nazvan "Osloboditeljem robova" zbog velikog broja kupljenih, izmučenih robova - muslimana, i njihovog oslobođenja. I ne zaboravite da su i ugledni muslimani takođe bili izloženi raznim mukama i uvredama. Uglednici između Kurejšija ih više nisu s poštovanjem slušali, kao što je to ranije bio slučaj. Na primjer, Sa'd ibnu ebi Vekkas, iz jedne od najuglednijih kuća iz plemena Kurejš, primio je Islam još kao mladić, pa ga je njegov tetak vezao u okove i lance, kao da je rob, i tako ga zatvarao, a njegova majka se zaklela da neće okusiti nikakve hrane sve dok ne napusti Muhammedovu vjeru.

Mwtez: Pa jeli on napustio vjeru, mama?

Majka: Ne sine, nije je napustio... On je objasnio svojoj majci da neće napustiti svoju novu vjeru ni na koji način.

Mwtez: Ali... zar to nije neposlušnost prema majci? Zar ga neće za to Allah kazniti?

Majka: Ne, nije to neposlušnost, jer ova zla majka je naređivala svome sinu da prihvati nevjerstvo i zlo, i zbog toga mu nije dozvoljeno da je posluša.

Mwtez: A zar ga ta ista majka nije rodila, odgojila, i zbog njega se mučila?

Majka: Svakako sine. Odgajala ga je i mučila se zbog njega, pa zbog toga Sa'd i nije ružno postupao prema svojoj majci, nego je i dalje prema njoj lijepo postupao, služio je, donosio joj lijepe poklone, i uvijek s njom blago razgovarao... bio joj je poslušan u svemu, osim kada mu je naređivala da bude neposlušan prema Allahu. Pa kako da bude Allahu neposlušan, a da posluša majku?

Zatim, nastavljajući priču, majka reče:

Kada su nevjernici vidjeli da se broj vjernika iz dana u dan povećava, još više povećашe mučenja nad

njima, i tako dojadiše muslimanima. Božiji Poslanik tada naredi svojim pristalicama da isele - učine Hidžru - u Medinu.

Muntesir: Kako će ići u Medinu a tamo ne znaju nikoga ko bi ih štitio. Zar se tamo ne može naći neko ko će ih još žešće mučiti i maltretirati nego što su to radili stanovnici Meke?

Majka: To je tačno. Ali trebaš da znaš, sinko, da je Poslanik sklopio ugovore koji su garantovali muslimanima mir i spas u Medini.

Muntesir: Kakvi su to ugovori?

Majka: Kada je skupina Medinelija došla u Meku da obavi hodočašće Kabe, Poslanik im je objasnio učenje Islama i oni su primili Islam, te se onda s njima dogovorio da ga zaštite i da štite njegove pristalice kada dođu u njihov grad.

Muntesir: To je veličanstveno... Znao sam da će Allah pomoći Svome Poslaniku da donese ispravnu odluku, i zato je nemoguće bilo da vjernike pošalje u Medinu prije nego im obezbjedi potpunu sigurnost.

Mwtesim: Ali, jesu li im nevjernici dozvolili da otputuju u Medinu?

Majka: A kako bi im dozvolili?! Oni su odlazili u potpunoj tajnosti, noseći sa sobom samo ono što im je najnužnije, tako da niko od nevjernika nebi otkrio njihov plan.

Mwtesim: Ne mogu da shvatim zašto im je Poslanik naredio da bježe iz Meke kad bježanje nije osobina hrabrih ljudi. Trebali su ostati u Meki da nevjernicima dokažu kolika je snaga njihova Imana, i da tu vjeru iz njihovih grudi ne može da isčupa nasilje nikakvog silnika, niti kazna ijednog tiranina.

Majka se osmjehnu svome sinu koji je nastojao da zrelo razmišlja, znajući da čovjek koji nastoji da mu

pamet i razum uvijek prevladavaju, svakako mora doći do najispravnijeg rješenja, pa makar nekada pogriješio i spotakao se... Onda mu odgovori:

- A ko ti je rekao da su oni pobjegli iz Meke, i otkud ti to da su muslimani kukavice? Ne sine, nisu oni kukavice ... A sad mi reci dali su muslimani mogli u Meki živjeti i širiti Islam među onolikim okorelim nevjernicima, koji su na sve moguće načine nastojali da ih ometu i spreče u tom zadatku. A dali su se muslimani mogli osjećati mirno i spokojno u Meki, bivajući izloženi napadima i ubijanjima, a posebno kad se uzme u obzir da je i Muhammed a.s. više puta bio u opasnosti da bude ubijen.

Zastala je majka gledajući u Mu'tesima koji je pažljivo slušao svaku njenu riječ, duboko razmišljajući, a onda nastavi:

- A dali su muslimani mogli da osnuju islamsku državu ili organizuju svoju vlastitu vojsku u Meki pored Kurejšija i njihova zla i sile?

Majka ponovo zastade da vidi odjek svojih pitanja na licu sina, pa kad ga vidje utonulog u razmišljanje, reče:

- Razmisli sine... razmisli o svemu ovome... i ne zaboravi da onaj ko se odrekao svog imetka i porodice i oputovao u stranu zemlju ne može da bude kukavica. On nije obični čovjek. On je musliman koji je odgojen u školi Božijeg Poslanika (savs), kojem je nuđeno i bogatstvo i čast i moć samo da ostavi svoju vjeru, što je on naravno odbio. I ne zaboravi da čovjek koji ostavi veselja, sijela, društvo i ugled, i radije prihvati da više od dvije godine živi u najzabačenijem predgrađu Meke, pričvršćujući kamen uz stomak od gladi, samo da bi ostao u društvu Božijeg Poslanika, takav čovjek ne bježi od borbe, sine, i ne osvrće se na prijetnje silnika i nevjernika... Razmisli o tome i odgovori mi!

Mu'tesim se počeo premještati na mjestu gdje je sjedio, i kada htjede da nešto kaže, majka mu reče:

- Sigurno će tvoj odgovor glasiti da ova Hidžra - preseljenje iz Meke u Medinu - nije bilo bježanje sa bojnog polja, nego da je to jedan novi korak za jednu novu bitku koja će uslijediti, i da je to bilo za dobrobit svih muslimana. Isto tako treba da znaš, dijete, da povlačenje iz neke bitke ne znači potpuni poraz, nego da je to često znao biti taktički potez i prekretnica za konačni uspjeh i glavni cilj. To je ono što je zamislio Božiji Poslanik, i što su ostvarili muslimani. Povukli su se iz Meke nakon što su u njoj proveli trinaest godina podnoseći napade i uvrede od strane Kurejšija, bez ikakve šanse da im se odupru, pa da su i dalje ostali u Meki islamska misija bi bila sahranjena još u kolijevci. Međutim, Allah je htio da se Islam proširi, pa je objavio svome Poslaniku da preseli iz Meke u Medinu. Bježeći sa svojom vjerom iz nevjerničke zemlje u zemlju Islama, gdje će osnovati i islamsku državu, da bi se ponovo, nakon osam godina, vratio u Meku u svom čuvenom pohodu... Pa je li to bježanje, sine?

Muntesir: Stvarno, Hidžra je bila samo privremeni prekid borbe sa neprijateljem, koja je tek predstojala, i Hidžra nije bježanje.

Mu'tesim: Baš ti hvala mama, na ovako lijepom objašnjenju, dok sam ja veoma ružno postupio, a morao sam se više pouzdati u odluku Božijeg Poslanika koji ništa nije činio bez velike mudrosti i upute od Uzvišenog Allaha. Ali gdje će stanovati svi ti muhadžiri i kako će se izdržavati kad su sav svoj imetak ostavili u Meki?

Majka: Imali su oni u Medini svoju braću muslimane, sine.

Mu'tez: Braću muslimane?

Majka: Da, braću muslimane ... Ali ne mislim na njihovu braću po ocu i majci, nego na njihovu braću po

vjeri. Zar si zaboravio, sine, da Islam sve ljude naziva braćom. Uzvišeni Allah kaže: "ZAISTA SU SVI PRAVOVJERNICI BRAĆA", i dužnost im je da jedni druge pomažu kao što brat pomaže svoga brata, i da jedni druge savjetuju, kao što brat brata savjetuje.

Mwtez: E to nisam ništa razumio ... Oni su braća, a nije im isti otac niti majka. Pa kako su onda braća?

Majka: Slušaj sine... Zar ih nije sviju stvorio Allah dž.š.?

Mwtez: Da.

Majka: Zar nisu svi skupa ubijeđeni da je On, Allah, njihov Stvoritelj i da on određuje šta će biti?

Mwtez: Da.

Majka: Zar svi skupa nisu pokorni Njegovim naredbama, i zar se svi ne čuvaju od svega što je On zabranio?

Mwtez: Da.

Majka: E, onda si shvatio najvažnije značajke nekog udruženja ili zajednice.

Mwtez: Zajednice ...? Zajednice u čemu?

Majka: Braća po ocu i po majci su rođeni od jedne majke koja ih odgaja, vodi brigu o njima, hrani ih, a oni treba da joj budu poslušni. A što se tiče braće u ime Allaha, njihov stvoritelj je jedan, a to je Allah. On ih odgaja i čuva, a oni treba da su mu poslušni. Na taj način mogu da budu braća po vjeri iako nisu braća po ocu ili majci ... Njihovo bratstvo u ime Allaha je jače od onog po ocu ili majci, jer Allah je taj ko ih je stvorio, a majka ih nije stvorila, i On ih bolje čuva i od oca i od majke. Tako je pokornost ocu i majci obavezna, osim ako njihovo naređenje nije u suprotnosti sa Allahovim odredbama.

Muntansir: Ovo je stvarno značajno saznanje mama, a meni to sve nikad na um nebi palo, i ubijeđen sam da

je zbog toga Allah rekao: "ZAISTA SU PRAVO-VJERNICI BRAĆA"

Mwtesim: Iz ovoga razumijem zašto su muslimani Medine izdržavali one muslimane koji su došli iz Meke.

Majka: Da... Božiji Poslanik je pobratimio Muhadžire iz Meke i Ensarije iz Medine odmah po dolasku u Medinu, pa je svaki Muhadžir imao brata među Ensarijama, te su tako svi postali povezani.

Mwtez: Zar Ensarijama nije učinjena tjeskoba i problemi sa tim Poslanikovim odlukama?

Majka (osmjehujući se): Tjeskoba? Pa Ensarije su sami dolazili Poslaniku tražeći od njega da i Muhadžiri imaju udjela u vlasništvu njihove zemlje, što im Poslanik nije dozvolio, nego je rekao: "Neka vam pomažu u obrađivanju zemlje, a prihod s nje dijelite."

Ali stvar nije u diobi ili zajednici, drago dijete. Stvar je u tome da se drugom voli više nego samom sebi. Tako je musliman davao prednost svom bratu muslimanu nad samim sobom.

Pa danas je tvoj brat Muntisir pokazao veliki primjer u tome, kada je ostao gladan, a svome drugu Muhamedu dao novac kojeg je dobio za hranu, kako bi on sebi kupio svesku za pismeni ispit.

Muntisir: Ti si Mu'teze još nezreo, i nisi razumio od ajeta koje je mama učila baš ništa, i dozvoli mi majko, da mu ispričam priču o ranjenom borcu koji je volio da se drugi napije vode, iako je i njemu bila neophodna.

Majka: Prvo, tvoj brat nije nerazuman, nego on dosta zamišlja i o svemu hoće da pita, a drugo, on je najmlađi i njegovo shvatanje nikako ne može da bude kao i tvoje, Muntisire. Ti treba da budeš onaj koji će mu pomoći da sve što bolje shvati. A sada izvoli, i ispričaj svojoj braći tu priču.

Muntesir: U jednoj bitci koja se desila između muslimana i nevjernika, ranjeno je dosta muslimana. Jedan od njih je bio možda najpotrebniji da popije gutljaj vode i da utoli veliku žeđ. Kada jedan od ljudi donese tom ranjeniku vode i on samo što uze posudu s vodom u ruku, začuše jauk nekog drugog ranjenika koji je nedaleko odatle tražio vode. Ranjenik vrati posudu s vodom koju nije ni okusio i reče: "Idi i odnesi vodu onom ranjeniku, on je sigurno potrebniji za vodu nego ja." Čovjek ode i kad dođe tom drugom ranjeniku i pruži mu posudu s vodom, ču se jauk nekog trećeg ranjenika u neposrednoj blizini. Drugi ranjenik vrati posudu s vodom ne popivši ni kapi govoreći čovjeku: "Nosi vodu tome ranjeniku, neka se on prvi napije." Kada čovjek dođe trećem ranjeniku da ga napoji, nađe ga mrtva. Vрати se do drugog da njega napoji, kad i on već umro. On požuri do onog prvog ranjenika, ali i njega nađe mrtva!

Majka: Pogledajte, draga djeco, u ove vjernike, borce na Allahovom putu, koji su redom jedan drugog voljeli i više mu željeli nego samom sebi, tako da je svaki želio da se onaj drugi osvježi s vodom, i tako svi pomrli, ne napivši se vode nijedan, ali su svoga Gospodara sreli a On s njima zadovoljan. Oni nisu bili kukavice, nego su u odsutnim momentima dali prednost drugom u odnosu na sebe, tražeći u tom Allahovo zadovoljstvo.

Mwtez: A danas možemo vidjeti ljude koji se skroz drukčije ponašaju. Svaki od njih bi želio da sve bude samo njegovo i ničije više. Kada bi mogao da sav dunjaluk uzme sebi, a da drugima ne ostavi ništa, i to bi učinio. Pa otkud tolika ružna promjena kod ljudi, mama?

Majka: Ti ljudi nisu odgojeni islamskim odgojem sine. Oni nisu osjetili uputu naše vjere, pa su zbog toga u svemu orijentisani samo na dunjaluk - ovaj svijet, premda će i oni umrijeti, a ovaj svijet i sve što je na njemu iza sebe ostaviti.

Muntesir: A poslije mama... završi nam priču.

Majka: Ah... dobro... gdje smo ono stali?

Mwtez: Rekli smo da su Muhadžiri došli u Medinu i da su im Ensarije dale dio svoga imetka, pa im čak dali prednost nad sobom.

Majka: I, jednoga dana dođe neki čovjek Poslaniku koji bijaše sa svojim drugovima, i čovjek mu reče: "Ja sam gladan Božiji Poslaniče."

Poslanik: Nahranićemo te, ako Allah dadne.

I posla Poslanik nekoga da upita neku od njegovih žena ima li išta da se ovaj čovjek nahrani, ali kod njih ne bijaše ništa za jelo.

Mwtez: Ništa nisu imale za jelo!? A on Božiji Poslanik, vladar države! Zar on da nema hrane ni za jednog čovjeka?

Majka: I pored toga što je Božiji Poslanik bio vladar države, i u njegovoj ruci je bila sva vlast i imetak, on je živio kao najsiromašniji čovjek.

Muntesir: Nastavi... šta je bilo... jel jeo čovjek ili je ostao gladan?

Majka: Onda reče Božiji Poslanik svojim drugovima: "Ko će ugostiti ovoga čovjeka?"

I ustade jedan čovjek od Ensarija i reče: "Ja ću, Božiji Poslaniče." Poslanik mu predade čovjeka, a Ensarija ga povede sa sobom i ode kući.

Žena Ensarije reče: Vidim s tobom čovjeka stranca...

Njen muž: Ovo je gost Božijeg Poslanika... Šta ima za jelo?

Žena: Nema, ama baš, ništa. Samo večera koja je ostavljena djeci.

Muž: Šta kažeš... Samo hrana za djecu... A šta ćemo da uradimo s gostom?

Žena (zbunjeno): Šta da radimo... Gost Poslanikov... Ti mi reci... Šta da radim?

Muž: Idi i uspavaj djecu bez večere, a njihovu večeru daj gostu Božijeg Poslanika.

Žena: To je dobro rješenje... Tako ću i uraditi.

Majka: I žena hranu svoje djece dade gostu, pa je on večerao i noćio kod njih... Ujutro je Ensarija svog brata Muhadžira ponovo odveo Božijem Poslaniku. Dok ih ugleda Božiji Poslanik radosno reče: "Zadivljeni su stanovnici nebesa zbog vašeg postupka." To jest, meleki su bili zadivljeni postupkom Ensarije i njegove žene, koji su dali prednost gostu u odnosu na njihovu djecu, kada su mu dali da pojede ono što su njima ostavili. Nakon samo nekoliko trenutaka Božijem Poslaniku su objavljene ove riječi od Uzvišenog Allaha:

"... I ONI VIŠE VOLE DRUGIMA NEGO SEBI, MADA IM JE I SAMIMA BILO POTREBNO. A ONI KOJI SE ČUVAJU LAKOMOSTI (SEBIČNOSTI), ONI ĆE SIGURNO USPJETI."

HAMZA ALLAHOV LAV

Predstava u tri čina čija se radnja dešava u Meki

Muhammed Muveffik Selime

Lica: Hamza ibnu Abdul Muttalib, Sluškinja Abdullaha ibnu Džed'ana, Ebu Džehl i nekoliko njegovih drugova, skupina ashaba na čelu sa Ibnul Erkamom.

Prvi čin

Putem ide Hamza, na povratku iz lova, nosi svoj luk i strele, i sam sebi govori:

- Lov je danas bio izuzetno dobar i obilan, obavezno moram prvo obaviti tavaf - obilazak oko Kabe, a poslije ću ići kući svojim poslovima.

Iz daljine se čuje ženski glas koji ga zove: "O Ebu Imare!"... Dolazi još bliže njemu... On gleda u nju i prepoznaje je... to je sluškinja Abdullaha ibnu Džed'ana ... Još više se približila, stala pred njega silno zadihana, ne mogavši da progovori.

Sluškinja: O Ebu Imare!

Hamza: Šta ti je ženo, što si se tako zadihala?

Sluškinja: Bojala sam se da te neću sresti, pa sam pazila da mi ne promakneš ...

Hamza: U čemu je stvar? Hajde ispričaj mi...

Sluškinja: Šta da ti kažem gospodine? Došla sam ti sa ružnom viješću. Nemoj mi uzimati za zlo! Da si ti vidio ono što sam ja vidila razumio bi moje ponašanje. Ali... zar te niko nije obavijestio?

Hamza: O čemu da me obavijesti? Šta se desilo? Govori brzo!

Sluškinja: Tvoj bratić gospodine, tvoj bratić...!

Hamza: Moj bratić? Misliš na Muhammeda?

Sluškinja (ključkom glavom): Da, na Muhammeda mislim... Došla sam da te obavijestim šta je učinio Ebul Hakem ibnu Hišam sa tvojim bratićem.

Hamza: A šta je uradio taj prokletnik sa mojim bratićem? Je li ga ubio?

Sluškinja: Nije Allah to dozvolio ... Još je uvijek živ i Allah će ga uvijek čuvati od ljudi. Ali..

Hamza: Ali šta?

Sluškinja: Muhammed je obilazio oko časne Kabe, a Ebul Hakem ga je vrijeđao, grdio i psovao tako da me stid to ponavljati, a onda se podsmjehujući udaljio od njega. Na sve to Muhammed mu nije nijedne riječi rekao gospodine.

Hamza: Kako li je dobro tvoje srce bratiću ... Teško njima! Gdje je sada taj prokletnik koji ga je vrijeđao i psovao?

Sluškinja: Ebul Hakem je još uvijek pored Kabe. Govori svašta ružno i hvališe se s onim što je učinio tvom bratiću.

Hamza: Teško njemu ... Tvoj današnji ulov, o Hamza, biće još obilniji i bogatiji. Istina, ja još nisam

prihvatio Islam koji propovjeda moj bratić Muhammed, ali neću preći preko toga da mu neko čini nasilje ili da ga vrijeđa. Uvijek ću ga pomagati ... Moraš biti u pomoći Hašimijama i Poslaniku Hašimija, o Hamza ...

Sluškinja: Neka te Allah spasi gospodine... Nisam se znači prevarila. Došlo je vrijeme da Muhammed osjeti pomoć koju je očekivao od tebe i ostalih rođaka. Želim da Allah rasprostrani tvoje grudi pa da lako prihvate vjeru Islam. Idi sa Allahovim blagoslovom i pomoći i neka te Allah učini lavom koji će pomoći Njegovu vjeru i Njegova časnog Poslanika.

Hamza začuđeno pogleda u tu ženu, a zatim žurno krenu dalje.

Drugi čin

Ebu Džehl okružen svojim istomišljenicima, gordo stoji ispred Kabe smijući se.

Ebu Džehl: Bila je to uistinu lijepa predstava sa Muhammedom... Tako će mu biti svaki dan ako hoće...

Jedan od prisutnih: (Gleda u daljinu... zatim šapuće na uho Ebu Džehlu, pokazujući rukom u tom pravcu): O Ebu Hakeme ... Gledaj!

Ebu Džehl (gleda u tom pravcu): Ko li je ono? ... Hamza?

Svi skupa (okreću se i gledaju): On je, zaista... To je Hamza! (Zavlada uznemirenost)

Jedan od njih: Eto ga pravo prema nama, a ne ide po običaju, da prvo obiđe Kabu, kao što je uvijek činio.

Drugi: Zlo se nazire iz njegovog pogleda!!

Treći: Sigurno je čuo šta je bilo ... To ga i tjera prema nama ...

Ebu Džehl: Polako ljudi ... Vidjećemo šta hoće Ebu Imare...

Jedan od njih: Misliš li da je Hamza prihvatio Muhammedovu vjeru?

Drugi: Možda! Zar ne vidiš izraz njegova lica? Nikada nije ovako izgledao po povratku iz lova!

Hamza prilazi odlučnim korakom, koji u svemu odgovara crvenilu njegova lica i njegovoj srdžbi. U ruci drži luk na koji se oslanja u hodu. Gleda u skupinu ljudi koji iskolačenih očiju bulje u njega isčekujući šta će se desiti.

Hamza: Zar vas nije pozivao u ono što je za vas bolje od ovoga svijeta i onoga poslije njega?

Ebu Džehl: Na kog misliš, o Ebu Imare? Objasni nam tako ti Allaha!

Hamza: Ne mislim ni na koga drugog osim na Muhammeda!

(Obraća se svima, a onda se okrenu Ebu Džehlu): Šta ste se tako okomili na njega? Zar mu nije dosta bilo ono što je od tebe doživio, o Allahov neprijatelju?

Ebu Džehl: Smiri se, o Ebu Imare ... Sjedi da se sporazumijemo ...

Hamza (Podiže luk prema glavi Ebu Džehla): S tobom se ne može jezikom sporazumijevati ... Ovo će tebe urazumiti ... Drži!! (Snažno ga udara i ozljeđuje u lice.)

Ebu Džehl (stavlja ruku na glavu, a krv obilno poteče iz rane): Šta radiš Hamza? Šta je tebi?

Hamza: Napadni ga ponovo ako smiješ ... Pruži opet svoj jezik ... Ako ga još jednom uvrijediš, ja ću ti ponovo pokazati. (Prijeteći podiže svoj luk, a zatim nastavlja): Od sada sam i ja pristalica njegove vjere ... Govorim ono što i on govori ... JA SAM NJEGOVS LJEDBENIK!!!! Čujete li me?

Ljudi se uskomešale ponašajući se kao da žele pomoći Ebu Džehlu.

Hamza: Hajde, napadnite me, ako smijete! Ja sam spreman!

Jedan od njih: Šta je to s tobom Hamza pa prihvataš tu novu vjeru a napuštaš vjeru svojih očeva i djedova?

Hamza: A ko će me u tome spriječiti? Sad mi je jasno da je moj bratić uistinu Allahov Poslanik i da je ono što on govori istina. Neću od toga odstupiti, a vi me spriječite ako smijete ... **IZJAVLJUJEM DA NEMA BOGA OSIM ALLAHA I DA JE MUHAMMED ALLAHOV POSLANIK!!!**

Ebu Džehl (Ustaje sa zemlje, držeći ruku na glavi): Ostavite Ebu Imareta. Neka mu se niko ne primiče ... Zaista sam veoma ružno napao i uvrijedio njegova bratića ... Ostavite ga ...

Hamza (Odlazi otkud je i došao): I ne smije nijedan od vas više da mu priđe ... Samo još jednom neka se to ponovi ...

Treći čin

U kući jednog od muslimana Ibnul Erkama grupa ashaba klanja, zatim završava namaz i svi sjedaju u krug.

Jedan od njih: Prouči nam nešto, o Ibnul Erkame, što si naučio od Allahovog Poslanika, jer bi voljeli da nešto čujemo iz Kur'ana prije nego se razidemo.

Ibnul Erkam: EUZU BILLAHI MINEŠŠEJTANI RRADŽIM. BISMILLAHI BRAHMANI RRAHIM. FASDA' BI MA TU'MER VE A'RID ANIL MUŠRIKIN. INNA KEFEJNAKEL MUSTEHZIIN - (15:94-99)

- Utječem se Allahu da me sačuva od prokletog šejtana. U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog. ...Ti javno ispovijedaj ono što ti se naređuje i mnogobožaca se okani. Mi ćemo te osloboditi onih koji se rugaju, koji

pored Allaha drugog boga uzimaju; i znaće oni! Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i sedždu obavljaj, i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj! - Istinu je rekao Uzvišeni Allah!

Drugi od ashaba: Allah te nagradio ... i tvoju kuću ti sačuvao kao bogatstvo za muslimane i za njihovo pozivanje u Islam!

Treći: Allahu! Učini kuću našeg domaćina prostranom... i podupri je sa vjerom. Povećaj broj onih koji u nju dolaze radi vjere!

Svi skupa: Allahumme - Amin ... Allahumme - Amin - (Odazovi se i uslišaj nam ovu dovu, o Uzvišeni naš Allahu!)

Na vrata neko pokuca ...

Ibnul Erkam: Možda je to neki novi posjetilac i pristalica naše vjere. Možda je Allah primio i uslišao vašu dovu (molbu).

Ustaje i otvara vrata ... Iznenađeno zastaje ne mogavši ni riječ da izusti ... Svi gledaju u Hamzu koji uplakanih očiju i mirnim korakom uđe u sobu ...

Hamza: ESSELAMU ALEJKUM ! Neka je spas i mir na one koji vole i slijede Allahova Poslanika!

Ibnul Erkam se pokrenu obradovan ovakvim nastupom Hamze.

Ibnul Erkam: Neka je i na tebe mir i Allahov oprost, milost i bereket! Dobro došao amidža Allahova Poslanika!

Pošto se njegovo srce potpuno umiri zbog dolaska Hamze, domaćin ostavi vrata otvorena.

Jedan od ashaba: Zašto plačeš o Ebu Imare? Mi te znamo kao hlabrog lava kojeg ništa dunjalučko ne može rasplakati ... Da ti se nije desilo nešto ružno?

Hamza: Ništa me ružno nije rasplakalo ... Ovo su suze koje ne mogu da se zaustave, jer moje srce je osjetilo neko strahopoštovanje ... osjetilo je strah od Allaha ...

Ibnul Erkam: Radujte se ljudi ... Tako mi Allaha to su suze Imana ...

Svi skupa (uzvikuju glasno): Allahü ekber! (Allah je najveći!) Islam je primio "lav koji trga svoju žrtvu"!

Jedan od njih: Hvala Allahu! Hvala ti o Gospodaru naš kad si nas ojačao i povećao naš broj!

Ibnul Erkam i Hamza sjedaju među ostale.

Hamza: Bio sam kod Allahovog Poslanika i dolazim vam od njega. Javno sam izjavio da je sve istina što god on govori i da u tom nema ni trun laži.

Jedan od ashaba: Sigurno se Allahov Poslanik mnogo obradovao zbog vjere u Allaha jednog junaka poput tebe.

Hamza: Želim da me moja braća prihvate kao jednog od sebe, koji će skupa s njima štititi Allahovu vjeru i pomagati Njegovog Poslanika.

Ibnul Erkam: Zaista ste vi pripadnici plemena Hašimovića najpreči da potvrdite istinitost onoga što Muhammed govori. Vi ste njegovi pomagači... A ko će pomoći Allahova Poslanika ako ga ne bi pomogla njegova familija i rodbina.

Hamza: Moj brat Ebu Talib ga je štitio koliko je mogao, a od sad ću ga ja štititi nakon što sam prihvatio njegovu vjeru.

Jedan od ashaba: Onaj ajet što ga je maloprije proučio Ibnul Erkam već se obistinio. Poslanik će moći javno da ispovjeda ono što mu Allah naređuje. Došlo je vrijeme da lijepa riječ bude kao lijepo i plodonosno stablo.

Drugi ashab: Mi smo u istoj težnji i nadanju kao i Ibnul Erkam. Uzidali smo prvu ciglu u dvorac ove vjere ... Lijepo drvo je rodilo i počelo da daje plodove. Ti Hamza nisi ništa drugo osim jedan lijepi plod sa tog stabla, sa Allahovom odredbom.

Ibnul Erkam: Dobrota i hvala pripada samo Allahu, a onda Njegovom Poslaniku, zatim svakom junaku i lavu koji pomaže Allahovu vjeru.

Hamza: Ja se, Allaha mi, veoma kajem za sve ono što sam činio dosada u svom životu prije ovoga današnjeg dana.

Ibnul Erkam: A šta te je to sprečavalo da ranije primiš ovu vjeru?

Hamza: To je ono "JA" što svako od nas ima ... Ono u duši što mi je naređivalo sve ono što je ružno ... Šejtan mi je dolazio i nagovarao me na zlo, i pored toga što sam znao da moj bratić govori istinu. Umalo me to šejtansko zavođenje ne odvede u potpuno nevjerstvo i zabludu. Povremeno sam želio da pridem vama, ali sam brzo odustajao ... Često sam čuo neki glas koji bi mi stalno ponavljao: - Ti si samo jedan neiskusni mladić iz svoga naroda. Šta ti je i toj tvojoj mladosti? Zar ćeš ostaviti vjeru svojih očeva? Bolje ti je i umrijeti nego to učiniti!!

Ibnul Erkam: Hvala Allahu! Ti si kao što smo se i nadali ... Klica Abdul Muttaliba će uvijek živjeti u duši nekog novog vjernika.

Hamza: (Dižući pogled prema nebesima) Moj Allahu! Prihvatio sam Tvoju vjeru samo iz ljubavi prema Tebi i iskrenom vjerovanju. Tvoj Kur'an se spusta svim stvorenjima koja zadrhte čitajući Tvoje ajete, a zatim Ti na sedždu padaju ... Ja svjedočim da je Tvoj Poslanik iskren u svemu što govori i radi! Pojačaj njegovu družinu, o Allahu!... Tako mi Allaha, da mi pripada sve što je pod nebeskim svodom, ne bih volio, a da sam još uvijek u onom dojučerašnjem nevjerstvu!

Jedan od ashaba: Ne trebamo se bojati više nikakva zla, ako Allah da, niti se trebamo plašiti za Allahova Poslanika ... Allaha mi, i nebesa i zemlja svjedoče da si ti Hamza - NEPOBJEDIVI LAV - primio Islam i uzvjerovao u istinitost onoga što Allahov Poslanik govori.

Drugi ashab: Znaju li ostali ljudi u Meki da si ti prihvatio Islam, o amidža Allahova Poslanika?

Hamza: Kako da ne ... Već sam se susreo sa jednom skupinom ljudi prije nego sam otišao svom bratiću. Morao sam Ibni Hišamu (Ebu Džehlu) vratiti one uvrede i psovke koje je nanio Muhammedu.

Ibnul Erkam: Tražimo od Allaha da poveća u ovoj jazbini broj lavova poput tebe, o Ebu Imare...

Jedan ashab: E, sada će se mušrici malo okaniti Allahova Poslanika i sigurno ga neće moći uznemiravati kao što su to do juče radili.

Dolazi novi posjetilac.

Posjetilac: Neka je spas i mir na Vjerovjesnikovu družinu!

Ostali odvrćaju pozdrav.

Posjetilac: Nosim vam radosnu vijest... (Onda ugleda Hamzu) ... Dobro došao Ebu Imare ... Čestitam ti kao novom vjerniku!

Ibnul Erkam: Šta ima novo brate?

Posjetilac: Vjerovjesnikov amidža je na jasan način izmijenio stanovište Kurejšija prema Vjerovjesniku ... Ja sam sve to posmatrao i čuo komentare u vezi toga.

Hamza: Da se opet neko nije digao protiv moga bratića?

Posjetilac: Nije, o Ebu Imare ... Tvoj prelazak na Islam je imao ogroman odjek u Meki i njenoj okolini ... Nijedna kuća nije ostala a da nije čula za tvoje

prihvatanje Islama i udaranje Ibnu Hišama. Onda su uglednici poput Ibnu Hišama održali sastanak i poslali Utbeta Vjerovjesniku da ga odvraća od njegove misije.

Hamza: Šta je htio Utbe od mog bratića?

Posjetilac: Vjerovatno su uvidjeli da moraju izmjeniti način uznemiravanja i lukavstva prema muslimanima.

Hamza: Ne mislim da bi Muhammed prihvatio išta sem vjere u Allaha. To ne može ništa drugo zamjeniti! Pa šta je Utbe ponudio Allahovom Poslaniku?

Posjetilac: Ponudio mu je dunjaluk ... imetak ... vlast ... žene ... Ponudio mu je sve što bi duša zaželjela u ovom dunjalučkom životu, samo da se odrekne svoga pozivanja u Islam ...

Hamza: Allah te blagoslovio, o Allahov Poslaniče ... Ti si uistinu jači od varljivih dunjalučkih slasti i uživanja ... i od svega što imaju Kurejšije ...

Posjetilac: Istina je, Ebu Imare ... Poslaniku su dati ključevi svake riznice, i nije ga zavelo to što su mu ponudili.

Ibnul Erkam: Kako bi bilo da odemo Poslaniku, o Ebu Imare? Da odemo svi skupa pa neka znaju Kurejšije da je Allahov Poslanik odbio njihovu ponudu zato što uza se ima ljude koji su vredniji i moćniji od svega što oni mogu ponuditi?

Hamza: Sa Allahovim blagoslovom. Neka Kurejšije znaju da je istina u cijelosti sa Allahovim Poslanikom.

Svi ustaju i odlaze, a glas iza zastora koji se spušta govori: - Spustio se Melek Džebrail sa nebesa pa je rekao Poslanik svojim drugovima: Došao mi je Džebrail i obavijestio me da je Hamza sin Abdul Muttalibov upisan kod stanovnika svih sedam nebesa:

LAV ALLAHOV I LAV ALLAHOVA POSLANIKA

Hikaje iz knjige "EL-MUSTATREFU FI KULLI FENNIN MUSTAZREF"

Šihabuddin Ahmed el-Ebšihi (1388-1446)

HIKAJE O SADAKI

Hikaja prva

Pojavio se nekakav prosjak pred jednom ženom koja je upravo večerala, te ona ustade i dade mu jedan lijep zalogaj hrane. Ujutro ta ista žena porani na njivu da pomogne mužu u poslu, a svoje malo dijete stavi u hlad da spava. Kada se jedanput osvrnula u pravcu djeteta ugleda vuka kako bježi noseći u ustima njeno dijete.

Ona se obrati Allahu i reče: "Bože, moje dijete...!" U tom času se pojavi jedan pridošlica, ni sama ne zna otkuda, uhvati vuka za vrat, uze mu nepovrijeđeno dijete iz usta te ga dade ženi govoreći joj: "Evo ti ovaj zalogaj za onaj što si ti juče dala onom prosjaku."

Hikaja druga

Napravio golub gnijezdo na drvetu u dvorištu kuće jednog čovjeka, i kada su ptici htjeli da počnu letjeti, žena tog čovjeka ga nagovori da joj pohvata te ptice što

ovaj i učini. To se ponovilo nekoliko puta, kad god bi se ptići izlegli uvijek bi ih čovjek na nagovor svoje žene uzeo. Golub se požalio Sulejmanu a.s. rekavši mu: - O Božiji Poslaniče, želio sam da imam djecu koja će nakon mene spominjati Allaha dž.š. ali mi ih je uvijek uzimao ovaj čovjek uz nagovor svoje žene. Pomozi mi da i ja sebi odgojim nasljednike!

Pošto mu se golub još jedanput potužio, Sulejman reče dvojici šejtana: - Kada vidite ovoga čovjeka da se slijedeći put penje na drvo, odmah ga žestoko kaznite!

Kada su se ptići ponovo izlegli, i čovjek po običaju pošao da ih uzme, presrete ga neki prosjak, kome on dade komad ražovog hljeba, zatim se pope na drvo i bez ikakvih smetnji obavi svoj posao. Nakon što se golub ponovo požali Sulejmanu, on pozva one šejtane i upita ih: - Zar niste uradili ono što sam vam naredio?

Šejtani nemoćno odgovoriše: - Baš kada smo htjeli da onom čovjeku učinimo zlo, presretoše nas dva meleka koji nas tako jako udariše da smo odletjeli daleko od tog dvorišta.

Hikaja treća

Poslao neki čovjek sina na trgovačko putovanje, te prodoše mjeseci i mjeseci a od njega nikakve vijesti. Čovjek na ime sadake udijeli dvije pogačice i zapisa taj datum. Nakon cijelu godinu vrati mu se sin, zdrav i sa dobrom zaradom. Kada ga je otac upitao da ga u putu nije zadesila kakva nedaća sin reče: "Jeste, jedanput lađa na kojoj sam plovio počeo da tone na sred mora, te se svi putnici utopiše, a mene zgrabiše dva mladića koji me odbaciše do obale govoreći: - "Reci svome ocu da je ovo zbog one dvije pogače koje je udijelio kao sadaku!"

Hikaja četvrta

Priča se da je jedan čovjek obožavao Allaha dž.š. sedamdeset godina, sve dok jedne noći naiđe jedna lijepa žena i zovnu ga da joj otvori vrata jer je vani bila velika hladnoća i nevrijeme. On se na to i ne osvrnu nego nastavi da obavlja svoj ibadet, našto se žena okrenu i pođe. Onda on pogleda za njom i zadivi ga njen izgled, a njena ga ljepota odmah zanese i ovlada njime. Napusti svoj ibadet i pođe za njom te joj reče: "Kuda ćeš?" "Kuda ja hoću." - odgovori žena, a on je vrati i dovede u svoju kuću.

Žena tako osta kod njega neko vrijeme, a čovjek se počeo prisjećati svega; svoga ibadeta kojeg je prodao za sedam dana grijeha, te počeo plakati tako jako da se onesvijesti. Kada je došao sebi žena mu reče: "O čovječe, ti se nisi Allahu dž.š. ogriješio osim sa mnom, a ja nisam sem s tobom, i tako mi Boga vidim na tvom licu znake dobrote, pa kada ti Allah oprosti, ti spomeni i mene."

Čovjek onako razočaran napusti to mjesto i noć ga zateče u nekoj ruševini gdje se skloni i gdje nađe deset slijepaca. U blizini je bio jedan pobožan čovjek koji je svaku noć slao ovim slijepcima deset lepinja kao večeru. Dođe dječak od tog čovjeka i po običaju podijeli lepinje u onom mraku, a naš grijешnik pruži ruku i uze jednu lepinju, te jedan slijepac osta bez svoje večere.

Taj zavika: "Gdje je moja lepinja?" Nato dječak odgovori: "Pa podijelio sam vam deset lepinja!" "Onda ću zanoćiti gladan." - reče tužno slijepac.

Grijешnik zaplaka i dodade lepinju vlasniku a u sebi reče: "Pravo je da ja budem gladan, jer sam ja grijешnik a ovaj je pokoran Bogu."

Tako on zaspao gladan a sutradan se glad pojačao tako da je i umro. Meleki rahmeta i meleki azaba se porječkale oko toga koji će od njih da uzmu dušu od tog čovjeka. Meleki rahmeta rekoše: "Ovaj čovjek je

pobjegao od svog grijeha i umro kao pokajnik!" Meleki azaba dodadoše: "On je samo veliki grijешnik, ništa drugo!"

Allah dž.š. im naredi da izvažu ibadet toga čovjeka u trajanju od sedamdeset godina sa grijehom od sedam dana, pa nakon vaganja vidješe da je grijeh prevagnuo sav taj dugogodišnji ibadet. Onda im Allah naredi da vagnu taj grijeh od sedam dana sa onom pogačom, kojom je čovjek mogao da spasi svoj život od gladi, ali koju je on dao njenom pravom vlasniku, i kada su to vagnuli vidješe da je prevagnula pogača (lepinja). Tako njegovu dušu uzeše meleki rahmeta, a Allah dž.š. primi njegovo pokajanje.

Hikaja peta

Priča se da je jedan čovjek sjedio i jeo sa svojom ženom, a pred njima bila pečena kokoška. Odjednom na vrata zalupa prosjak našto ovaj čovjek ustade i otjera ga. Nakon nekog vremena ovaj čovjek toliko osiromaši da mu nestade svih sredstava za život. Bude prinuđen da se sa ženom razvede i pusti je da ide kuda hoće. Ona se nakon izvjesnog vremena ponovo udade za drugog čovjeka. Jednog dana sjedila je ona sa tim svojim mužem i jela, a pred njima na sofri pečena kokoš. U tom času na vrata zalupa neki prosjak a muž će ženi: "Idi i daj mu ovu kokoš!"

Žena izađe i prepozna u prosjaku svoga prvog muža, dade mu kokoš i vrati se plačući. Nakon što je upita zašto plače, žena reče svome mužu da je ovaj prosjak bio njen prvi čovjek, i ispriča mu priču koja se odigrala sa onim prosjakom kojeg je njen prvi muž otjerao ne dajući mu ništa, i čega se ona odmah sjetila pa zato plače.

Na to njen sadašnji muž reče: "Tako mi Boga ja sam bio taj prosjak!"

HIKAJE O PAMETNIMA

Hikaja prva

Priča se da je kadija Ijas ibn Muavija bio jedan od najpametnijih ljudi svoga vremena i njegova pamet ga je dovodila do rješenja do kojih nisu mogli doći drugi. Jedan od zanimljivijih događaja koji dokazuju njegovu pamet i dosjetljivost je slijedeći:

U njegovo vrijeme živio je jedan čovjek koji je bio poznat po povjerljivosti, pa je jedanput neki hadžija sav svoj imetak ostavio kod tog povjerljivog čovjeka. Kada se vratio sa hadža zatraži od ovoga čovjeka svoj novac, a ovaj zanijeka da mu ga je ikako dao. Dođe ovaj hadžija kadiji Ijasu i ispriča mu cijeli slučaj. Ijas ga upita da li je još ikome pričao o tome, a hadžija reče da nije. Onda ga upita da li onaj čovjek zna da je on došao kod njega, našto hadžija odgovori da ne zna. Onda mu Ijas reče da dođe prekosutra kod njega, a sutradan pozva preda se onog "povjerljivog" čovjeka i reče mu: "Sakupio sam silni imetak i odlučio da ga predam tebi na čuvanje. Idi i napravi sigurno mjesto gdje ćeš ga čuvati."

Čovjek ode, a Ijas poruči po hadžiju i reče mu: "Idi kod onog čovjeka i ponovo zatraži svoje pare, a ako ti ih ne dadne ti mu reci da ćete ići kod kadije Ijasa da vam on presudi."

Hadžija zbilja ode i kada zatraži svoje pare onaj čovjek mu ih odmah sve dade.

Sutradan dođe taj čovjek kod kadije da uzme njegov novac na čuvanje, kao što su se i dogovorili, razmišljajući kako da ga zadrži za sebe. Kadija ga dobro izruži i otjera, te čovjek osta neispunjenih želja.

Hikaja druga

Pošto je umro jedan od halifa sastase se vizantijski velikaši i rekoše: "Muslimani su sada u problemima,

zaokupljeni jedni drugima, iskoristimo ovu priliku, napadnimo ih i pokorimo!"

Kada su dobro razmislili i vidjeli da je to za njih šansa kakvu odavno nisu imali, oni svi pristadoše. Među njima je bio jedan pametan čovjek kojeg su oni stalno pitali za mišljenje, a koji je tog dana bio odsutan. Odlučiše da ga svakako konsultuju, i nakon što ga obavijestiše o svom planu on reče: "Mislim da to nije dobro!"

Oni ga upitaše koja je mana u svemu tome, a on im reče da sutra dođu pa će im objasniti. Sutradan ponovo odoše kod njega i podsjetiše ga na njegovo obećanje. On pristade da im to objasni i naredi da se dovedu dva velika psa koja je pripremio za tu priliku. Zatim nahuška jednog na drugog i oni počеше da se tuku i ujedaju tako da je krv oblila i jednog i drugog. Kada je njihova bitka dostigla vrhunac on otvori jedna vrata i među pse pusti jednog vuka, takođe mahsus pripremljenog za ovaj slučaj. Kada psi ugledaše vuka, napustiše bitku koju su vodili i zajednički nasrnuše na svog neprijatelja tako žestoko da ga ubrzo ubiše.

Mudri čovjek se okrenu sakupljenim vojskovođama i reče im: "Vaš primjer sa muslimanima je kao primjer ovoga vuka sa ovim psima. Među muslimanima će trajati nesloga sve dotle dok se ne pojavi neki neprijatelj sa strane. Kada se on pojavi, oni će napustiti neprijateljstvo među njima samima i udruženi krenuti na zajedničkog neprijatelja, to jest na vas!"

Okupljeni vladari shvatiše njegove riječi i prihvatiše njegovo mišljenje, te odustadoše od rata sa muslimanima.

HIKAJE O GLUPIMA

Hikaja prva

Priča se da su dva glupaka zajedno krenuli putem te jedan predloži drugom: "Hajde da kazujemo šta ko želi ne bi li nam to Bog dao, a i put će nam biti kraći ako budemo razgovarali."

Drugi pristade i onda jedan od njih otpoče: "Ja želim veliko stado ovaca da se koristim njihovim mlijekom, mesom i vunom."

Drugi reče: "Ja bih želio veliki čopor vukova, koje bih poslao na tvoje ovce da ih izjedu tako da od njih ne ostane ništa."

"Sram te bilo!" reče prvi. "Zašto je to drugarski i kakav si mi ti saputnik!" Počeše da raspravljaju i ubrzo se toliko posvađашe da uhvatiše jedan drugog za vrat. Onda se onako umorni složiše da ko prvi naiđe bude sudac u tom njihovom sporu. Nedugo zatim naiđe starac goneći magarca na kojem su bile dvije pune mješine meda. Kada mu sve isprikaše, starac spusti one mješine, otvori ih i sav med isteče po prašnjavoj zemlji. Onda im starac reče:

"Neka Allah dž.š. dadne da moja krv sva isteče kao ovaj med ako vas dvojica niste pravi glupaci."

Hikaja druga

Džabir ibn Abdullah priča da je nekada živio jedan čovjek, dosta pobožan i povučen, ali prilično glup. Jedan dan, dok je on obavljao molitvu, udari velika kiša pa se trava zazeleni i oživi. On ugleda svoga magarca kako slatko pase onu travu i reče:

"Bože, ako i Ti imaš magarca neka dođe da pase zajedno sa ovim mojim magarcem."

To je saznao jedan od Božijih Poslanika, koji je živio u to vrijeme, i htjede da uputi dovu Bogu da uništi toga čovjeka, našto mu Uzvišeni Allah objavi: "Ne moli Me ništa protiv tog čovjeka, jer zaista Ja ljudima sudim prema njihovoj pameti!"

HIKAJE O TEVEKKULU - OSLANJANJU NA ALLAHA DŽ.Š.

Hikaja prva

Priča se da je Hatim El-Esammi bio čovjek sa mnogobrojnom porodicom. Imao je dosta i muške i ženske djece, a nije imao jedno jedino zrno žita za hranu. Uvijek se oslanjao na Boga iskrenim tevekkulom. Jedne noći je sjedio sa svojim drugovima, i pored ostalog počеше da razgovaraju o hadžu. U Hatimovo srce se ugnijezdi jaka želja da i on ode u Mekku, pa pošto ode kući ukućanima pričati o svom razgovoru, te im na kraju reče: "Kada bi vi svome babi dozvolili da ove godine ode na hadž i posjeti Allahovu kuću, pa da tamo uputim Allahu dž.š. molbu da nam pomogne..."

Njegova žena i djeca odgovoriše: "Ti bi u ovom ovakvom stanju, gdje ništa nemaš, i pored svih nas u ovakvom oskudici išao na hadž."

Jedna od Hatimovih djevojčica onda reče: "Šta je vama! Ako mu dozvolite da ide ništa nećete izgubiti. Pustite ga da ide gdje hoće, jer je on taj koji traži nafaku, a ne onaj koji je daje."

Ostali razmisliše i rekoše: "Tako nam Allaha, ova mala pravo kaže! Idi oče kuda god želiš!"

Otac istog momenta ustade, spremi ihrame i ode put Mekke. Kada je osvanulo jutro počеше dolaziti komšije i koriti familiju što je dozvolila ocu da ode a njih tako nezbrinute ostavi. Njegova djeca stadoše grditi

onu malu govoreći: "Da si ti šutjela ni mi ne bismo ništa rekli."

Ona mala podignu dlanove prema nebu i reče: "Allahu, Gospodaru i Zaštitniče! Ljudima uvijek dobro daješ i nemoj ih zapostaviti! Pomozi mi i nemoj me zastiditi!"

U to vrijeme je izašao vladar te pokrajine u lov, pa pošto se izgubio od većine svoje pratnje, ožedni i krenu prema nekoj kući koju je ugledao da traži vode. To bijaše Hatimova kuća, i kada vladar pokuca na vrata upitaše: "Ko je?"

On odgovori: "Vladar je ovde. Tražim vode za piće."

Hatimova žena pogleda put nebesa i reče: "Gospodaru, slavljen Ti si! Sinoć zanoćismo gladni, a danas pred našim vratima stoji vladar i traži da ga napojimo."

Ona zatim uze najnoviji vrč i napuni ga vodom te ga dodade vladaru. Vladar uze vrč, napi se vode iz njega i učini mu se kao neko vrlo lijepo piće. Upita da li je ovo kuća nekog velikaša, našto mu se odgovori da je to kuća jednog od odanih Božijih robova Hatima El-Esammija. Vladar reče da je čuo za njega, a vezir mu reče:

"Gospodine, čuo sam da je on sinoć otišao na hadž u Mekku, a svojoj porodici nije ostavio ništa, a obaviješten sam da su svi njegovi ukućani sinoć zanoćili gladni."

Vladar reče: "Pa još im i mi otežavamo i onako tešku situaciju, a to nije nimalo humano!"

Onda vladar skinu svoj skupocjeni pojas i baci ga u kuću govoreći: "Ko mene poštuje i voli neka da svoj opasač!"

Svi vladarevi prijatelji pobacaše svoje opasače i okrenuše se te odoše. Vezir viknu: "Esselamu alejkum,

o ukućani. Odmah se vraćam da otkupim od vas te opasače!"

Kada je vladar stigao na odredište, vrati se vezir i donese ogromnu količinu novca, koliko su vrijedili ti opasači te ih otkupi od Hatimovih ukućana.

Što se Hatima tiče, on isti dan od vođe karavana dobi besplatnu hranu i piće, jer je ozdravio nakon što je Hatim uputio Allahu dž.š. dovu da ga izliječi. Tako Allah nagradi i Hatima i njegovu porodicu zbog pravog i istinskog tevekkula.

Hikaja druga

Pošao Alija, neka je Allah s njim zadovoljan, u džamiju i čovjeku koji je stajao pred džamijom reče: "Pričuvaj mi moju mazgu!"

Ovaj čovjek skinu uzde sa mazge, te pobježe a mazgu ostavi samu pred džamijom. Kada je Alija izašao iz džamije, u ruci je nosio dva dirhema da čovjeku plati što mu je mazgu čuvao. Vidjevši da nema ni čovjeka ni uzde, on uzjaha mazgu a dječaku dade da ide kupiti druge uzde. Dječak ode i nađe one iste uzde koje mu je kradljivac prodao takođe za dva dirhema. Dječak otkupi uzde za iste pare i kada to ispriča Aliji on dodade: "Čovjek zbog svoje nestrpljivosti sam sebi sprečava halalnu nafaku, a povećati je ne može ništa više nego što mu je ona propisana."

HIKAJA O PRAVDI

Priča se da je jedan od pametnijih ljudi kojem je valija (namjesnik) oduzeo zemlju, došao halifi Mensuru i rekao mu:

"Neka te Allah u dobru poživi, o vladaru pravovjernih! Da li da ti odmah kažem svoju molbu, ili da ti prvo navedem jedan primjer?"

"Da čujemo prvo taj primjer?" - reče halifa.

Čovjek onda reče: "Kada je dijete sasvim malo i kada ga nešto tišti ili uznemirava on odmah teži svojoj majci, jer nikog drugog i ne zna, a i smatrajući da mu niko drugi ne može ni pomoći. Već kada malo odraste i ojača on bježi svome ocu, a kada postane čovjek onda svoje probleme iznosi pred valiju zbog saznanja da je valija jači od njegova oca i da je u njega vlast. Kada sve iskusi i stekne pameti onda se žali halifi iz saznanja da je on jači od svih drugih, a ako mu on ne učini po pravdi, onda se na njega žali Allahu dž.š. znajući da je On jači i moćniji i od halife. Tako je i mene muka natjerala i pošto nema niko moćniji od tebe mimo Allaha tražim da mi pomogneš, a ako mi ne učiniš po pravdi ja ću to iznijeti pred Allaha na hadžu, jer inače idem prema Allahovoj kući i Haremu."

Pošto halifa Mensur upita čovjeka kako mu je nepravda učinjena, reče mu: "Učiniću ti kako je najpravednije," - i napisao pismo valiji da čovjeku vrati otetu zemlju.

HIKAJA O NEPRAVDI

Priča Ibnu Abbas, neka je Allah s njim zadovoljan, da je neki od vladara putovao po svojoj zemlji prerusivši se tako da se ne zna ko je on. Tako dođe do jednog čovjeka koji je imao kravu što je davala mlijeka koliko tri druge krave. Vladar se tome vrlo začudi i u sebi naumi da je uzme za sebe. Sutradan ta ista krava ne dade ni pola mlijeka prema juče, pa vladar reče čovjeku:

"Šta je sa njenim mlijekom? Da li je pasla na istoj paši kao i ranije?"

Čovjek mu odgovori: "Nije to, nego mislim da je naš vladar čuo za nju ili je vidio, pa je naumio da mi je oduzme, i zbog toga je ona umanjila mlijeko, jer kad vladar čini nasilje ili naumi da ga učini nestaje beriketa."

Vladar se pokaja zbog svoje namjere i u duši zavjetova Allahu da neće uzeti te krave, niti će ikom od svojih podanika na nečem pozavidjeti. Kada je sutra krava ponovo pomužena, dala je mlijeka kao i prije, po svom običaju.

O NASILJU

Prenosi se iz starih israilskih priča da je u doba Musa a.s. živio jedan siromah koji je imao mnogočlanu porodicu, a bavio se ribolovom i na taj način, prodajući ono što ulovi, hranio bi ženu i djecu. Jedan dan ode on u lov i u mrežu se uhvati jedna velika riba kojoj se siromah silno obradova, pa je ponese u čaršiju da je proda, kako bi njenu protuvrijednost iskoristio za potrebe familije. Uz put ga sreće jedan od velikaša, silnika, koji htjede da mu je uzme buzašto. Siromah se usprotivi, a ovaj ga zalim udari štapom tako jako da siromah od bola ispusti ribu, koju silnik uze bez ijednog dinara.

Siromah se obrati Allahu dž.š. moleći ga: "Allahu, učinio si me slabim a njega jakim i silnim. Daj meni moje pravo što brže, jer mi je zulum učinio, a nemam sabura do Sudnjeg dana!"

Za to vrijeme silnik ode bezbrižno kući, predade ženi ribu i naredi joj da mu je ispeče. Pošto je pripremi i ispeče, žena stavi ribu na sofru da jedu. Kada čovjek htjede da uzme komad ribe, ubode se u prst toliko jako da je jedva ostao pri sebi od bola. Pošto se nikako nije mogao smiriti ode do liječnika kojem objasni šta mu se desilo. Kada je liječnik dobro pregledao ranu reče da

mu je jedini lijek da odreže taj prst da mu se bol ne bi proširio na šaku. Nakon što su mu odrezali prst on osjeti kako se bol već preselio na šaku. Nakon kraćeg razmišljanja liječnik reče da pod hitno treba odrezati cijelu šaku ne bi li se spriječilo prodiranje bolova u ostale dijelove ruke. Međutim i to bude uzalud i čovjek počne da ostaje bez pojedinih dijelova ruke, pa vidjevši da to ne može da se spriječi napusti to mjesto i skrhan bolom i žalošću počne da se obraća Allahu da mu nekako olakša taj bol i da ga oslobodi te muke. Kada je došao do jednog drveta onako iscrpljen leže i san ga svlada. U snu vidje kao da mu neki čovjek govori:

"O jadniče! Dokle misliš da otkidaš svoje dijelove tijela? Idi onome kojem si zulum učinio pa ga zadovolji i traži oprost!"

Čovjek se prenu iz sna i kada je malo razmislio sjeti se da je sve ovo što ga je snašlo zbog onoga ribara. Ode u čaršiju i počne da se raspituje za siromaha i kada ga nađe kleknu pred njega i počne ga moliti da mu oprost, te mu dade nešto od svoga mala i pokaja se za svoje postupke. Kada ga je siromah vidio u onakvom jadnom stanju odmah se s njim pomiri, halali mu, i silniku prestade onaj bol.

Allah dž.š. objavi svome Poslaniku Musau: "O Musa, tako mi moje veličine, da taj čovjek ne udobrovolji svoga parničara (mazluma) kažnjavao bih ga dokle god je živ!"

PLEMENITOST

Priča Huzejfe el Adevi: "Pošao sam, nakon bitke na Jermuku, da potražim svoga amidžića među svim onim mrtvima, noseći sa sobom vode i nadajući se da ću ga naći živog da ga bar napojim. I zbilja ga nađoh i kada ga upitah hoće li malo vode on dade znak da hoće.

U tom času nedaleko se začu drugi ranjenik kako viknu "Ah!", pa mi moj amidžić dade išaretom znak da idem njega da napojim. Ja odmah požurih do tog ranjenika, kad to bi Hišam ibnul As, kojeg upitah hoće li da ga malo napojim, na što on takođe reče klimajući glavom da hoće. Tada se opet začu glas nekog čovjeka na izdisaju i Hišam mi dade znak da prvo njega napojim. Ja odoh do tog čovjeka i nađoh ga a on već umro, odmah se vratih do Hišama, kad i on već mrtav. Ja požurih do svog amidžića, a on, kao i njegovi drugovi, već izdahnuo.

U NEVOLJI SE PRIJATELJ POZNAJE

Priča se da je u jednom mjestu izgorjela džamija i muslimani posumnjaše da su to uradili kršćani, kojih je tu bilo, te odmah odoše i iz osвете zapališe im neke njihove hanove. Sultan odmah naredi da se pohvataju ti koji su to počinili, te na papiriće, kojih je bilo koliko i tih optuženih ljudi, ispisaše slijedeće kazne: "ODSJEĆI RUKU, "BIČEVATI", "UBITI".

Ove papiriće podijeliše između njih, tako da neke zapade kazna da im se odsiječe ruka, druge je zadesila najblaža kazna - bičevanje, a nekima je sudbina donosila smrt.

Jedan čovjek koji dobi papirić na kojem je pisalo "UBITI", uzdahnu i reče: "Tako mi Allaha, bilo bi mi potpuno svejedno hoću li umrijeti, da nemam staru majku, koju osim mene nema ko služiti."

Mladić koji je bio do tog čovjeka reče: "Evo ti moja cedulja, na njoj piše "BIČEVATI", a ti meni daj svoju, jer ja nemam majku."

Tako i uradiše, te mladića ubiše, a ovaj čovjek se spasi.

DUŽNOST JE BRINUTI SE O DRUGIMA

Došao jedan čovjek svome prijatelju, pokucao na vrata, i kada se domaćin pojavio i pitao ga šta treba, on reče kako je zapao u veliki dug i sada traži od njega da mu pomogne. Domaćin se odmah vrati u kuću, nađe para koliko je trebao, iznese ih svome prijatelju i dade, a kada je on otišao vrati se u kuću plačući.

Žena mu reče: Zašto se nisi nekako opravdao kad ti je žao tih para?"

On joj odgovori: "Ja ne plaćem zbog para, nego plaćem zbog toga što ranije nisam provjerio njegovo stanje, pa je on sam bio prinuđen da od mene traži pomoć."

ISTINSKA DAREŽLJIVOST

Priča Hejsem ibn Adijj da su raspravljala tri čovjeka ko je u njihovo doba bio najdarežljiviji čovjek. Jedan je tvrdio da je to Arabe el Evsi, drugi da je to Kajs ibn Sa'd ibn Ubade, a treći da je to Abdullah ibn Dža'fer. Pošto su se prilično razgalamili u samom susjedstvu Ka'be, jedan im čovjek priđe i reče:

"Već ste pretjerali u tom svom raspravljanju! Neka svaki od vas ode kod onoga za koga tvrdi da je najdarežljiviji, pa neka nešto traži i tako ćemo lako vidjeti šta će koji da donese."

Tako zbilja i uradiše, te prvi ode Ibn Dža'feru, kojeg nađe a on upravo hoće da uzjaše na devu da bi išao u obilazak neke svoje njive. Čovjek mu reče: "O amidžiću Allahovog Poslanika, ja sam putnik namjernik i ostao sam bez sredstava za dalje putovanje."

Ibn Dža'fer odmah primaknu devu tom čovjeku i dade mu je, a uz devu i kesu u kojoj je bilo četiri hiljade dinara.

Drugi čovjek ode Kajsu i nađe ga na spavanju, a njegova sluškinja ga upita šta želi. Kada joj on reče isto što je i onaj prvi čovjek rekao Dža'feru, da je putnik i da je potreban za pomoć, ona mu reče: "To nije nikakav razlog da bih budila Kajsa."

Zatim žena uđe u kuću i odmah se vrati govoreći mu: "Uzmi ovu kesu, u njoj ima sedam stotina dinara, a u Kajsovoj kući više ni jedan dinar i nema. Odi tamo do korala deva i izaberi sebi jednu, a takođe uzmi jednog slugu sa sobom, i idi kud ti drago."

Kada se malo kasnije probudio Kajs i čuo šta je uradila ta sluškinja, zadovoljan njenim postupkom, odmah je oslobodio.

Treći čovjek ode Arabetu i srete ga na putu za džamiju. Kada mu se ovaj čovjek predstavio kao putnik bez potrebnih sredstava, on počeo žalosno kršiti ruke jadajući se: "Ah, ah, tako mi Allaha kod mene nije omrklo niti osvanulo išta što bih ti mogao dati, jer sam sve što sam imao razdijelio. Ali, uzmi ova dva roba što su sa mnom!"

Kada je čovjek vidio da je Arabe slijep i da mu ti robovi pomažu da dođe do džamije, počeo da se opravdava kako ih ne bi uzeo, jer su Arabetu itekako potrebni.

Arabe ponovo reče: "Ako ćeš ih uzeti uzmi, inače ja ih puštam na slobodu pa neka idu gdje hoće. Dakle, ili ih uzmi ili ih ti oslobodi!"

Arabe ode dalje pipajući štapom, a čovjek uze oba roba i ode da vidi šta su druga dvojica dobili. Kada su sva trojica ispričala svoje slučajeve, presudiše da je najdarežljiviji bio Arabe, jer je on dao ono što mu je bilo najneophodnije.

SADAKA SE NIKOME NE USKRAĆUJE

Ahmed ibn Tulun je mnogo dijelio sadaku svojim podanicima. Njegov sluga Selim je bio zadužen za taj posao.

Jednoga dana Selim reče: "O vladaru! Ja obilazim mnoga plemena i kucam na mnoga vrata dijeleći tvoju sadaku. Više puta mi neko pruži ruku a na ruci narukvica ili prsten od zlata. Ili da im dam sadaku, ili da ih odbijem?"

Nakon kraćeg razmišljanja vladar mu odgovori: "Nikada ne odbijaj ni jednu ruku koja ti se pruži!"

HIKAJE O ŠKRTOSTI

Hikaja prva

Jedan škrt čovjek kupio kuću i preselio se u nju. Isti dan naiđe tuda prosjak, stade pred vrata ne bi li mu čovjek nešto dao, a on reče: "Neka ti Allah da svako dobro!"

Malo kasnije naiđe i drugi prosjak, a čovjek mu reče kao i prvom. Kada i treći prosjak naiđe, i pošto mu uputi iste riječi, čovjek se okrenu svojoj kćerki govoreći: "Ala na ovom mjestu ima puno prosjaka!"

Kćerka mu na to reče: "O oče, sve dok se budeš držao tih riječi, ništa ti neće nauditi, bilo ih puno ili malo!"

Hikaja druga

Jednom škrtom čovjeku rekoše drugovi: "Mi se bojimo da ne zasjednemo kod tebe više nego što to ti želiš. Kako bi bilo da nam kažeš neki znak po kojem bi mi znali da trebamo ići?"

Škrtac im spremno odgovori: "Znak neka vam bude kada kažem: - Dječaku, hajde ponesi ručak da jedemo!"

Hikaja treća

Došao jedan čovjek kod Ebul Esveda, koji je bio poznat po škrtosti, i zateče ga kako upravo jede. Čovjek mu nazva selam, a on odgovori i nastavi jesti ne obraćajući pažnju na njega.

Čovjek mu reče: "Susreo sam tvoju porodicu."

Ebul Esved odgovori: "A, otuda si ti znači došao."

Njihov dalji razgovor je tekao ovako:

Čovjek: "Tvoja žena je trudna."

Ebul Esved: Tako smo se ona i ja i dogovorili."

Čovjek: "Već je i rodila."

Ebul Esved: "Pa morala je da rodi."

Čovjek: "Rodila je dva dječaka."

Ebul Esved: "Takva joj je i mati bila."

Čovjek: "Jedan od njih je umro."

Ebul Esved: "Nije ni mogla oba da doji."

Čovjek: "Umro je i drugi."

Ebul Esved: "Nije ni mogao ostati nakon bratove smrti."

Čovjek: "Umrlo im je i majka."

Ebul Esved: "Od žalosti za djecom."

Čovjek: "Kako je lijepa ta hrana što je jedeš!"

Ebul Esved: "Zbog toga je i jedem sam, i tako mi Allaha ti je nećeš ni probati!"

Hikaja četvrta

Putujući, neki čovjek zaluta, pa lutajući ugleda neku kuću, ode do nje i pred njom zateče jednu ženu. Ona ga upita:

"Ko si ti?"

On odgovori: "Musafir", našto ona reče: "Dobro došao i osjećaj se kao kod svoje kuće."

Čovjek se fino smjesti, a malo kasnije žena mu iz kuće iznese hrane i vode, te se on dobro najede i napije.

U taj čas naiđe domaćin te kuće i upita: "Ko je ovo?"

Žena mu reče: "Musafir", a on dodade: "Ovde nema bujruma ni za kakve musafire!"

Čovjek odmah ustade, uzjaha na devu te ode. Sutra naiđe na drugu kuću, uputi se prema njoj, i ugleda ženu pred kućom.

Ta žena ga upita: "Ko si ti?", našto on odgovori: "Musafir."

"Nema bujruma ni za kakvog musafira u ovoj kući!" reče žena.

Dok je ona to govorila naiđe domaćin te kuće i upita: "Ko je to?"

Žena mu odgovori: "Musafir."

Čovjek onda ljubazno reče: "Dobro došao i osjećaj se ugodno!"

Onda mu domaćin donese hrane i vode, te se musafir fino najede i napoji. Tada se sjeti jučerašnjeg događaja pa se osmjehnu. Domaćin ga upita zbog čega se osmjehnuo, našto mu on ispriča svoj jučerašnji doživljaj sa onom ženom i njenim čovjekom, te njihovom različitom odnosu prema musafiru.

Tada mu domaćin reče: "Nemoj da se čudiš! Ta žena što si je juče vidio je moja sestra, a njen čovjek je brat moje žene. Dakle, svako teži svojoj urođenoj prirodi."

Hikaja peta

Neki škrtac jeo hljeb i med, a odjednom na vrata zalupa neki musafir. Škrtac na brzinu skloni hljeb, ali prije nego što je stigao da skloni med musafir uđe u sobu. Nadajući se da musafir neće htjeti meda bez hljeba, škrtac reče: "Bujrum meda, ali hljeba nemam!"

Musafir se zahvali pa poče da jede med tako brzo i halapljivo, da škrtac morade progovoriti: "Polako brate! Tako mi Allaha, med zapali srce!"

Musafir mirno reče: "Istinu si rekao, samo, ako koje srce izgori, to će biti tvoje."

O GOSTOPRIMSTVU

Priča se da je jedan plemenit čovjek pozvao goste u svoju baštu i kuću, te im pripremio lijep doček. On je imao divnog dječaka, koji je cijelo prijepodne služio goste i bio u njihovom društvu.

Poslije podne, igrajući se, dječak se pope na krov, odakle pade i na mjestu ostade mrtav. Otac uspije da nagovori ženu da ne plače, bar do jutra, kako bi prikrrio smrt sina. Naveče ga gosti upitaše za dječaka, a on reče da spava.

Kada su gosti ujutro htjeli da idu, domaćin ih upita da li bi htjeli da klanjaju dženazu njegovom sinu, koji je juče umro. Gosti iznenađeno upitaše zbog čega im to nije rekao juče, našto on odgovori:

"Svaki pametan čovjek će nastojati da ničim ne uznemirava svog gosta i ometa ga u njegovu raspoloženju."

Oni se puno začudiše njegovom saburu, čvrstini i uzornom ahlakom, pa mu pomogoše te zajednički klanjahu njegovom djetetu i ukopaše ga, a zatim odoše zadivljeni njegovim gostoprimstvom.

NI U ČEMU NE VALJA PRETJERIVATI

Jedan čovjek priča: "Pozvao me je Ishak ibn Ibrahim ez-Zahiri u goste, i kada smo počeli da jedemo, primjetih na jednom mom zalogaju dlaku koja je izbjegla pažnji kuhara. Domaćin odmah pozva slugu, nešto mu šapnu i sluga ode.

Malo kasnije sluga se vrati noseći poklopljen poslužavnik, a kada ga otkri ugledasmo tek odsječenu kuharevu ruku.

Zaprepašteni onim što smo vidjeli, mi ustadosmo i odmah napustismo kuću grubog domaćina.

PRETJERANOST U JELU

Nanio put nekog čovjeka kod jednog pobožnog derviša, koji ga odmah fino smjesti i iznese pred njega četiri pogačice. Dok je on otišao da mu donese zeleni i vratio se, ugleda da je čovjek već pojeo one pogačice. Ode te mu ponovo nađe hljeba, a kad se vratio čovjek pojeo svu zelen.

To se ponovilo nekoliko puta, dok ga jednom derviš upita:

"Pa dokle ti misliš tako?"

Čovjek odgovori: "U Jordan. Čuo sam da tamo ima jedan daroviti liječnik, kojeg namjeravam upitati za svoj apetit, jer sam ga skoro potpuno izgubio i gotovo nemam volju za jelom."

Derviš mu reče: "Imam jednu molbu za tebe."

"Da čujem?" reče mu čovjek, a derviš će:

"Kada odeš i izliječiš svoj apetit, molim te, nemoj se vraćati ovim istim putem!"

OPRAŠTANJE

Jedan od vladara je naredio da se pripremi gozba na koju je pozvao sve svoje velikaše. Kada je jedan sluga, noseći posudu s hranom, prolazio pored vladara, spotaknu se i prosu malo masnoće iz one posude na vladarevu odjeću. Vladar se naljuti i naredi da se sluga odmah ubije, a kada sluga vidje ozbiljnost situacije svu hranu iz one posude istrese na vladarevu glavu.

Zaprepašten, vladar reče: "Teško tebi, šta ovo uradi?"

Sluga odgovori: "O vladaru! Ovo sam uradio da bih tvoj glas i ugled sačuvao. Kada ljudi čuju zbog kojeg grijeha si me ubio, rekli bi: - Ubio ga zbog sitnice, koju uopšte nije namjerno učinio. - Tada bi te proglasili silnikom i tiraninom, a da se to ne bi dogodilo, ja sam učinio ovaj veliki prestup, i to namjerno, da bi sad imao razloga za moje ubistvo, i da ti niko ništa ne može da prigovori."

Vladar malo razmisli pa reče: "O ti koji si tako ružno postupio a tako fino se opravdao! Idi gdje hoćeš, oslobađam te u ime Allaha!.

KO PRIKRIJE TUĐE MANE I ALLAH ĆE NJEGOVE

Priča se da je neki čovjek imitirao potpis Fadl ibnur-Rebia, i na list napisao kako mu je Fadl dao hiljadu dinara. Onda je otišao Fadlovom blagajniku, i kada je ovaj pogledao taj list ništa ne posumnja nego pođe da tom čovjeku da pare.

U tom času dođe Fadl da se nešto dogovori sa blagajnikom, koji mu reče da je baš pošao da isplati ovog čovjeka, kojem je on poklonio hiljadu dinara.

Fadl se odmah dosjeti o čemu se radi te reče: "Ja sam i došao za to da ti nebi ovoga čovjeka zadržavao, nego ga odmah isplati."

Kada zbunjeni čovjek uze novac Fadl mu nasamo reče: "Ne boj se ništa, nego slobodno idi kud ti volja."

Čovjek poljubi Fadlovu ruku i reče: "Mada si mogao nisi me odao. Neka i tebi Allah dž.š. prikrije sve mane i na ovom i na onom svijetu."

ZAVIDNOST

Priča se da je jedan čovjek došao kod halife El Mu'tesima, koji ga odmah zavoli i za kratko vrijeme taj čovjek posta blizak halifi, dotle, da nije morao tražiti izun kada bi htio kod njega da uđe. Halifa je imao vezira koji je bio vrlo zavidan i odmah je počeo da razmišlja kako da se riješi ovoga čovjeka, zbog kojeg je halifa na njega skoro zaboravio.

Tako vezir jednog dana pozove ovoga čovjeka na ručak, i pripremi mu neku vrstu hrane u koju je najviše natrpao bijelog luka, a kada se čovjek najeo vezir mu reče:

"Čuvaj se da ne odeš pred halifu pa da osjeti miris luka, jer ga on nikako ne podnosi!"

Kada je čovjek otišao kući, vezir ode kod halife i reče mu ovako:

"O vladaru pravovjernih! Onaj čovjek je govorio pred ljudima da si ti vrlo nepodnošljiv sagovornik, jer ti se osjeća zadah iz usta, a ja sam htio da se ugušim od njegovog zadaha."

Vladar odmah pozva onog čovjeka, a on, došavši pred halifu stavi kraj rukava na usta bojeći se da halifa ne osjeti miris luka, i kada ga takvog ugleda, halifa pomisli da je ono što mu je vezir pričao istina.

Onda halifa jednom od svojih namjesnika napisa pismo ovakve sadržine: "Kada ti se donese ovo pismo, ubij njegovog donosioca!"

Tada naredi onom čovjeku da to pismo odnese kod tog halifinog namjesnika, želeći da tako kazni ovog čovjeka.

Čovjek uze pismo i krenu, a u putu ga srete vezir i upita gdje je pošao. Kada mu čovjek reče, vezir pomisli da će čovjek od tog namjesnika dobiti neku nagradu te reče:

"Šta misliš da te ja zamjenim u tom putovanju, i da ti još dam dvije hiljade dinara?"

Čovjek mu odgovori: "Ti si stariji i mudriji, pa uradi kako hoćeš."

Vezir to jedva dočeka, dade mu pare i uze pismo, a zatim otputova na naznačeno mjesto. Kada onaj namjesnik dobi pismo i vidje naređenje sa halifinim potpisom, odmah ubi vezira.

Nakon nekoliko dana halifa se sjeti onog čovjeka, te upita za vezira, našto mu se odgovori da vezira već više dana nigdje nema, a da je onaj čovjek kod svoje kuće. Tome se halifa začudi i naredi da se pozove onaj čovjek. Kada čovjek dođe halifa ga upita za ono pismo. Čovjek mu sve ispriča o njegovom slučaju sa vezirom, a halifa ga upita da li je on išta ružno govorio o njemu. Čovjek se zakune da ništa loše nije ni pomislio, te mu onda reče i kako ga je vezir odveo svojoj kući i spremio mu hranu punu bijelog luka, što je sve jasno ukazalo na vezirovu podmuklost i zavist.

Halifa reče: "Neka Allah ubije svakog zavidnika! Ko drugom neko zlo priprema, njega samog će to zlo zadesiti."

Kao nagradu, halifa ovog iskrenog čovjeka postavi na mjesto svog dotadašnjeg vezira, zavidnika, kojeg je njegova zavist stajala glave.

ALLAH JE JEDINI OPSKRBLJIVAČ

U brdima Libana živio jedan pobožnjak, u osami, daleko od ostalih ljudi. Život je provodio u neakvoj pećini, danju posteći a obnoć klanjajući. Hranio se tako što bi mu svaki dan, Allahovim emerom, pred sami akšam dolazila jedna pogača, koju bi on prepolio, pa pola pojeo za iftar, a pola ostavljao za ručak (sehur).

Jednog dana mu ta pogača ne dođe na vrijeme, pa se on malo zabrinu, a kako i akšam dođe, te prođe i jacija, njega obuze tako silna glad koju je jedva izdržao. Čim svanu on se spusti s brda u jedno kršćansko selo koje se nalazilo u dolini tražeći nešto da utoli svoju glad. Nađe nekog starca, i kada zatraži hrane ovaj mu udijeli dvije ražove pogače.

Pobožnjak ih uze i krenu put svoga boravišta, a od kuće tog kršćanina za njim pristignu jedno pašče koje, kada malo odmakoše, poče da laje i reži na pobožnjaka tako da je on bio prisiljen da mu onu jednu pogaču baci nebi li ga odvratio od sebe.

Međutim, pas brzo pojede tu pogaču i ponovo sustignu pobožnjaka i tako nasrnu na njega, lajući i režeći, da mu ovaj morade dati i drugu pogaču. Kada i nju pojede pas opet jurnu za njim, ščepa ga za odjeću pa je pocijepa.

Pobožnjak uzviknu: "Subhanallah! Nikad nisam vidio pašče bezobraznije i sa manje stida od tebe! Pa tvoj gazda mi je dao svega dvije pogače i obe si pojeo. Šta sad hoćeš sa svojim režanjem i trganjem moje odjeće?"

Allahovom odredbom pas progovori: "Nisam ja bez stida i obraza! Znaj da sam ja odrastao kod onog kršćanina pazeći mu kuću i čuvajući njegovu stoku. Uvijek sam bio zadovoljan kada bih dobio kakvu kost ili komad kruha, a možda se dešavalo da me i zaboravi pa neki dan ne dobijem ništa za jelo. Nailazili su dani

kada ni on nije imao hrane za sebe, a kamo li za mene! I pored svega toga ja nikad nisam, kako znam za sebe, ostavio njegovu kuću i otišao pred tuđa vrata, ne bi li mi ko šta dao! Ako sam šta dobivao - bivao sam zahvalan, a ako nisam - ja sam saburio!

Međutim, tebe što se tiče, ti jednu noć nisi dobio svoju pogaču, pa nisi smogao sabura da sačekaš jedan dan, nego si se od vrata Opskrbljivača svih živih bića okrenuo i otišao na vrata jednog kršćanina da te on nahrani! Pa koji od nas dvojice treba da se stidi?!"

BELAJ NIKAD NE DOLAZI SAM

Urve ibnu Zubejr je bio poznat po svojoj strpljivosti na raznim iskušenjima i belajima. Priča se da je jedanput krenuo kod Velid ibn Jezida pa hodajući stao na kost koja mu se zabola u nogu i nikako nije mogao da je izvadi. Kad je stigao u Damask Velid je sakupio poznate liječnike koji su se nakon kraćeg dogovora složili da Urvetu odsijeku nogu. Rekli su mu da popije nekakav napitak koji bi ga obunao tako da ne osjeća bol, a on je na to odgovorio:

- Ne bih želio da i jedan momenat budem van svijesti pa da ne mognem spominjati svoga Gospodara!

Ljekari su zagrijali testeru i odrezali mu nogu, a da on nije ni glasa od sebe pustio, nego je rekao: - Ako me Allah dž.š. stavio na kušnju sa ovom nogom, dao mi je zdravlje u svim ostalim organima.

Dok je on tako pričao dođe mu vijest da mu je sin pao s krova i umro, a Urve na to reče: - Hvala Allahu na svemu! Ako je uzeo jednog ostavio je ostale u životu!

Negdje u to vrijeme Velidu dođe delegacija iz mjesta Abes, a među njima jedan starac potpuno slijep

pa ga Velid upita o uzroku tog njegovog iskušenja. Starac poče da priča:

- Krenuo sam jedanput iz svog sela sa svim svojim imetkom i familijom, a mislim da niko od mojih rođaka nije imao toliko bogatstvo i brojnu porodicu. Tako putujući obnočili smo u jednoj dolini a Uzvišeni Allah odredi pa tu noć nastupi takva kiša poslije koje strašna bujica odnese sav moj imetak i familiju i sve drugo što sam imao uza se osim jednog malog djeteta i deve koja je pobjegla.

Kada se razdanilo pošao sam da tražim devu, a ono malo djeteta sam ostavio na zemlji. Tražeći devu čuo sam plač djeteta a kad sam se vratio ugledah vuka koji je zabio glavu u dječji stomak i jede ga. Ja kasnije opet odoh da tražim devu i kad je našoh i htjedoh da je uhvatim, ona se oritnu nogom i udari me u lice tako jako da sam potpuno oslijepio. Tako ostadoh bez očiju i bez onog djeteta, bez imetka i bez sve svoje familije.

Kad je to čuo Velid reče: - Odvedite ovog čovjeka Urvetu neka vidi da na dunjaluku ima neko ko je bio izložen većim belajima i iskušenjima nego on!

ALLAH JE JEDINI VLASNIK SVEGA ŠTO POSTOJI

Priča se da je Isa a.s. jednoga dana putovao sa svojim drugovima i kad je dan prilično poodmakao a oni naišli kroz neki voćnjak, njegovi drugovi počеше da mu se žale na glad. Allah dž.š. objavi Isau da im dozvoli da se prehrane od tog voća i Isa im dozvoli, pa se oni rastrkaše po voćnjaku jedući i berući šta je ko htio.

Dok su oni tako jeli naiđe vlasnik tog voćnjaka koji zavika:

- Ko vam je dozvolio to da jedete! Ovo je moja zemlja i moj voćnjak. Ovo sam ja naslijedio od svojih didova!

Onda Isa zamoli Allaha da proživi sve ljude koji su bili vlasnici te zemlje od vremena Adema a.s. pa do tog dana. Uzvišeni Allah mu usliša molbu pa odjednom kod svakog stabla i voćke pojavi se mnoštvo ljudi i žena koji su vikali: - Ovo je naša zemlja i mi smo je naslijedili od naših očeva i didova!

Čovjek koji bijaše tadašnji vlasnik voćnjaka pobježe od te silne rulje, a kasnije kada je saznao da je ono bio Isa sa svojim drugovima, on ode kod njih i reče mu: - O Allahov poslaniče! Oprosti mi na mom nastupu i ponašanju jer nisam znao da si to ti. Sav moj imetak i onaj voćnjak vam je halal i jedite koliko hoćete!

Isa mu reče: - Jadan ne bio! Svi oni koje si vidio su nasljeđivali ovu zemlju od svojih predaka i na njoj život proveli da bi zatim napustili ovaj svijet. Tako ćeš isto i ti otići za njima i sve ostaviti. Na dunjaluku niko od ljudi nije stvarni vlasnik ni imetka niti zemlje!

POHLEPA UVIJEK VODI U PROPAST

Putovao Isa a.s. sa jednim čovjekom pa pošto silno ogladniše i dođoše u blizinu nekog sela Isa mu reče davši mu nekoliko novaca:

- Idi i nabavi nam nešto za jelo!

Čovjek ode a Isa se pripremi za namaz i poče da klanja. Kada čovjek dođe donese sa sobom tri pogačice i sjede isčekujući da Isa završi svoj namaz, a kako mu se to čekanje odulji on pojede jednu pogaču.

Isa je, kada je čovjek dolazio, primjetio da on nosi tri pogače, a kada završi namaz vidje da imaju samo dvije te on upita čovjeka:

- Gdje je ona treća pogačica?

Čovjek odgovori: - Samo dvije pogače sam donio!

Onda oni pojedose te dvije pogače i krenuše dalje. Kasnije naiđoše na krdo gazela koje su pasle travu i Isa pozva jednu gazelu koja im odmah sama dođe. Oni je zaklaše i jedoše koliko im je bilo potrebno, pa onda Isa reče tom čovjeku:

- Tako ti onoga koji ti je omogućio da vidiš ovo čudo, reci mi ko je pojeo onu treću pogaču?

Čovjek odgovori: - Samo dvije pogače sam donio!

Oni krenuše dalje i dođoše u neko selo a Isa pozva Uzvišenog Allaha da im dadne nekog ko će ih izvijestiti o tom selu. Allahovim izunom i moći jedna cigla progovori i izvijesti ih o svemu što je Isa pitao i htjeo da zna. Čovjek koji putovao s njim se čudio svemu tome, a Isa ga opet upita?

- Tako ti onoga ko ti je dao da vidiš ovo čudo, reci mi ko je pojeo onu treću pogačicu?

Čovjek opet odgovori: - Samo dvije pogače su bile!

Nakon što su krenuli dalje naiđoše na jednu rijeku a Isa uze čovjeka za ruku i predoše preko rijeke hodajući po površini vode. Čovjek začuđeno uzviknu: - Subhanallah!

Isa ga i tada upita za onu treću pogaču, a čovjek opet jednako odgovori da su samo dvije pogače i bile!

Idući dalje naiđoše na napušteno selo, a na sred sela tri velike gomile pijeska. Isa tada reče: - Sa Allahovim izunom budi zlato!

Na veliko čuđenje tog čovjeka sve tri hrpe pijeska se pretvoriše u tri hrpe zlata, a Isa dalje reče:

- Jedna hrpa meni, jedna tebi, a treća onom ko je pojeo onu treću pogaču!

Tada čovjek uzviknu: - Ja sam pojeo onu treću pogaču!

Isa mu dade sve tri hrpe zlata i napusti ga te ode svojim putem, a čovjek ostade ne znajući kako toliko zlato da ponese sa sobom.

Tuda naiđoše tri čovjeka, razbojnika, pa kada ga vidješe sa tim zlatom ubiše ga kako bi sve uzeli sebi. Onda jednog između sebe poslaše u susjedno selo po hranu, a kada on ode reče jedan od one dvojice što ostadoše drugome: - Kada onaj dođe ubićemo ga i ovo zlato podijeliti između nas dvojice! - Drugi razbojnik se odmah složi s tim.

Što se tiče onog trećeg, on ode razmišljajući kako da se riješi svojih ortaka. Tako odluči da u hranu koju im donese stavi otrova, pa kada je njih dvojica pojedu da se otruju.

On tako uradi, donese hranu, a ova dvojica ga po dogovoru ubiju a zatim pojedu onu otrovanu hranu pa i njih obojica umru!!

Kasnije Isa ponovo tuda naiđe pa kada ih četvoricu ugleda kako mrtvi leže oko onog zlata reče: - Ovako dunjaluk postupa sa onima koji se samo za dunjaluk bore!

HIKAJA O PROLAZNOSTI DUNJALUKA

Kaže se da je Hidir upitan za najčudnije što je vidio na ovom dunjaluku, s obzirom da je on po pričanju dugo godina živio i svašta se nagledao, a neki govore da je i sada živ. Hidir je odgovorio:

- Najčudnije što sam vidio je jedan predivan grad od kojeg nikad nisam ljepšeg vidio, pa sam upitao stanovnike tog grada kada je grad sagrađen, a oni mi odgovoriše:

- Subhanallah! Ni naši očevi a ni naši didovi se ne sjećaju od kada ovaj grad postoji. Sigurno je izgrađen još poslije Nuhovog potopa!

Onda sam otišao odatle i ponovo se vratio nakon nekih pet stotina godina, pa se silno iznenadih vidjevši da od onog grada nema ni traga ni glasa. Tražeći ikog živog susretoh neke čobane i upitah ih za onaj grad, a oni mi rekoše:

- Subhanallah! Ni naši očevi niti naši didovi se ne sjećaju da je ovdje postojao neki grad!

Ja opet odoh odatle, a nakon slijedećih petsto godina naiđoh tuda i vidjeh na mjestu onog grada veliko more a ronioci iz njegovih dubina vade koralje i bisere. Ja ih upitah od kada je to more tu, a oni mi rekoše:

- Subhanallah! Ni naši očevi a ni naši didovi ne pamte da je ovde bilo išta drugo osim more!

Ja otiđoh i vratih se ponovo nakon petsto godina, a ono na mjestu onog mora neka močvara i ribari u malim čamcima love ribu. Ja ih upitah za ono more, a oni mi odgovoriše:

- Subhanallah! Ni naši očevi ni naši didovi se ne sjećaju da je ovdje bilo neko more!

Nakon idućih petsto godina ja ponovo naiđoh tuda, a ono na mjestu one močvare isti onakav grad sa ogromnim dvorcima, zgradama i ulicama.

Ja upitah stanovnike grada za močvaru koja tu bijaše, i od kada je taj grad tu, a oni rekoše:

- Subhanallah! Ni naši očevi a ni didovi ne znaju od kada je ovaj grad. Sigurno je tu od Nuhovog potopa!?

Kada ponovo dođoh poslije petsto godina, od tog predivnog grada, kao i onaj prvi put, ne nađoh nikakvog traga ni ostatka. Jedva po onim pustarama pronađoh neke čobane koje upitah za grad koji tu bijaše, a oni mi odgovoriše:

- Subhanallah! Ni očevi ni didovi naši ne znaju za ikakav grad da je ovde bio!

Eto, to je najčudnije što sam vidio na cijelom dunjaluku! - završi Hidr svoje pričanje.

LIJENI ALI BRIŽNI SLUGA

Neki čovjek imao slugu, dječaka, koji bijaše vrlo lijen. Jedanput ga je poslao da mu kupi grožđa i smokava, a ovaj se zadržao toliko da je čovjeka već izdalo strpljenje.

Kada je dječak konačno došao i donio mu samo jednu od te dvije stvari, čovjek ga dobro istuče i reče:

- Od sada, kada nešto zatražim, ti ima da mi umjesto jedne stvari nabaviš dvije, a ne kao do sada!

Nakon izvjesnog vremena gazda tog dječaka oboli i posla ga da mu dobavi ljekara. Dječak se po običaju dosta zadrža, da bi nakon dužeg vremena došao vodeći sa sobom i ljekara i još jednog čovjeka.

Kada ga gazda upita za tog drugog čovjeka, dječak reče:

- Pa zar me nisi istukao i rekao da kada nešto zatražiš treba da uradim dvostruko? Pa evo, doveo sam ti doktora, i ako Allah htjedne pa te izliječi, dobro je, a ako ne, doveo sam ti i grobara, pa neka ti on grob iskopa.

KO KOME DONOSI SREĆU A KO NESREĆU

Pošao neki perzijski vladar u lov i susreo čovjeka koji bijaše ćorav u jedno oko. Smatrajući to nekim lošim predznakom vladar naredi da se taj ćoravi izudara i zatvori. Taj dan vladar u lovu bijaše veoma sretan i uspješan, pa po povratku iz lova naredi da se onaj čovjek pusti i bogato nagradi.

Kada onaj ćoravi čovjek čude za to reče da ne želi nikakvu nagradu nego bi želio da nešto kaže. Pošto mu vladar dopusti on reče:

- Kada si me jutros susreo naredio si da me izudaraju i zatvore, a ja sam tebe susreo i ti si mnogo lovine ulovio i sretno se vratio. Pa koji je od nas kome sreću, a koji kome nesreću donio? -

Vladar se nasmija i naredi da se odsada prema tom čovjeku lijepo i blago postupi, a uz to ga još i nagradi.

HIKAJE IZ DJELA "TEFDŽIRU - TESNIM"

Muhammed Rahmi

OGOVARANJE JE KAO JEDENJE LJUDSKOG MESA

Kaže se da su dvije žene postile u vrijeme Allahovog poslanika Muhammeda a.s., pa ih je spopala neobično velika i neizdrživa glad i žeđ pred kraj dana, te one pomisliše kako će stradati od posta. One poslaše nekog do Allahovog poslanika, tražeći od njega dozvolu da se omrse.

Muhammed a.s. im posla jednu posudu i reče njihovom glasniku:

- Poruči tim ženama da u ovu posudu povrate ono što su pojele!

Kada žene to čuše, jedna od njih povratila pola te posude neko meso i krv, a druga napuni tu posudu do kraja. Ljudi koji su tu bili prisutni veoma se začudiše tome, a Allahov poslanik, saznajući za to, reče:

- Njih dvije su postile od onoga što im je Allah dozvolio, a mrsile su se onim što im je Allah zabranio! Sjela bi jedna pored druge i ogovarale ljude i tako jele njihovo meso, o čemu nam i Kur'an govori, a ono što ste vidjeli je to što su njih dvije pojele!

O OŠTROUMNOSTI

Bijaše jedan vladar koji je veoma volio ribe, i dok je on jednom sjedio sa svojim vezirom, dođe neki ribar i donese jednu ogromnu ribu koju pokloni vladaru. Vladar naredi da mu se dadne četiri hiljade dirhema, a vezir na to reče:

Loše je to što si uradio! Kada nekom od svojih dvorjana daš isto toliko novaca, taj će reći: "Dao mi je onoliko koliko je dao običnom ribaru."

Vladar upita: - Pa dobro, šta sam trebao da uradim?

Vezir reče: - Pozovi sada tog ribara i pitaj ga da li je ova riba muško ili žensko. Ako on kaže muško, ti traži žensko, i obratno...

Vladar uradi baš tako, pozva ribara koji, kada ču to pitanje reče: - Ova riba nije ni muško ni žensko, nego je nešto između toga!

Vladaru se dopade ribareva oštroumnost i njegov snalažljivi odgovor, pa naredi da se ribaru da još četiri hiljade dirhema. Kada ribar krenu sa parama, iz vreće ispade jedan dirhem, a on se sagnu, uze ga i krenu dalje.

Onda vezir ponovo pokuša da pokvari dojam koji je ribar ostavio kod vladara, pa reče: - Vidje li kako je sebičan taj ribar? Kod onoliko para, nije htio ni jedan dirhem ostaviti nekom od tvojih slugu!

Vladar se tada rasrdi i ponovo pozva ribara, te ga ukori za to.

Tada ribar reče: - Neka te Allah dugo poživi, o vladaru! Dukat sam uzeo zato jer je na njemu vladarev lik i ime, pa sam se uplašio da nebi neko nogom stao, ne vidjevši dukat, na lice vladarevo.

Vladar se zadivi ribarevu odgovoru i naredi da mu i po treći put daju četiri hiljade dirhema. Onda vladar reče, obraćajući se svom zavidnom veziru: - Ko radi po uzoru na žene uvijek ostaje ponižen i kaje se!

ŽENE ZNAJU BITI GORE OD ŠEJTANA

Držao jedan vaiz govor - vaz - u džamiji, i pored ostalog govorio ovako: - Kada čovjek htjedne da dadne neku sadaku, dođe mu sedamdeset šejtana pa se vješaju za njegove ruke, noge, srce i druge dijelove tijela, i sprečavaju ga u tom njegovom nijetu nastojeći da ga potpuno odvrate od davanja sadake...

Slušao to jedan čovjek pa reče: - E, ja ću pobijediti tu sedamdesetoricu!

Onda ode kući, napuni torbu pšenicom i htjede da izađe iz kuće kako bi našao nekog kome bi to udijelio kao sadaku.

U tom času ga opazi njegova žena, primijeti šta je naumio, uhvati se za njegove ruke i poče da se prepire s njim i dokazuje kako je to i njima potrebno. Nije ga se okanila sve dotle dok mu ne oduze onu torbu.

Čovjek se ponižen i ojađen vrati u džamiju, a onaj vaiz koji je govorio o sadaki ga upita: - Šta si učinio?

Čovjek odgovori: - Pobijedio sam onih sedamdeset, ali dođe njihova mati, pa ona pobijedi mene!

O HIDRU I NJEGOVOJ SADAKI

Jednoga danā u vrijeme Israelićara, šetao se Hidr po maloj čaršiji, kad ga opazi neki čovjek jadnog izgleda, koji mu priđe i reče: - Udijeli mi nešto, Allah te blagoslovio!

Hidr mu odgovori: - Vjerujem u Allaha koji kada god nešto hoće da bude to i učini! Ja nemam ama baš ništa da ti dam!

Siromah ponovo reče: - Molim te u ime Allaha da mi nešto udijeliš kao sadaku, jer na tvom licu vidim tragove dobrote i nadam se berićetu od tebe!

Hidr odgovori: - Ako vjeruješ u Allaha, znaj da ja ništa nemam, osim da me uzmeš pa da me prodaš i da te pare koje dobiješ za mene uzmeš sebi!

Siromah upita: - A da li se ti slažeš s tim?

Hidr odgovori: - Slažem!

Siromah onda povede Hidra na mjesto gdje se prodaju robovi i proda ga za četiri stotine dirhema. Onda Hidr kod toga mušterije provede neko vrijeme ne radeći ništa, pa mu jedanput reče:

- Ti si me kupio nadajući se nekom dobru od mene. Pa daj nađi mi nekakav posao!

Njegov gazda mu reče: - Ja bih tebe zaposlio, ali mi je žao da te opterećujem jer vidim da si star i oslabio čovjek.

Hidr mu onda reče: - Nije meni ništa teško. Slobodno mi odredi neki posao!

Onda mu čovjek reče: - Pa kad je tako ti prenesi ovo kamenje!

Toga kamenja je bilo dosta da šestorica ljudi cijeli dan prenose, a kada se čovjek vratio nakon sat vremena, sve kamenje je bilo prenešeno!?

Začudivši se, čovjek reče Hidru: - Dobro si obavio posao i sposobniji si nego što sam mogao i pomisliti.

Nakon izvjesnog vremena taj čovjek morade da otputuje pa reče Hidru: - Ja te smatram povjerljivim pa hoću da me zastupaš i zamjenjuješ u mojim poslovima dok se ne vratim.

Hidr mu reče: - Odredi mi još nešto da uradim.

Čovjek mu reče: - Pravi ciglu od gline pa da napravim kuću kad se vratim.

Čovjek je otišao na put, a kada se vratio ugleda već sagrađenu kuću. On se obrati Hidru i upita ga: - U ime Allaha kaži mi ko si ti i kakva je tvoja priča?

Hidr mu odgovori: - Zamolio si me Allahovim imenom, a to me je i dovelo u ovo ropstvo.

Kada mu ispriča sve od početka kako je dospio u ropstvo, čovjek se izvinjavajući obrati Hidru: - Zaista sam te opteretio ne znajući ko si ti!

Hidr reče: - Ništa ja tebi ne zamjeram.

Onda čovjek reče: - Uzmi od moga imetka i bogatstva šta želiš, ili ako više voliš da te oslobodim pa da ideš svojim putem?

Hidr mu odgovori: - Volio bih da me oslobodiš ovoga ropstva, pa da lakše robujem svome Gospodaru Allahu.

Čovjek ga oslobodi, a Hidr zahvalno reče: - Hvala Allahu koji me je bacio u ropstvo, a zatim me izbavio iz njega!

I ZULUMČARA TREBA SAVJETOVATI

Priča se da je neki vladar bio veliki silnik i da je činio nasilje svojim podanicima. Ljudi su se žalili njegovom veziru na zulum koji trpe od vladara, pa je vezir smišljao na koji način da vladaru ukaže na njegovo nasilje i uputi ga na pravednost.

Tako oni jednoga dana izađu u šetnju van grada i naiđu na neku šumu. Sa jednog drveta se čuo glas sove koja se javljala drugoj sovi, pa vladar reče veziru: "Kako li je lijep ovaj ptičiji zov!"

Vezir reče: "Znaš li šta kaže ona ptica, o vladaru?"

Vladar odgovori: "Ne znam, veziru. A da li ti razumiješ jezik ptica?"

"Da." - reče vezir. "Ova prva ptica je zaljubljena u onu drugu, pa joj kaže: "O najljepša ptico među pticama. Želim da se s tobom zbližim i da budeš moja na

halalan način." A ona druga ptica, ženka, odgovara mužjaku: "Iako sam i ja tebe zavoljela, ti nisi u stanju da mi daš mehr - vjenčani dar." "A šta iznosi tvoj vjenčani dar?" - upita opet mužjak. "Deset pustih i razrušenih gradova!" - odgovori ženka.

Mužjak reče: "Blago nama! Ako naš vladar nastavi ovako postupati prema svojim podanicima, do kraja godine ćeš imati stotinu pustih gradova."

Vladar osluhnu vezirove riječi i shvati da je on veoma nemaran prema stanju svojih podanika, i da oni na taj način trpe njegov zulum i iskušenja. Osjeti da ga njegov vezir savjetuje i dobronamjerno upućuje na pravednost pomoću ptičijeg razgovora, pa mu reče:

"Neka te Allah nagradi svakakvim dobrom, o veziru!"

Od toga dana vladar poče da se zanima za stanje svih svojih podanika i da prema njima bude blag i pravedan.

VRIJEDNOST DŽUME NAMAZA

Priča se da je Hamid Ellefaf jednog petka htio da ide na džumu namaz, ali se našao u dilemi kako da postupi; magarić mu se bio izgubio, brašno mu je ostalo u mlinu a bio je njegov red da napaja svoju zemlju vodom iz potoka. Razmišljao je: - Ako odem u džamiju, propustiću sve ove poslove.

Onda reče sam sebi: - Ahiretski poslovi su bolji i vječniji! - pa ode u džamiju na džumu namaz zanemarujući svoje dunjalučke obaveze.

Kada je klanjao i vratio se kući, opazi da je njegova zemlja dobro natopljena vodom!? U štali primjeti privezanog magarića, a kada uđe u kuću vidje da njegova žena pravi kruh od tek samljevenog brašna?! On začuđeno upita ženu o tome, a ona mu reče:

- Čula sam neku trku van kuće, a kada sam izašla ugledala sam hijenu koja je gonila našeg magarca, sve dok on ne uteče u štalu. Naš komšija, koji je napajao svoju zemlju vodom, zaspao je, pa je voda natopila i našu zemlju. Isto tako, naš komšija je imao brašno u mlinu, pa kad je otišao da ga donese, zamijenio je vreću i odnio onu našu. Kada je primjetio da je zamijenio vreće, donio je našu vreću i ostavio je pred naša vrata.

Hamid sa zahvalnošću baci pogled prema nebesima pa reče:

- O Gospodaru! Ja sam prema tebi izvršio samo jednu obavezu, a Ti si mi zauzvrat tri moje obaveze nadoknadio!

ZNAČAJ SALAVATA NA MUHAMMEDA A.S.

Priča se da je među Israelićanima živio jedan čovjek - asija, neposlušan prema Uzvišenom Allahu. U toj nepokornosti i neposlušnosti je proveo sav svoj život i tako umrije. Ljudi se dogovoriše i svi zajedno složiše da taj čovjek nikako ne zaslužuje da mu se klanja ili da ga zakopaju u mezarluke, nego ga bace na đubrišta kao najgoru lešinu.

Tada Uzvišeni Allah naredi Musau a.s. da tog čovjeka uzme sa đubrišta te da mu klanja, a zatim da ga pristojno zakopaju.

Musa se obrati Allahu riječima: - O Gospodaru! Svi Israelićani su jednako složni u tom da je ovaj čovjek cijeli život proveo u neposlušnosti prema tebi. Pa zašto sada ova naredba?

Uzvišeni Allah odgovori Musau: - To je sve tačno! Međutim, ovaj moj rob je imao običaj da, kada čita Tevrat, i kad god naiđe na ime Muhammeda, poljubi mjesto gdje to piše i donese salavat na njega!! Pa onaj ko voli našeg miljenika i veliča njegovo ime ne zaslužuje

da se tako prema njemu postupa. Mi ćemo mu oprostiti njegove grijehе i nećemo ga izlagati azabu - našoj kazni, nego ćemo ga nastaniti u Džennetu gdje će vječno uživati...

SMRT SE NE MOŽE ODGODITI

Priča se da je neki čovjek često učio salavat na Meleka zaduženog za sunce, pa bi govorio: Allahu, učini svoj rahmet i milost na meleka sunca!

Pošto je to čovjek neprestano ponavljao, melek sunca jedanput zatraži od Uzvišenog Allaha izun da se spusti na zemlju i da ozijareti tog čovjeka. Kada je došao na zemlju melek reče tom čovjeku:

- Došao sam zbog tebe! Ja sam melek sunca i zanima me zbog čega me stalno spominješ i na mene salavat donosiš. Imaš li kakvu potrebu ili želju koju bih mogao da ti ispunim?

Čovjek mu odgovori: - Čuo sam da je melek smrti, ili kako ga svi zovemo, Azrail, tvoj drug, pa bih te molio da tražiš od njega da odloži moj edžel kada dođe čas moje smrti, kako bih što duže živio!

Melek sunca ponese čovjeka sa sobom i postavi ga na svoje mjesto kod sunca, pa onda ode kod Azraila i obavijesti ga o molbi tog čovjeka. Azrail upita ko je taj čovjek, a kada mu melek sunca reče njegovo ime, on pogleda u Levhi mahfuz - knjigu gdje je sve već unaprijed upisano pa i edžel svakog živog bića, i onda reče:

- Taj čovjek neće umrijeti sve dok nebi otišao na tvoje mjesto na suncu!!

Melek sunca uzvрати: - Pa već je otišao!

Onda Azrail reče: - E, ako je tako, naši glasnici smrti su već uzeli njegovu dušu!

Melek sunca se vrati na svoje mjesto na suncu, i nađe onog čovjeka, a on već bijaše mrtav!

PRIČE IZ DJELA "EL KEBAIR"

Šemsuddin Ezzehebi

NAPUŠTANJE NAMAZA JE VELIKI GRIJEH

Priča se da je neka žena od Israelićana došla Musau a.s. i rekla mu: - O Allahov poslaniče! Učinila sam jedan veliki grijeh pa sam se iskreno pokajala i učinila tevbu Uzvišenom Allahu. Zamoli i ti Allaha da mi grijeh oprost i da mi tevbu primi.

Musa a.s. je upita: - Kakav grijeh si počinila?

Šejtan me je zaveo pa sam zinaluk počinila, a kada sam rodila dijete onda sam to dijete ubila.

Musa joj ljutito reče: - Bježi od nas griješnice! Hoćeš li da se zbog tebe spusti vatra s nebesa pa da nas sviju sagori!

Žena izađe od Musa a.s. razočarana i zabrinuta, a Musau dođe Melek Džebrail koji reče:

- O Musa! Uzvišeni Allah ti poručuje da vratiš tu ženu koja se iskreno kaje i tevbu čini za učinjeni grijeh. Zar ne znaš da ima osoba koje su i gore od nje, a sebe nazivaju vjernicima!-

Musa upita: - A ko je to gori od nje?

Melek Džebrail odgovori: - Onaj koji svjesno napusta namaz i nikako ne klanja, taj je gori od nje!

NAMAZ U DŽEMA'ATU

Ibnu Omer Kavariri, jedan od učitelja Buharije, Muslima i Ebu Davuda, priča:

- Nikad me nije prošla jacija namaz a da je nisam klanjao u džematu, osim jedanput. Te noći mi je došao neki gost zbog kojeg sam se zadržao i zakasnio u džamiju na jaciju. Požurio sam od džamije do džamije i tako obišao cijelu Basru nebi li gdje zatekao džemat. Svagdje je džamija bila zatvorena i već je svak bio obavio namaz. Ja se vratih kući i pomislih: "U hadisu se kaže: - Namaz u džematu je bolji od namaza pojedinca dvadeset sedam puta! - Ja ću toliko puta klanjati kako bih nadoknadio to što nisam klanjao u džematu."

Onda ja klanjah jaciju tačno dvadeset sedam puta, a zatim, umoran, legoh da spavam. Te noći sanjah kako neki silni ljudi jašu na konjima, a i ja jašem svoga konja i tako se utrkujemo. Međutim, koliko god da sam gonio svoga konja nikoga od tih ljudi nisam mogao sustići. Jedan od tih jahača se okrenu pa mi reče:

- Nemoj džaba da umaraš svoga konja, jer ti nas ionako nikada ne možeš stići!

- Zašto to? - upitah ja.

On reče: - Zato što smo svi mi klanjali jaciju u džematu, a ti si je klanjao sam!

Ja se onda probudih jako ožalošćen zbog toga što sam propustio tako važnu stvar kao što je klanjati namaz u džematu.

USKRAĆIVANJE ZEKATA

Priča se da je nekoliko ljudi došlo jednom čovjeku kako bi mu izrazili saučešće zbog smrti njegova brata. Našli su ga a on silno ožalošćen, neprekidno plače zbog

bratove smrti. Kada su počeli da ga tješe i preporučuju mu sabur - strpljivost, on sve to odbijaše i ne htjede da ih sluša. Rekoše mu:

- Pa zar ne shvataš da je smrt jedna nužnost koju Allah određuje i koja će svakom od nas doći!

Čovjek reče: - Jasno je meni sve to, ali ja plačem zbog onoga što je mog brata snašlo od kaburskog azaba!-

Ljudi ga upitaše: - Je li to tebi Allah otkrio nešto od gajba - svojih tajni nedostupnih ljudima?

Čovjek reče: - Nije, ali kada smo završili sa ukopom moga brata, i kada svi odoše sa mezaruluka, ja ostah čučeci kraj kabura razmišljajući o smrti. U tom začu glas iz kabura koji vikaše: "Ah! Ostaviste me samog da trpim ovu užasnu kaznu i boli! I klanjao sam i postio, pa opet mi ništa ne pomaže!"

Onda ja, - reče ovaj čovjek - ožalošćen zbog plaća svoga brata, odgrnuh zemlju sa kabura da vidim šta se s mojim bratom dešava. U kaburu je gorjela žestoka vatra, a na vratu moga brata je bila užarena ogrlica. Želeći da mu pomognem, ja pružih ruku kako bih mu skinuo taj okov s vrata i bar malo olakšao patnju, ali spržih i prste i ruku...

Tada čovjek okupljenim ljudima pokaza skoro izgorjelu ruku koju je krio ispod odjeće!

On im dalje govoriše: - Ja zatim brzo vratih zemlju na kabur i odoh kući, pa kako da ne plačem saznajući šta je snašlo mog brata!

Ljudi ga upitaše: - Pa šta je tvoj brat radio na dunjaluku?

Čovjek odgovori: - Iako je sve ostale dužnosti izvršavao, nikada nije davao zekat od svog imetka!

Onda neki od ljudi reče: - Ovo je potvrda riječi Uzvišenog Allaha:

"Neka oni koji škrtare u onom što im je Allah iz obilja svoga dao nikako ne misle da je to dobro za njih; ne to je zlo za njih. NA SUDNJEM DANU BIĆE IM O VRATU OBJEŠENO ONO ČIME SU ŠKRTARILI..."

BRIŽNOST PREMA SIROČETU

Priča jedan čovjek: - Bio sam dugo vremena odan alkoholu i drugim grijesima. Međutim, jednog dana sretoh neko ubogo siromašno dijete, bez igdje ikoga, uzeh ga i nahranih, odvedoh ga u hamam i okupah, obukoh ga kako sam najbolje mogao, i učinih mu sve što bi svaki otac učinio svome djetetu, i još više.

Te noći, kada zaspah, ja sanjam kako je nastupio Sudnji dan i kako me pozvaše na obračun, nakon kojeg narediše da me bace u vatru zbog grijeha koje sam činio. U tom se na putu pojavi ono siročće i viknu:

- Pustite tog čovjeka, o meleki Allahovi! Ja ću se za njega zauzimati kod svoga Gospodara!

Meleki odgovoriše: - Nama to nije naređeno! - Onda se začu glas od strane Uzvišenog Allaha koji uzviknu: - Pustite tog čovjeka, jer sam mu Ja oprostio sve grijeha zbog zagovaranja tog siročćeta, kojem je on dobročinitelj bio!

- Kada sam se probudio - priča dalje taj čovjek - učinio sam tevbu Uzvišenom Allahu i iskreno se pokajao za sve učinjene grijeha, i od tada sam se čuvao grijeha, a još više sam se trudio da činim dobro prema svakom siročćetu i nevoljniku.

STRPLJIVOST NA ŽENINU EZIJJETU

Priča se da je neki čovjek imao brata po vjeri, dobrog i pobožnog čovjeka, kojeg je svake godine obilazio bar po jedanput. Tako mu jednom dođe i

pokuca na vrata njegove kuće, a iz kuće se začu glas žene koja upita: - Ko je?

Čovjek odgovori: - Brat i prijatelj tvoga muža, došao sam mu u posjetu!

Žena viknu: -Otišao je on u šumu da sakuplja drva, da Bog da se živ ne vratio!

Ona se tako nadoveza i poče sve gore i gore da svog muža grdi i psuje, vrijeđa ga i mane mu nabraja, kad se u tom času njegov prijatelj pojavi iz šume.

Išao je veselo i odmorno, a pred sobom je gonio lava na čija je leđa natovarilo veliko breme drva. Kada se primače kući, nazva selam i srdačno se pozdravi sa svojim musafiro. Onda rastovari onog lava i reče mu: "Idi, Allah te blagoslovio!" Lav odskakuta u šumu, a oni udoše u kuću, dok žena i dalje nastavi da napada i vrijeđa svoga muža, a on ni čim ne uzvraćaše na njene uvrede.

Poslije toga musafir ode svojoj kući čudeći se saburu svoga prijatelja na onako ružnom ponašanju njegove žene.

Iduće godine, on po običaju, ponovo dođe u zijaret svome ahabu i pokuca na vrata njegove kuće. Iz kuće se opet začu glas žene:

- Ko je?

Čovjek odgovori: - Brat tvoga muža, evo došao sam da ga ozijaretim.

Žena reče: -Dobro došao, musafiru dragi! Sjedi tu i sačekaj, sad će se on, ako Bog da, vratiti, u zdravlju i raspoloženju!

Čovjek se začudi ženinoj prijaznosti i blagom govoru, a u tom naiđe njegov prijatelj noseći na leđima breme drva. Sada se musafir ponovo iznenadi, a onda ga njegov brat po vjeri pozdravi i uvede u kuću. Žena

lijepo dočeka muža, pripremi im jelo i stalno im se blago i uljudno obraćala i dovu im činila.

Kada je musafir htio da pođe svojoj kući, obrati se prijatelju:

- O brate, hoćeš li mi nešto pravo kazati?

Domaćin upita: - A šta te to zanima brate?

Musafir reče: - Prošle godine kad sam ti dolazio čuo sam govor žene koja te toliko ezijetila i napadala, a ti si sve to strpljivo podnosio. Još sam te vidio kako goniš onog lava natovarenog drvima, koji ti je bio potčinjen i pripitomljen. Sada te vidim, a tvoja žena te osipa lijepim i blagim riječima i dovama, a ti ideš iz šume i nosiš drva na leđima! Šta je uzrok svemu tome?

Domaćin odgovori: - O brate moj! Ona žena koju si čuo lani je bila moja prva supruga i bila je veoma zla. Ja sam uvijek saburio na njenom ezijetu i s njom sam živio u mucu i patnji, pa mi je Allah potčinio onog lava da mi pomaže u poslovima, zbog sabura na ženinom ponašanju. Kada je ona umrla, oženio sam se sa ovom dobrom ženom, s kojom živim mirno i bezbrižno, ali nestade onog mog lava, i sada sam primoran da tegljim drva iz šume na leđima. Tako se patim i umaram u svojim poslovima, zbog rahatluca kojeg uživam sa ovom poslušnom i dobrom ženom!

O ONOME KOJI JE PODLEGAO DUNJALUČKOJ KUŠNJI

Priča se da je negdje u Egiptu živio jedan čovjek koji je veoma volio džamiju, stalno je učio ezan i druge pozivao na namaz. Na njemu su se vidjeli tragovi pobožnosti i pokornosti Allahu.

Jednog dana se on pope na munaru da uči ezan, a ispod munare bijaše kuća nekog kršćanina. Čovjek u

dvorištu te kuće primjeti djevojku, veoma lijepu i privlačnu, pa kako ga njena ljepota opčara, on odmah napusti ezan i side s munare. Ode toj kući i pokuca na vrata kapije. Iz kuće se ču glas djevojke koja upita:

- Šta je, šta hoćeš?

Čovjek odgovori: - Hoću tebe!

Djevojka reče: - Neću na to ni da pomišljam!

Čovjek opet reče: - Hoću da te oženim.

Djevojka mu onda reče: - Ti si musliman, a moj otac me nikad nebi dao za muslimana!

Tada čovjek izjavi: - Ja ću se pokrstiti!

Djevojka, malo pomirljivije, reče: - E, ako to učiniš, udaću se za tebe!

Čovjek se stvarno pokrsti kako bi se oženio s tom djevojkom. Došavši u njihovu kuću, radi vjenčanja, on se pope na sprat kuće i otuda pade pa na mjestu osta mrtav. Tako on ne postignu uspjeh ni u vjeri, niti se sastade sa tom djevojkom. Propade čovjek i na ovom i na onom svijetu!

MUDRI UČITELJ

Priča se da je jedan perzijski vladar unajmio učitelja za svog sina kako bi ga podučio znanju i lijepom ponašanju. Kada je vladarev sin sve dobro savladao i naučio, a u lijepom ponašanju postao pravi uzor, učitelj ga pozva sebi i dobro ga istuče bez ikakvog razloga.

To dječak nikad nije mogao zaboraviti, a kada je poodrastao i otac mu umro on posta vladar umjesto oca. Tada se sjeti svoga učitelja, pozva ga preda se, pa ga upita:

- Zašto si me tog i tog dana onako žestoko istukao bez ikakvog povoda i razloga?

Učitelj mu odgovori: - Znaj, o vladaru, kada sam vidio da si onako bistar i da si sve shvatio što sam te ja učio, znao sam da ćeš ti jednog dana naslijediti vlast od svog oca. Istukao sam te zato da bih ti pokazao šta znači bol koji neko nekom nanese nepravedno i bez ikakvog razloga, pa da se ti kao vladar trudiš da ni nad kim nasilje ne provodiš, jer onaj kome je nasilje učinjeno to lako ne zaboravlja!

Vladar se zahvali svome učitelju na svemu i bogato ga nagradi, a odustade od osвете koju je naumio da izvrši.

SILNIK SE NIKAD NEĆE DOBRO PROVESTI

Vehb ibn Munebbih priča: - Neki vladar - silnik - sagradio ogromni dvorac, a u isto vrijeme neka siromašna starica napravi sebi malu kolibu u blizini tog dvorca.

Jednog dana taj zalim uzjaha na konja i poče da objahuje oko dvorca diveći mu se, i tako jašući naiđe na onu staričinu kolibu.

On upita svoje slugе: - Čija je ovo kućica?

Odmah mu bude odgovoreno da je to boravište neke siromašne starice.

Vladar naredi da se koliba odmah sruši i ode dalje ponoseći se svojim dvorcem i bogatstvom. Kada starica dođe i vidje porušenu kolibu upita ko je to učinio, a kada joj sve ispričaše, ona diže glavu prema nebesima pa reče:

- O Gospodaru! Ako sam ja bila odsutna kada se ovo desilo, pa gdje si Ti bio?!

Onda Uzvišeni Allah naredi Meleku Džebrailu da sruši onaj dvorac vladara zulumčara, a Džebrail to izvrši, i tako pravda bude zadovoljena još na ovom svijetu.

UZNEMIRIVANJE KOMŠIJE

Priča se da je Sehl ibn Abdullah imao komšiju nemuslimana čija je kuća bila iznad njegove. Iz kuće njegovog komšije su stalno dolazile otpadne vode iz zahoda i doticale pravo u kuću Sehlovu, a on je stalno preko dana te vode sakupljao u neku posudu, a na večer, kada niko nebi vidio to bi prosipao. Iako se to godinama dešavalo, Sehl nikada to nije spomenuo ni komšiji ni nekom drugom.

Kada je musliman obolio i osjetio da mu se smrt primakla, on pozva svoga komšiju, uvede ga u kuću pa mu pokaza posudu u koju se sakupljala voda, a onda mu reče:

- Da mi se nije približio smrtni čas ne bih ti ovo pokazao, ali se bojim da neko drugi nakon mene neće htjeti ovo trpiti, pa ti gledaj šta ćeš činiti!

Komšija - nemusliman - u čudu reče: - Pa zar ti ovoliko vremena trpiš taj smrad ne žaleći se nikome? Takvog komšiju imam, a da i dalje budem u svom nevjerstvu? Pruži ruku starče da pred tobom izgovorim Šehadet!

Čovjek zadivljen postupkom muslimana prihvati Islam, a nakon kraćeg vremena Sehl umrije.

PRIČE IZ DJELA "TENBIHUL GAFILIN"

Ebu Lejs Es - Semerkandi (umro 552 h.g.)

STRAHOTA SMRTI

Putovala skupina Israelićana i tako putujući naiđu na mezarluke. Jedan od njih reče: - Hajde da klanjamo pa da Uzvišenom Allahu uputimo dovu, pa da nam On izvede nekog od ovih mrtvih, kako bi nas taj izvijestio o smrti; kakva je i kako je on svoju smrt doživio.

Oni klanjaše, uputiše Allahu dovu, a u tom momentu se iz jednog kabura pojavi glava čovjeka koji reče:

- O ljudi! Šta želite vi od mene? Tako mi Allaha, ja sam umro prije devedeset godina a i sada osjećam gorčinu i strahotu smrti, baš kao da mi tek sada nastupa! Nego, dete vi zamolite Allaha da me vrati u ovaj moj kabur kao što sam i bio.

Prije nego tog čovjeka nestade, ljudi koji su ga začuđeno posmatrali primijetiše na njegovu čelu tragove sedžde koju je činio Allahu dok je bio na ovom svijetu.

KABURSKI AZAB

U Medini živješe jedan čovjek koji je često odlazio u predgrađe da obiđe svoju sestru koja je tamo živjela.

Jedanput mu sestra oboli, a nakon kraćeg vremena i umrije.

Čovjek se pobrinu oko njenog ispraćaja sa ovog svijeta, klanjaše joj dženazu i odnesoše je na mezarluke, a kada je ukopaše on se vrati kući. Tada primjeti da je prilikom ukopa izgubio kesu s novcem kod sestrinog kabura.

Zovnu jednog rođaka pa ponovo odoše na mezarluke i dok malo odgrnuše zemlju nađoše onu kesu i novce. Tada čovjek reče svom rođaku:

- Odmakni se malo, da ja pogledam u kakvom je stanju moja sestra!

Kada se njegov rođak odmače u stranu, čovjek skloni ono malo zemlje što je još bilo na lahdu (dio kabura gdje se položi umrli), a unutra u kaburu bukti vatra. On brže-bolje vrati sve kako je i bilo, poravna kabur i vrati se kući te ode svojoj majci. Kada je došao reče joj:

- O majko, ispričaj mi sve o mojoj sestri što znaš.

Majka mu reče: - Zašto pitaš za nju sad kad je ona već mrtva?

On reče: - Hoću da mi kažeš sve o njoj!

Onda mu majka reče ovako: - Tvoja sestra je često kasnila sa namazom i nije ga obavljala na vrijeme, a klanjala je i kada nije bila potpuno čista. Imala je običaj da sluša razgovore u komšiluku, a onda je to prenašala drugima, iako je znala da je to veliki grijeh.

Kada je to čovjek čuo onda mu bude jasno zašto je njegova sestra, isti dan kako je ukopana u kabur, bila izložena kaburskom azabu i kazni Uzvišenog Allaha.

ALLAHOVA MILOST

Muhammed ibnul Munkedir kaže da mu je Džabir ibnu Abdillah pričao: - Pričao nam je Allahov Poslanik slijedeće,: "Došao mi je Melek Džebrail i rekao:

- Allah ima jednog svoga roba koji Ga je obožavao i klanjao Mu se pet stotina godina na vrhu nekog brda koje je usamljeno izranjalo iz sredine morske pučine. Iako se nigdje nije vidjelo nikakvo drugo kopno, čovjek je lijepo živio jer mu je Allah dao u podnožju tog brda izvor pitke vode i stablo nara, pa je čovjek svako veće silazio i uzimao po jedan svježi nar i pio te vode, uzimao s njom abdest i tako živio.

Vraćao bi se svome namazu, a od Allaha je tražio da ga usmrti, kada mu edžel dođe, u momentu kada bude na sedždi, i da ne dozvoli ni zemlji ni ničemu drugom da mu uništi njegovo tijelo, nego da i proživljen bude u tom položaju u kojem je najbliži svome Gospodaru.

Allah mu stvarno ispuni molbu i usmrti ga dok je bio na sedždi.

Melek Džebrail dalje priča: - Mi Meleki uvijek tu dolazimo i odatle odlazimo, a taj čovjek je stalno u tom svom položaju. Međutim, saznao sam da će taj čovjek biti proživljen na Sudnjem danu te da će doći pred Allaha, a onda će Uzvišeni Allah reći:

- Uvedite ovoga moga roba u Džennet radi moje milosti!-

Čovjek će na to reći: - Zar nije radi mojih djela?

Onda će Allah reći Melekima: - Obračunajte mome robu vrijednost blagodati koje sam mu dao i vrijednost njegovih djela!

Kada Meleki to uradiše vidješe da je sama blagodat očiju i vida prevagnula sav čovjekov ibadet od

pet stotina godina, tako da ostale Allahove blagodati i ni'mete nisu ni računali.

Onda Allah reče:- Bacite moga roba u džehennem!

Tada će čovjek zavikati: - O Gospodaru, tako ti tvoje milosti, smiluj mi se i uvedi me u Džennet.

Allah će narediti da vrate tog čovjeka pa će biti ponovo doveden pred svoga Gospodara, da bi se među njima vodio ovakav razgovor:

Allah će reći: - Moj robe, ko te je stvorio, a prije toga nisi ništa bio?

Čovjek će odgovoriti: - Ti, o Gospodaru.

Allah će opet upitati: - Je li to bilo zbog tvojih djela ili zbog moje milosti?

Čovjek: To je bila tvoja milost, o Gospodaru.

Allah: Ko te je ojačao i omogućio da mi budeš u ibadetu petsto godina?

Čovjek: Ti, Gospodaru.

Allah: Ko te je spustio na vrh ovoga brda nasred mora, pa ti dao da izvire slatka voda iz slane vode, pa ti svaku noć dao jedan svjež nar koji ti je svakodnevno rađao, a trebalo bi da rađa samo jedanput godišnje. Molio si me da ti uzmem dušu dok si na sedždi, što sam i učinio... Ko je to sve uradio?

Čovjek: Ti, o Gospodaru.

Allah će na kraju reći: I sve je to iz moje milosti, i radi moje milosti ću te uvesti u Džennet!!!

NAREĐIVANJE DOBRA I SPREČAVANJE ZLA

Priča se da je neki čovjek naišao na drvo kojeg su ljudi obožavali osim Allaha dž.š., pa se silno rasrdi te ode kući, uze sjekiru i uzjaha na magarca te se zaputi

prema tom drvetu da ga posiječe. U putu ga presrete prokleti Iblis u liku čovjeka pa mu reče:

- Gdje si pošao?

Čovjek odgovori: - Vidio sam drvo kojeg obožavaju mimo Allaha pa sam se zavjetovao Uzvišenom Allahu da ću uzjahati magarca, uzeti sjekiru i otići te to drvo sasjeći.

Iblis mu reče: - Šta ti je za tim drvetom, pusti ga i one što mu se klanjaju, neka ih Allah kazni.

Tako se oni počеше raspravljati, pa se čak i potukoše, a kad Iblis vidje da ga ne može u toj nakani spriječiti, niti će se on povući u svojoj namjeri, reče mu: - Vрати se, a ja ću ti svaki dan davati četiri dukata. Ti ćeš samo trebati da zavrneš kraj svoje postelje i slobodno ih uzimati.

Čovjek ga zapita: Hoćeš li to stvarno uraditi? -, a Iblis mu odgovori: - Ja ti to garantujem.

Čovjek se vrati kući, pa dva tri dana stvarno nađe dukate ispod postelje, a onda to prestade da se dešava. Kada se uvjeri da se dukati više ne pojavljuju, on ponovo uzjaha magarca, uze sjekiru te krenu da izvrši onaj svoj prijašnji zavjet.

U putu ga ponovo presrete Iblis u liku čovjeka i upita ga kud je krenuo, a kada mu čovjek objasni, Iblis mu reče:

- Ti to nikako ne možeš izvršiti! Što se tiče tvog prvog pokušaja da posiječeš to drvo, to je bilo iz srdžbe, i da su se sastali svi stanovnici nebesa i zemlje nebi mogli od toga da te odvrate. A što se tiče ovog pokušaja, to je zbog tvog interesa, jer ti je krivo što su dukati prestali da ti dolaze, i ako samo kreneš dalje, izgubićeš glavu!

Čovjek se vrati kući i ostavi drvo onakvo kakvo jeste.

Komentar: Kada se naređuje dobro a sprečava zlo, to treba da se radi zbog Allahovog zadovoljstva i veličanja naše vjere, a ne iz neke ovosvjetske koristi i lične zaštite. Ako se to čini radi Allahovog zadovoljstva i nagrade te veličanja Allahove vjere, onda Allah pomogne u tom poslu, a ako neko to radi iz interesa, takvoga Allah uvijek ponizi.

TEVBA - POKAJANJE

U davna vremena bijaše među Israelićanima jedna žena, bludnica, koja je svojom ljepotom stalno zavodila ljude u haram i grijeh. Vrata njene kuće su uvijek bila otvorena, tako da je svak ko bi prošao pored kuće mogao da je vidi kako sjedi na krevetu odmah do vrata. Ko bi je god pogledao odmah bi bivao opčinjen njenom ljepotom i davao bi joj deset dinara, ili koliko bi ona već rekla, i onda bi dobivao dozvolu za ulazak kod nje.

Jedanput tuda naiđe neki izuzetno pobožan čovjek, pa kao i svačiji, i njegov pogled pade na tu ženu koja sjedaše u svojoj kući, te ga njena ljepota odmah zavede. On poče sebe da bodri i moli Allaha da od njega odstrani ružne misli koje mu navališe u glavu. Kada mu to ne uspjede, on proda na pijaci svoj ogrtač kako bi sakupio nekoliko dinara, ode pred tu kuću i preda novac slugi od one žene čekajući da mu da dozvolu za ulazak u kuću. Sluga odnese gazdarici novac, a ona se na brzinu još ljepše uredi i dozvoli tom čovjeku da uđe u kuću.

Kada čovjek uđe zateče je kako sjedi na krevetu, pa i on sjede kod nje, a kada htjede da pruži ruku prema njoj, Allah na njega prosu svoje milosti i bereketa zbog njegovog dugogodišnjeg ibadeta, pa on osjeti strah od Allaha koji ga sada gleda kako on srlja u grijeh, a njegova dobra djela odoše u propast... Čovjek sav prebljedi i potpuno se izmjeni, a kada ga ta žena vidje onakva upita ga:

- Šta te je to odjedanput spopalo?

On reče: - Bojim se svoga Gospodara, i dozvoli mi da izađem.

Ona reče: - Jadniče, mnogi ljudi bi toliko željeli da su na tvom mjestu, a ti hoćeš da odeš odavde.

Čovjek reče: - Ja se bojim Uzvišenog Allaha! Onaj novac kojeg sam ti dao neka ti je halal, samo mi dozvoli da odem.

Žena reče: Ti kao da nikada ovo nisi radio?

On odgovori: - Ne, nisam nikada.

Ženi to bude zanimljivo, pa ga upita ko je i odakle je, a kada joj on sve reče, ona mu dozvoli da ode.

Čovjek izađe iz te grijesničke kuće kukajući i plaćući zbog toga što uradi i gdje upropasti svoj ibadet i dobra djela.

Sa bereketom toga čovjeka i ta žena se odjednom promijeni i počne da razmišlja: - Ovaj čovjek prvi put htjede da učini grijeh pa se onoliko prestraši, a ja toliko godina to činim bez imalo stida i straha. Njegov Gospodar kojeg se on toliko boji je i moj Gospodar, i ja bi trebala puno više da strahujem nego taj čovjek.

Tako se žena pokaja i učini tevbu Uzvišenom Allahu, zatvori svoja vrata od ljudi, obuče se kao vjernica i preda se ibadetu svim svojim bićem. Tako provede neko vrijeme a onda počne da razmišlja:

- Kako bi bilo da odem onom čovjeku nebi li me oženio, pa da od njega još više naučim o svojoj vjeri i da mi on pomogne u iskrenom ibadetu i obožavanju Allaha dž.š.

Žena tako učini, povede sa sobom slugu, ponese svoj imetak i ode u selo u kojem je živio onaj čovjek. Ona se raspita o njemu tako da taj pobožnjak za kratko vrijeme bude obaviješten da ga traži neka nepoznata

žena. Kada je dovedena pred njega žena otkri svoje lice da je lakše prepoznata, a on čim je vidje, odmah se sjeti onoga što se desilo između njih kada je umalo upao u veliki grijeh, kriknu i sruši se na zemlju. Tu na mjestu čovjek umre, a žena osta tužna i razočarana. Onda reče stanovnicima tog sela:

- Ja sam došla radi ovog čovjeka, ali on umrije. Da li ima iko od njegovih rođaka kome je potrebna žena?

Rekoše joj da on ima brata, dobrog ali siromašnog čovjeka, našto žena reče da ona ima imetka koliko im god bude potrebno.

Brat tog čovjeka se stvarno oženi tom ženom, a ona mu izrodi mnogo djece koja su bila uzor u vjeri i ponašanju...

... a Uzvišeni Allah sve najbolje zna!

PRIČA O ALKAMI

U doba Allahovog Vjerovjesnika Muhammeda bijaše jedan mladić po imenu Alkama, veoma pobožan i vrijedan musliman. Mladić jedanput veoma jako oboli a pošto se njegova bolest stalno pogoršavala, njegova žena poruči Vjerovjesniku kako je njen muž u smrtnoj bolesti, te hoće da ga upozna o njegovom halu i stanju.

Muhammed a.s. posla Bilala, Aliju, Selmana i Ammara da obišu bolesnog mladića i da vide kako mu je. Oni dođoše i kada uđoše kod njega i vidješe u kakvom je stanju rekoše mu da izgovori Šehadet, tj. riječi: - LA ILAHE ILLELLAH, MUHAMMED-URRESULALLAH -, ali njegov jezik nikako ne uspije da se pokrene kako bi to izgovorio. Postaše ubijedeni kako je taj mladić propao, kada na samrti ne može da izgovori Šehadet, te poslaše Bilala Vjerovjesniku da ga obavijesti o stanju Alkame. Kada to ču Muhammed a.s. reče: - Ima li Alkame roditelje?

Odgovoriše mu: - Otac mu je umro, ali ima veoma staru majku.

Muhammed a.s. reče: - O Bilalu, idi Alkaminoj majci i poselami je od mene, i reci joj ako može da mi dođe, a ako ne može, onda ću ja njoj doći.

Kada Bilal ode i obavijesti staricu o tome šta je poručio Vjerovjesnik, ona reče: - Preče je da ja odem Allahovom Vjerovjesniku.

Starica uze štap i polako ode Muhammedu a.s., a kada ga pozdravi i pošto joj se otprimi selam ona sjede pred Vjerovjesnika.

Muhammed a.s. joj reče: - Govori mi iskreno, a ako mi ne budeš iskreno govorila, o tome će me Allah obavijestiti. Kakav je bio tvoj Alkama?

Starica reče: - Bio je veoma pobožan, mnogo je dobrovoljno klanjao i postio, a sadaku je stalno dijelio ne gledajući ni kome ni koliko.

Muhammed a.s. reče: - A kakav je bio odnos između tebe i tvog sina?

Ona reče: - O Allahov Vjerovjesniče! Ja sam na njega veoma ljuta.

Muhammed a.s. upita: - A zašto to?

Ona odgovori: - On bi u mnogim stvarima davao prednost svojoj ženi u odnosu na mene. Njoj bi se pokoravao a meni bivao neposlušan.

Muhammed a.s. reče: - Srdžba majke je zavezala njegov jezik i ne može da izgovori Šehadet, - a zatim se obrati Bilalu:

- Idi i sakupi dosta drva tako da ga naložimo na lomači!

Starica uplašeno reče: O Allahov Vjerovjesniče! Zar moje dijete da zapališ ovde preda mnom. To moje srce nikada nebi moglo izdržati.

Muhammed a.s. joj reče: - O majko Alkaminal! Allahova kazna u džehennemu je vječna i mnogo puta žešća. A ako hoćeš da mu Allah oprostí moraš i ti da se odljutiš i da mu sve halališ, jer tako mi Onog u čijoj ruci je moja duša, neće mu koristiti ni namaz, ni post, niti sadaka, sve dok mu ne halališ.

Starica reče podigavši ruke prema nebesima: - O Vjerovjesniče, Allah mi je svjedok, a takođe ti i svi ovdje prisutni, da sam sve oprostila i halalila svom sinu Alkami.

Muhammed a.s. reče: - Idi Bilale i pogledaj da li Alkame može da izgovori Šehadet, jer možda njegova majka govori ono što joj ne leži na srcu iz stida prema Allahovom Vjerovjesniku.

Kada Bilal dođe Alkaminoj kući, još s vrata ču Alkamu kako jasno govori: - LA ILAHE ILLALLAH ..., a kada uđe u kuću reče:

- Srdžba Alkamine majke je spriječila njegov jezik da izgovori Šehadet, a njeno zadovoljstvo i oprost je oslobodilo njegov jezik.

Istog dana Alkama umrije, a Muhammed a.s. dođe, naredi da se ogasuli i odjene u ćefine, te mu klanja dženazu a onda stade iznad kabura govoreći:

- O skupino Muhadžira i Ensarija! Znajte da svaki onaj koji više pažnje poklanja ženi nego svojoj majci, zaslužuje Allahovo prokletstvo, i od njega neće biti primljen ni obavezni ni dobrovoljni ibadet.

DUŽNOSTI PREMA RODBINI

Živio u Meki neki čovjek, stranac, porijeklom iz Horasana koji je bio poznat po svom poštenju tako da su ljudi kod njega ostavljali novce ili neke druge vrijednosti na čuvanje i amanet.

Tako mu jedan čovjek donese na čuvanje deset hiljada dinara, koje je trebao da mu čuva dok on ne dođe sa putovanja. Horasanlija uze novce, a ovaj čovjek otputova, a kada se vratio sa puta ču da je Horasanlija umro, te odmah ode njegovim nasljednicima da ih pita znaju li oni šta o njegovim novcima.

Pošto mu niko ništa nije znao reći, čovjek ode Mekanskim fakihima - učenjacima koji su bili sakupljeni na jednom mjestu pa im reče:

- Ostavio sam tom i tom čovjeku iz Horasana deset hiljada dinara na čuvanje, a kada sam se vratio, on već bijaše umro. Onda sam pitao njegove sinove i ostalu familiju, ali oni o tom ništa ne znaju. Kažite mi vi šta da radim?

Učenjaci mu rekoše: - Nadamo se da je taj Horasanlija zaradio Džennet, te odi pred kraj noći i nagni se nad izvor Zemzem, pa zovni tog čovjeka i reci mu ko si i šta hoćeš, pa ne bi li ti se on javio.

Čovjek to uradi tri noći zaredom, ali mu na pozive niko ne odgovori. On ponovo ode mekanskim fakihima, a oni mu rekoše:

- Svi smo Allahovi i Allahu se vraćamo! Bojimo se da je taj tvoj ahbab od stanovnika džehennema. Nego, ti idi u Jemen, u dolinu zvanu Bermut, tamo ima jedan duboki bunar, pa kada odmakne polovina ili više od pola noći, ti se nagni nad taj bunar i opet zovi tog čovjeka, jer kad ti se nije ovdje odazvao onda će se sigurno tamo odazvati.

Čovjek otputova u Jemen i uradi sve kako mu je rečeno, i zbilja, onaj Horasanlija mu se odazva iz tog bunara na njegov prvi poziv.

Čovjek ga upita: - Teško tebi! Šta te je dovelo u ovaj položaj, a bio si poznat po svojoj dobroti i poštenju?

Horasanlija mu iz bunara odgovori: - Imao sam u Horasanu rodbinu koju sam potpuno zaboravio i prekinuo s njima rodbinske odnose, tako da me je Allah zbog toga kaznio ovim strašnim položajem i kaznom. A, što se tiče tvog novca, on je netaknut na tom i tom mjestu, ti samo odi mojoj porodici i objasni im gdje je to, a oni će ti ga pronaći i sve ti dati. Ja nisam nikog htio da zadužujem s tvojim novcima, nego sam ga na tom mjestu zakopao, kako bih ga tebi sačuvao.

Čovjek se vrati u Meku i stvarno nađe svoj novac ondje gdje mu ga je Horasanlija i ostavio.

ALKOHOL - MAJKA SVIH ZALA

Bijaše jedan pobožan čovjek kojeg jedanput, dok je išao prema džamiji, presrete neka zla i nepoštena žena, pa naredi svojoj sluškinji da joj ga na neki način dovede u kuću.

Čovjek, ne znajući šta mu smjeraju dođe, a kada uđe u kuću, žena kod koje je bilo jedno malo dijete i bokal vina, zaključa kuću i reče mu:

- Izići iz kuće nećeš dok ne uradiš jedno od ovo trije: Ili da popiješ čašu ovog vina, ili da sa mnom učiniš zinaluk, ili da ubiješ ovo dijete! Ako nećeš, ja ću završiti i pozvati komšije pa im reći da si upao u moju kuću, i niko ti neće vjerovati da nije tako.

Čovjek se nađe u dilemi i bojeći se sramote od ostalih ljudi počeo da razmišlja:

- Što se tiče zinaluka, to nipošto neću uraditi, a što se tiče djeteta, nikada ga ne bih mogao ubiti ...

Tako se čovjek odlučio da popije čašu vina, a kada to učini on zatraži još, i nakon malo vremena, onako pijan, učini grijeh sa tom ženom i još pored toga ubi ono dijete.

OGOVARANJE - GIBET

Jedan od prijašnjih Poslanika, kojima je objava od Allaha dolazila u snu, usnije jedne noći kako mu je rečeno slijedeće:

- Kada ustaneš, prvo na što naiđeš - to pojedi, drugo - sakrij, treće - prihvati, četvrto - ne odbij, a peto na što naiđeš - ti bježi od njega!

Kada Poslanik ujutro ustade i krenu putem, prvo na što naiđe bijaše jedno ogromno brdo. On zbunjen zastade i poče da razmišlja:

- Moj mi je Gospodar naredio da prvo na što naiđem pojedem... samo ne znam kako li ću ovo pojesti kad je to nemoguće... ali, moj Gospodar mi ne bi naredio da učinim ono što nisam u stanju...

Onda on čvrsto odluči da pojede to brdo i krenu prema njemu, ali što mu se više približavao, brdo se sve više smanjivalo, dok na kraju osta kao jedan zalogaj. Poslanik to pojede uvjerivši se da je to slađe od meda, zahvali Allahu na tome te produži dalje.

Idući dalje naiđe na zlatnu posudu, pa pošto se sjeti da to treba da sakrije, on iskopa rupu u zemlji, zakopa to i krenu dalje. Kada se osvrnu, ugleda onu zlatnu posudu kako je opet na površini zemlje. On se vrati pa je ponovo zakopa, ali se to opet pojavi, i tako se to ponovi nekoliko puta.

Poslanik onda reče sam sebi: - Ja sam uradio ono što mi je naređeno. - Onda produži dalje ne osvrćući se više.

Idući dalje ugleda jednu ptičicu koja je bježala od sokola i prije nego što će biti sustignuta ona viknu:

- O Allahov Poslaniče, spasi me!

On prihvati ptičicu i sakri je u rukav, a soko mu viknu:

- O Poslaniče! Ja sam veoma gladan i od jutros tražim nešto za jelo, i tamam kad htjedoh da uhvatim ovu pticu ti me spriječi i omete da uzmem svoju nafaku.

Poslanik pomisli: Naređeno mi je da treće na što nađem prihvatim, i to sam i učinio, ali naređeno mi je i to da ne odbijem četvrto, a četvrto je ovaj soko koji traži svoju nafaku.

Nakon kraćeg razmišljanja, uze nož i odreza komad mesa od svoje noge, baci to sokolu, a on ga uze i ode.

Poslanik onda pusti pticu i krenu dalje. Peta stvar na koju naiđe bijaše nekakva lešina koja se raspadala od smrada i truleži, a on, sjetivši se svoga sna, pobježe od toga.

Kada je uveče ponovo zanoćio on reče:

- O Gospodaru! Ja sam uradio ono što si mi naredio, pa mi sada objasni značenje svega toga?

U snu on ču glas koji mu reče:

- Što se tiče prvog, onog što si pojeo, to je srdžba, koja ispočetka izgleda kao brdo, a na kraju, kada se čovjek strpi i svoju srdžbu proguta, izgleda kao zalogaj slađi od meda!

- Drugo znači: Ko uradi neko dobro djelo, pa i ako ga prikrije, ono će opet izaći na vidjelo!

- Treće znači: Ko ti se povjeri, nikad ga ne iznevjeri!

- Četvrto znači: Ako ti čovjek u nuždi nešto zatraži, nastoj da mu to daš makar i tebi bilo potrebno!

- Peto je ogovaranje, i uvijek bježi od onih ljudi koji druge ogovaraju!

SMUTNJA

Prodavao neki čovjek svoga slugu - dječaka, i reče mušteriji kako taj dječak nema nikakve druge mane osim što voli lažno pričati i prenašati govore od jednih ljudi drugima. Mušterija to ne primi kao neku ozbiljnu manu, nego kupi dječaka i odvede ga kući.

Nakon nekoliko dana dječak reče svojoj gazdarici:

- Tvoj muž te više uopšte ne voli, nego hoće da dovede drugu ženu pored tebe, a ako bi voljela da ti i dalje ostane privržen, onda uzmi britvu i obrij mu bradu kada zaspe.

Žena povjerova u tu priču i reče da će baš tako i uraditi.

Onda dječak ode gazdi pa njemu reče ovako:

- Tvoja žena te vara s drugim čovjekom i još planira da te ubije, a ako hoćeš da se u to uvjeriš, ti se napravi da spavaš, pa ćeš vidjeti šta će se desiti.

Čovjek pristade i baš se napravi da spava, a žena, pomislivši kako joj muž spava, uze britvu i htjede da mu obrije bradu. Kada čovjek to primjeti bude ubijeden da žena hoće da ga ubije, pa skoči, ote joj britvu i zakla ženu.

Onda rodbina te žene ubi tog čovjeka, a njegova rodbina dođe i nastade pravi rat između ta dva plemena, a sve to zbog slugu koji je volio lažno pričati i tako smutnju zavoditi.

PRENAŠANJE RIJEČI

Zavlada jednom u doba Musa a.s. velika suša, pa on sa svojim Israelićanima izađe na određeno mjesto kako bi molili Uzvišenog Allaha da im dadne kišu. Kada

su to već tri puta učinili, i opet kiša ne pade, Musa se obrati Uzvišenom Allahu:

- O Allahu! Tvoji robovi već tri puta mole da im pošalješ kišu, a Ti njihove dove ne primaš?

Uzvišeni Allah onda objavi Musau: - Ja neću primiti dove ni tvoje niti onih s tobom sve dotle dok među vama bude čovjek koji prenaša i ne okanjuje se toga da stalno prenosi riječi jednih ljudi drugima!

Musa onda upita: - Pa reci mi ko je taj čovjek, kako bi ga izdvojili između nas?

Allah mu objavi: - Ja vam zabranjujem da prenašate, a ti hoćeš da Ja budem onaj koji prenaša! Nego se vi svi skupa pokajte za svoje grijeh!

Musa a.s. objasni svome narodu da treba svi da se pokaju za učinjene grijeh, što oni i učiniše, a kada su poslije toga otišli da zamole Allaha dž.š. za kišu, Allah im primi njihovu dovu i posla im kišu, obilnu i plodonosnu.

AHIRETSKI USPJEH JE VAŽNIJI OD DUNJALUČKOG

Priča se da su u davna vremena mu'min - vjernik i kafir - nevjernik pošli da love ribu. Kada god bi nevjernik bacio mrežu u vodu spomenuo bi neka svoja božanstva i svaki put bi izvukao mnogo ribe. Vjernik je svaki put spominjao ime Allahovo, ali ne uhvati baš nijedne ribe. Tek pred sami zalaz sunca uhvati se u njegovu mrežu jedna jedina riba, ali se i ona nekako izmigolji iz mreže i otplovi u vodu. Vjernik se vrati kući ne noseći baš ništa, a nevjernik se vrati noseći cijeli tovar ribe.

Melek, koji je bio zadužen da prati tog vjernika, se zbog njegovog slabog ulova prosto ožalostio, a kada se uzdigao na nebesa, Uzvišeni Allah mu pokaza mjesto u Džennetu koje je bilo pripremljeno za tog vjernika, pa Melek, jako obradovan, reče:

- Tako mi Allaha! Ništa tom čovjeku neće nauditi šta god da ga zadesi na dunjaluku kada ga ova divota u Džennetu očekuje!

Onda je tom istom Meleku pokazano mjesto u Džehennemu koje je bilo određeno za onog nevjernika, pa kada je Melek to vidio on uzviknu:

- Allaha mi! Ništa mu neće koristiti sve ono što stekne na dunjaluku kada poslije toga mora da bude bačen u ovu strahotu!

PETAK - ODABRANI DAN

Pošao jedanput Salih el Mer'i uoči petka u glavnu džamiju da obavi sabah i džumu namaz pa naišavši na mezarje pomisli:

- Odmoriću malo ovde dok ne svane zora.

Uniđe u mezarluke, klanja dva rekata i nasloni se na jedan mezar te ga tako san savlada i on zaspao. Tako on sanja kako su stanovnici tih mezarluka, svi koji su tu ukopani, izašli i posjedali u skupine te razgovaraju o svemu i svačemu. Salih opazi jednog mladića u poderanoj odjeći koji je sjedio po strani od svih ostalih i tužan ne razgovaraše ni s kim. Odjednom se odnekud pojaviše nekakvi poslužavници na kojima bijahu umotane neke stvari jasno osvijetljene sa kandiljima. Kako god bi koji od prisutnih dobivao svoj zavežljaj uzimao bi ga i vraćao se u svoj kabur. Na kraju osta sam taj mladić kojeg ne zapade ništa od toga, pa on još tužniji krenu u svoje boravište.

Salih ga pozva i reče: - O Allahov robe! Zašto si tako tužan i šta znači sve ovo što sam vidio?

Mladić odgovori: - O Salihu! Ovo što si vidio su darovi od živih za nas mrtve! Kada god neko od živih udijeli sadaku za svoje umrle ili uputi Allahu dovu, to umrlima dođe u vidu ovih hedija uoči svakog petka. Što se mene tiče, ja sam inače stranac, a ovuda sam prolazio kada sam sa majkom krenuo na hadž. Ovdje me je Allahovom odredbom zadesila smrt a moja majka se nakon kraćeg vremena preudala, s obzirom da je jedino mene imala. Svom čovjeku nije ni rekla da je imala sina i dunjaluk je brzo obuzeo tako da me nikad nije spomenula ni jezikom ni usnama. Zbog toga sam ovako tužan jer nema niko drugi da me se sjeti i da me čime bilo obraduje.

Salih onda upita mladića za mjesto gdje živi njegova majka, pa mu mladić sve objasni i ode u svoj kabur. Tada se Salih probudi i nakon što je obavio sabah namaz ode pa se raspita o kući te žene a onda joj se najavi da ga primi. Žena ga stvarno primi, a kada joj se Salih predstavi zamoli je da porazgovaraju nasamo. Žena prihvati i to, pa je Salih upita: - Imaš li ti djece?

Ona mu odgovori da nema. On je upita ponovo:

- A da li si imala djece ranije?

Sada Salih primjeti kroz pregradu koja ga je razdvajala od te žene, kako ona bolno uzdahnu i reče da je imala sina jedinca. Tada joj Salih sve ispriča što je te noći doživio u mezarlucima i šta je sanjao, a žena počne da plače kajući se što je tek tako zaboravila svoje umrlo dijete.

Onda ona dade Salihu hiljadu dirhema i reče: - Evo, ovo podijeli kao sadaku ispred mog sina, a ja ću ga se od sada stalno sjećati i dovom i sadakom dok sam god živa.

Salih ode i podijeli te pare, a idućeg petka prije zore on opet naiđe istim putem, svrati u one iste mezarluke, klanja dva rekata i prisloni se da malo

odmori. Tako ubrzo zaspao i ponovo vidje sve one ljude kako izlaze iz svojih kabura, a među njima vidje i onog mladića u čistoj bijeloj odjeći, koji bijaše veoma radostan.

Mladić sada priđe Salihu i reče: - Neka te Allah nagradi o Salihu! Sada sam i ja dobio svoju hediju!

Salih ga upita: - A da li vi uvijek znate kada je petak - dan džume?

Mladić odgovori: - Svakako! I ptice u zraku znaju kad je petak i govore: "Neka je selam na odabrani dan - dan džume namaza!"

SAMO ALLAH ZNA KO ĆE U DŽENNET A KO U DŽEHENNEM

Živio u doba Isa a.s. čovjek kojeg su zvali "mel'un", što znači prokleti, i to zbog njegove škrtosti. Jednog dana dođe neki drugi čovjek tom mel'unu i zatraži od njega nešto od oružja kako bi mogao ići u borbu i tako se spasiti od džehennemske vatre. Mel'un se samo okrete od njega i po običaju ne dade mu ništa. Kada čovjek ode mel'un se pokaja i zovnu ga te mu dade svoju sablju.

Čovjek ode i naiđe na Isaa a.s. koji bijaše sa nekim pobožnjakom koji je obožavao Allaha cijeli svoj život. Isa upita ovog čovjeka: - Odakle ti ta sablja?

Čovjek mu odgovori: - Dobio sam je od mel'una!

Isa se obradova toj mel'unovoj sadaki i tako oni idući dalje naiđoše pored mel'unove kuće. Mel'un je sjedio pred kućom i kada Isa naiđe sa onim pobožnjakom mel'un pomisli:

- Baš ću ustati da vidim lice Isaovo i tog pobožnjaka!

Kada je ustao i pogledao ih, onaj pobožnjak uzviknu: - Ja bježim od ovog prokletnika (mel'un) prije nego i mene zahvati svojom vatrom!

Tada Allah objavi Isau: - Reci tom mom robu da je ovaj grijешnik zbog sablje koju je dao kao sadaku zaslužio moj oprost grijeha, a takođe i zbog svoje ljubavi prema tebi. Isto tako reci tom mom pobožnom robu da je taj mel'un sada njegov drug u Džennetu!

Kada Isa to reče pobožnjaku on uzviknu: - Allaha mi, ne želim Džennet sa njim niti bih volio druga poput njega!

Onda se Allah ponovo obrati Isau: - Reci tom mom robu ovako: "Ti nisi zadovoljan sa mojom odredbom i omalovažavaš drugog čovjeka pa ću te Ja sada učiniti Mel'unom tj. prokletim i od stanovnika džehennema. Tako ću tvoje mjesto u Džennetu zamijeniti sa onim mjestom u džehennemu koje je trebalo da pripadne onom mel'unu. Tvoje mjestu u Džennetu će sada pripasti njemu, a njegovo mjesto u džehennemu će biti tvoje boravište!!!"

PRAVO DOBROČINSTVO JE ZA SADAKU UDIJELEITI NAJBOLJE ŠTO IMAMO

Imao neki beduin silnu stoku ali nikad nije davao ni zekat ni sadaku. Jedanput ipak udijeli kao sadaku nekog šukatog ovna kojem su potpuno otpali rogovi, a tu noć sanja on kako ga cijelo njegovo stado progoni i hoće da ga zbudu. Samo onaj ovan kojeg on dade kao sadaku pokuša da ga zaštiti od pobješnjelog stada.

Čovjek se trže iz sna i shvativši gdje je grijешio reče:

- E, pobrinut, ću se ja da više ovnova bude na mojoj strani poput onog jednog jedinog koji me je branio!

Od tada je beduin redovno davao zekat i sadaku.

SADAKA ODBIJA ZLO OD ONOGA KO JE TU SADAKU DAO

Naišao jedanput Isa sin Merjemin kroz neko selo u kojem je živio i jedan bjelilac platna - farbar. Stanovnici tog sela se obratiše Isau ovim riječima:

- O Isa! Ovaj farbar nam prilikom farbanja dere našu odjeću i dugo je zadržava kod sebe, pa de zamoli Allaha da nas oslobodi te napasti i da se više ne pojavi među nama sa onim zavežljajem u kojem nosi pribor za farbanje.

Isa stvarno uputi dovu Allahu u kojoj zatraži spas seljana od tog štetočine i lopova.

Toga dana farbar normalno pođe da boji odjeće i platna, a pored ostalog uza se je imao i tri pogačice. Idući tako sretne nekog pobožnjaka koji je živio sam u brdima i koji ga upita nakon što su izmjenjali selame:

- Da nemaš možda kruha da me nahraniš, ili bar da ga vidim i osjetim njegov miris, jer ima mnogo dana kako nisam kruha vidio a kamo li okusio?

Farbar mu odmah dade onu jednu pogaču, a pobožni čovjek reče:

- Neka ti Allah grijehе oprosti i srce tvoje očisti!

Farbar mu dade i drugu pogaču, a ovaj onda reče:

- O farbaru! Neka ti Allah oprosti i minule i buduće grijehе!

On mu dade i treću pogaču našto pobožnjak reče:

- Neka ti Allah sagradi dvorac u Džennetu!

Tu noć se po običaju farbar vrati živ i zdrav, pa se seljani opet potužiše Isau a.s.

Isa im reče da pozovu tog farbara, a kada on dođe Isa ga upita:

- O farbaru, ispričaj mi šta si sve danas radio?

Farbar mu sve ispriča, a posebno naglasi svoj susret sa onim pobožnjakom i dove koje mu je pobožnjak učio. Onda Isa od njega zatraži onaj njegov zavežljaj, a kada ga otvori unutra vidje veliku crnu zmiju koja bijaše zauzdana nekom vrstom uzde od željeza!

Isa uzviknu: - O crna ubojico! Zar nisi poslana da usmrtiš ovog farbara?

Zmija odgovori: - Da, ali kada je farbar nahranio pobožnjaka, on mu je učio neke dove, a jedan Melek je svaki put vikao "Amin". Onda je Allah poslao drugog Meleka koji me je zauzdao i ništa nisam mogla da učinim.

Isa reče: - O farbaru! Od sada pošteno radi svoj posao, a one dosadašnje grijéhe ti je Allah oprostio sa bericetom tvoje sadake!

O SALAVATU NA MUHAMMEDA A.S.

Sufjan Sevri priča: - Dok sam obilazio oko Kabe primjetih čovjeka koji kad bi god napravio koji korak svaki put bi učio salavat na Muhammeda a.s. Ja mu priđoh i rekoh:

- O čovječe! Ti si ostavio i tesbih i tekbir i tehlil (riječi: Subhanallah, Allahu ekber i La ilahe illallah), a samo donosiš salavate na Alejhisselama. Sigurno za to imaš neki valjan razlog?

Kada me taj čovjek upita ko sam ja, i pošto mu se predstavih, on reče:

- Da nisi stranac ne bih ti ispričao svoj slučaj niti bih ti odao svoju tajnu...

Onda čovjek nastavi pričati: - Išao sam sa svojim ocem na hadž, i u putu moj otac umrije a lice mu potpuno pocrni. Ja prekrijem njegovo lice i počnem

isčekivati da neko naiđe kako bi mi pomogao oko ukopavanja mog oca. Tako dođe i noć, a ja zaspah i u snu vidjeh nekog čovjeka od kojeg nikad nisam ljepšeg vidio, niti ljepšu odjeću na nekom, niti ugodnijeg mirisa ikad osjetih. Čovjek dođe do mog umrlog oca i otkri njegovo lice pa ga dodirnu svojom rukom, a lice mog oca dobi finu bijelu boju. Kada čovjek krenu ja ga uhvatih za kraj odjeće i upitah:

- O robe Allahov! Ko si ti kada si u ovoj tuđini došao da sa Allahovom milošću učiniš da ovaj moj otac ovako lijepo izgleda?

Nepoznati čovjek odgovori: - Zar me ne prepoznaješ? Ja sam Muhammed sin Abdullahov, Allahov poslanik. Iako je tvoj otac bio griješnik, on je mnogo učio salavat na mene, i pošto ga je zadesilo to što si vidio zamolio je Allaha za pomoć a mene za šefa'at - zagovor kod Allaha. Zbog toga sam ja odmah i došao jer ja pomažem svima onima koji mnogo salavat uče.

Na kraju čovjek reče: - Kada sam se ja probudio vidjeh da je lice moga oca bijelo, i od tada i ja stalno učim salavat na Muhammeda alejhisselam.

VJERNIK MORA DA BUDE ČVRSTO UBIJEĐEN U SVOM VJEROVANJU

Priča se da su u doba Musa a.s. živjela dvojica Israelićana od kojih je jedan bio među najpobožnijim ljudima tog vremena, a drugi je opet bio veliki griješnik.

Kada je taj pobožni čovjek umro, Musau je objavljeno da je on u Džehennemu, a kada je umro taj griješnik, Musau je rečeno da je taj čovjek u Džennetu.

Pošto ga je to veoma začudilo Musa ode ženi onog pobožnjaka i upita je o njenom umrlom mužu. Žena mu odgovori:

- Bio je veoma pobožan i dobar!?

Musa je ponovo upita: - A da li si još nešto posebno primijetila kod njega?

Žena odgovori: - Često bi govorio: "Blago nama ako ovo što Musa propovijeda i što mi slijedimo bude istina?!"

Onda Musa ode ženi onog umrlog grijешnika i upita je o njenom mužu, a ona reče:

- Bio je veoma veliki grijешnik i loš čovjek??

Musa i nju upita da li je njen muž imao nešto posebno kod sebe, a žena odgovori: - Moj muž bi često govorio: "Nema drugog boga osim Allaha i hvala Allahu što nam je poslao Musa'a a.s.!"

Onda Musau bude jasno da je Uzvišeni Allah onog pobožnog čovjeka kaznio Džehennemom zbog njegove sumnje u Allahovo postojanje i istinitost Musaovog poslanstva, a da je onog grijешnika nagradio Džennetom zbog njegove ubijedenosti da Allah postoji i da je sve istina što Musa a.s. propovijeda ljudima.

I ŽENI TREBA PRIZNATI NJENE ZASLUGE

Pošao neki čovjek halifi Omeru ibn Hattabu da mu se požali na svoju ženu koja ga je stalno vrijeđala, nervirala i s njim se prepirala. Došavši pred vrata Omerove kuće ču glas Omerove žene Umme Kulsum koja je nešto govorila Omeru, koji joj ni jednom riječju nije uzvraćao. Čovjek onda zastade i nađe se u dilemi šta da radi; pošao je da se halifi požali na svoju ženu, a sam halifa trpi od svoje žene možda i više i gore nego on?!

Nakon kraćeg razmišljanja čovjek se vrati, ali u taj čas iz kuće izađe Omer i kada ga primjeti kako odlazi od njegove kuće zovnu ga i upita zašto je došao.

Sada ni čovjek ne htjede da izvrđava nego reče: - Došao sam ti, o vladaru pravovjernih, da se požalim na ružno ponašanje moje žene, ali kada sam čuo galamu tvoje žene ja sam odustao od toga.

Onda mu Omer reče: - Ja njoj sve to popustam i ne reagujem zbog ovih njenih zasluga:

Prvo: Ona je zastor između mene i džehennemske vatre, pa se uz nju moje srce smiri i ne dozvoljava mi da odem u haram!

Drugo: Ona čuva moju kuću i imetak kada sam odsutan od kuće!

Treće: Ona mi pere moju odjeću!

Četvrto: Odgaja mi moju djecu!

Peto: Ona mi je kuharica i spravlja hranu, a radi i mnoge druge poslove...

Onda čovjek reče: - Pa i moja žena sve to radi kao i tvoja, ali ja joj nisam zbog toga ništa popuštao niti opraštao!

Omer mu na kraju reče: - E, trebaš da joj priznaš te zasluge i da joj neke njene loše osobine manje primjećuješ, a zatim da joj ih opraštaš!

PRIČA O BERSISI

Živio u doba Israelićana jedan pobožan čovjek po imenu Bersisa koji je imao i jednu rijetku osobinu da su njegove dove bivale uslišavane i primane. Ljudi bi mu dovodili svoje bolesnike, a on bi upućivao Allahu dovu i uz Allahovu odredbu bolesnik bi bivao izliječen.

Iblisu se to nikako nije sviđalo i on odluči da toga čovjeka stavi na neku veliku kušnju ne bi li ga odvratio

od te duboke odanosti Allahu. Tako Iblis posla jednog šejtana i on učini da kćerka od vladara koji je tada vladao među Israelićanima silno oboli. Oni se zabrinuše za nju jer je njena bolest uzimala maha tako da je djevojka poludila.

Onda taj isti šejtan dođe vladaru u liku nekog čovjeka i savjetova mu da svoju kćerku odvede pobožnom čovjeku Bersisi koji je jedini može izliječiti.

Vladar odmah izda naređenje, djevojka bi odvedena kod Bersise, a kada on uputi Allahu dovu, djevojka potpuno ozdravi!

Međutim, kada su se vratili kući i djevojci se vrati njena bolest, pa im onaj šejtan u čovječijem suretu ponovo savjetova:

- Ako hoćete da vam kćerka ustinu ozdravi morate je ostaviti kod Bersise više dana!

Oni odmah odvedu djevojku, pa i pored toga što je Bersisa bio protiv njihove namjere, ostave djevojku u njegovoj kući.

Bersisa bi inače dan provodio u postu a noć u klanjanju, te se nije ni osvrtao na prisustvo te djevojke. Međutim, šejtan se silno trudio da mu nekako skrene pažnju i pogled na njene ljepote, te jednom, dok je Bersisa večerao, otkrije lice djevojke i Bersisa ugleda ljepotu kakvu dotad nikad nije vidio niti o njoj išta znao. Tako se to ponovilo više puta i šejtan uspije u svom zadatku te zavede Bersisu koji ne imade više strpljenja nego se primače djevojci i učini s njom grijeh. Kasnije šejtan dođe Bersisi i reče mu:

- Ova djevojka je zaniijela i ako ostane u životu rodiće tvoje dijete, a tebe od vladareve kazne može spasiti jedino to da je ubiješ i da je zakopaš, pa kada budu pitali za nju da kažeš kako joj je stigao njen edžel te je umrla, a oni će ti povjerovati i ništa neće sumnjati.

Izbezumljen zbog učinjenog grijeha Bersisa učini još jedan grijeh ubivši djevojku, a onda je zakopa pored svoje kuće. Kada su njeni došli pitati za nju, on im reče kako je umrla i da je on ukopao, a oni mu povjeroše i odoše.

Ali, šejtan ode u dvorac vladaru i izvijesti ga o tome kako je pobožnjak učinio grijeh sa njegovom kćerkom, a onda je ubio i zakopao da se to nebi otkrilo.

Vladar odmah naredi te odoše kod Bersise i kada iskopaše djevojku vidješe da je stvarno ubijena. Odmah uhvatiše Bersisu i razapeše ga na jedno drvo.

Tada šejtan ode Bersisi i reče mu: - Ja sam onaj koji te je i doveo u ovu situaciju, ali ja te mogu i spasiti kada im kažem da je neko drugi ubio ovu djevojku, jer će mi sigurno vjerovati. Ako ćeš da te spasim moraš da mi učiniš sedždu i da mi se pokloniš mimo Allaha dž.š.

Bersisa mu odgovori: - Kako da ti se poklonim kada sam u ovakvom stanju? - Šejtan mu reče: - Ja sam zadovoljan i ako mi samo glavom daš znak da mi se klanjaš!

Bersisa mu se stvarno pokloni, a šejtan reče: - E sada se ja tebe odričem i ti me se više ne tičeš...!

... a ovo se veli i u Kur'anu u suri Hašr gdje stoji:

- To je kao kada šejtan reče čovjeku: "Budi nevjernik!" pa kada on postane nevjernik, on rekne: "Ti se mene više ne tičeš, ja se, zaista, Allaha, Gospodara svjetova, bojim!" Obojicu ih na kraju čeka vatra u kojoj će vječno boraviti, a to će biti kazna za sve nevjernike.

NEOVISNOST OD LJUDI I OSLANJANJE NA ALLAHA DŽ.Š.

Živio među Israelićanima jedan pobožan čovjek koji je svojim rukama izrađivao pletene sepete i košare da bi to prodavao i tako sticao opskrbu za sebe i svoju porodicu.

Tako on jedanput prodajući košare naiđe pored vladarevog dvora pa ga opazi sluškinja vladareve žene koja odmah ode svojoj gospodarici i reče joj: - Eno neki čovjek prodaje korpe, a ja nikad ljepšeg čovjeka ne vidjeh od njega!

Gospodarica joj naredi da dovede tog čovjeka, a kada on dođe nju zadivi njegova ljepota i odmah odluči da ga iskoristi u svojim grijешnim namjerama. Kada mu to reče dodavši još i to da mu onda više neće trebati da prodaje korpe jer će ga ona bogato nagraditi, čovjek se usprotivi i reče da tako nešto ne želi da učini.

Vladareva žena mu onda reče: - Ako ti to ne želiš, odavde izaći nećeš dok ja svoju želju ne ispunim!

Onda ta žena naredi vratarima pa oni sva vrata pozaključavaše a čovjek se nađe u veoma nezgodnoj situaciji. Onda on ko bajagi pristane na to i upita ženu ima li na krovu još kakvih prostorija. Žena reče da ima i naredi sluškinji da mu odnese vode na krovnu ploču da se malo uredi.

Kada čovjek ode gore i priđe ivici krova vidje kako je to velika visina a ne nađe nikakav način da se spusti na zemlju i da se riješi ovog iznenadnog belaja. Onda poče sam sebe da kori razmišljajući o svom dugogodišnjem ibadetu kojeg evo jedan čin može svega da upropasti. Tako razmišljajući odluči da se baci sa tog dvorca kako bi se spasio od grijeha na koji ga nagoni ta žena, makar po cijenu vlastitog života...

Onda Uzvišeni Allah reče Džibrilu: - O Džibrilu, taj i taj čovjek, moj odani rob, želi da se ubije bježeći od moje srdžbe i svog grijeha, pa prihvati ga na svoja krila da mu se šta ne desi!

Džibril tada pruži svoja krila i dočeka tog čovjeka, a onda ga nježno spusti na zemlju kao što bi majka spustila svoje malo dijete.

Čovjek ode kući i bez robe i bez para za koje bi kupio nešto od hrane, a njegova žena ga upita: - Šta je to! Ništa nam ne donosiš?

Čovjek odgovori: - Ništa nisam zaradio danas.

Žena ga ponovo upita: -Pa čime ćemo se noćas iftariti?

On odgovori: - Za noćas ćemo se nekako strpiti, a ti naloži vatru u peći neka naše komšije ne znaju da mi ništa nemamo za jelo, pa neka misle da se i kod nas nešto priprema za iftar!

Žena ode i naloži vatru, a onda sjede. Utom dođe njihova komšinica i upita je ima li goriva da joj pozajmi kako bi i ona sebi vatru upalila. Žena joj reče da sama sebi uzme iz peći koliko joj je potrebno, a kada se komšinica vrati iz kuhinje poviče:

- Kako možeš tako mirno sjediti i s mužem razgovarati a kruh u peći samo što ti nije zagorio!?

Žena skoči i pogleda peć, a tamo gotovo pečen kruh širi svoj ugodni miris ...

Tako ih Allah oboje nagradi za njihov sabur i tevekkul...

HIKAJE IZ DJELA "TUHFETUL MERDIJJEH"

Šejh Abdul Medžid Ali

VRIJEDNOST BISMILLE

Priča se da je živjela neka žena koja bi uvijek učila "Bismillahi", šta god da je radila i govorila. Imala je muža munafika, kojem je to smetalo, pa njen muž odluči da joj na neki način naudi i da je nadmudri.

Muž joj dade jedan paketić i reče joj da mu to dobro čuva, a žena to po običaju bismilletom ostavi na sigurno mjesto. Kada je muž vidio gdje je ona to ostavila, onda kradom dođe, uze onaj paketić i baci ga u bunar.

Pošto se uvjerio da žena ništa nije primijetila, on zatraži od nje onaj paketić. Žena dođe na mjesto gdje je to ostavila, prouči bismillahi, a u tom momentu Uzvišeni Allah naredi Meleku Džebrailu da brzo dohvati onaj paketić iz bunara i stavi ga tamo gdje je i bio.

Žena pruži ruku i normalno uze onaj paketić te ga preda mužu, a on, vidjevši to veoma se začudi pa se iskreno pokaja od svoga licemjerstva i Uzvišeni Allah mu primi njegovo pokajanje.

VAŽNOST NIJJETA - NAMJERE

Živjela dva brata od kojih je jedan bio pobožan, a drugi grijешnik. Ovaj pobožni je stalno želio da vidi Iblisa, pa mu se jedanput želja ostvari te mu se Iblis ukaza i reče mu:

- Jadan bio, u šta utroši sav svoj život. Samo se patiš i umaraš s tim ibadetom umjesto da daš sebi oduška u uživanjima i strastima.

Pobožnjak reče: -Otići ću ja svom bratu pa se malo opustiti u njegovom društvu, predaću se neko vrijeme uživanjima, jelu i piću, a poslije toga ću učiniti tevbu i pokajati se.

Što se njegovog brata tiče, on se prenu iz svog jasnog grijешničkog stanja, osjeti se odbačenim i bezvrijednim te pomisli:

- Sav svoj život upropastih u grijешenju, a moj brat uživa u pokornosti i ibadetu.

Tako on odluči da se pokaje i da bude Allahu pokoran, a njegov brat, pobožnjak, odluči da malo okusi tog grijешničkog života.

Oni odlučno krenuše jedan drugom i Allahovom odredbom obojica umru, sudarivši se jedan s drugim!

Pobožnjak će na onom svijetu biti proživljen sa ružnim nijjetom, a grijешnik sa lijepim nijjetom, a sve je opet u Allahovim rukama...

STRPLJIVOST NA BELAJIMA

Priča jedan čovjek: - Vidio sam u nekim planinama starca koji bijaše slijep, sakat (i bez nogu i bez ruku), kojeg je svaki čas hvatala oduzetost, a tijelo mu je već uveliko bilo u fazi raspadanja, tako da su crvi i drugi

insekti jeli pojedine dijelove njegova tijela. Starac je neprekidno ponavljao:

- Hvala Allahu koji me je sačuvao od belaja kojima su izloženi mnogi drugi ljudi, i koji me je odlikovao između njih svojim fadiletima i blagodatima!

Ja mu rekoh: - O brate! A od čega te je to sačuvao Allah, kad su svi najgori belaji pali baš na tebe?

Starac podiže glavu i reče: -Bježi od mene neznalico! Zar mi nije ostavio jezik kojim ću ga u svakom momentu spominjati i zikiriti, kao i srce kojim ću ga voljeti i spoznavati ga!

GOMILANJE IMETKA

Priča se da je neki čovjek sakupio ogromni imetak i bogatstvo pa jednog dana pozva svoju familiju, naredi da se pripremi velika gozba i sjede na krevet posmatrajući ih. Ukućani počеше jesti, piti, igrati se i smijati, dok on govoriše sam sebi:

- Uživaj i čeifi koliko ti je god volja!

U tom času dođe Melek smrti u liku prosjaka i pokuca na vrata te kuće. Sluge otvoriše vrata i upitaše ga šta hoće, a on odgovori da mu pozovu svoga gazdu.

Oni mu rekoše: - Šta! Da naš gospodar izlazi zbog nekoga poput tebe?

Prosjak mirno reče: Mislim da bi trebao da izađe.

Sluge prosjaka otjeraše, a kada se vratiše u kuću izvjestiše svoga gospodara o tome, a on im reče: - Što ga niste bar izudarali?

Tada se kucanje ponovi, a kada sluge iziđoše onaj isti prosjak im reče: - Obavijestite vašeg gazdu da sam ja Melek smrti!

Kada to čuše sluge se uplašile i pustiše Meleka da uđe. Sada se oholi domaćin potpuno promijenio, sakupi sav svoj imetak i počeo u žalosti i nemoći govoriti: - Allah te prokleo, ti si me odvratio od ibadeta i drugih obaveza prema Allahu dž.š.

Onda Allah učini da onaj njegov imetak progovori, pa on reče:

- Zašto me proklinješ! Uz moju pomoć si dolazio vladarima i s njima se družio. Odbijao si bogobožne i siromahe a trošio si me u haramu i zlo, dok ti se ja nikako nisam mogao oduprijeti. Da si me trošio u dobro i halal, onda bih ti bar koristio.

Onda Melek smrti uze dušu tog čovjeka.

HIKAJA O POSLA IKU DŽERDŽISU

U vrijeme Džerdžisa, jednog od Israilskih Poslanika, živio je zao vladar koji je mnogo smutnju činio i svoje podanike na razne načine uznemiravao i terorisao. Allah im zbog vladareva zuluma uskrati kišu, tako da i vladar i njegov narod počeo da strahuju da će svi pocrkati od gladi i žeđi.

Onda vladar dođe Poslaniku Džerdžisu i reče mu: - Došao sam ti sa porukom za tvoga Gospodara.

Džerdžis, koji je slavio i veličao svoga Gospodara, prekinu zikir i upita ga: - Kakva je to poruka?

Vladar reče: Reci svome Gospodaru da nam pošalje kišu, a ako neće ja ću ga uznemiravati da će svak to da osjetiti, jer nam niko drugi i nije uskratio kišu nego baš On.

Džerdžis ode u svoju odaju gdje se molio Gospodaru strahujući šta će mu Allah odgovoriti. Tada mu dođe Melek Džibril i reče mu:

- Daj tu poruku koju носиš Allahu?

Poslanik mu odgovori: - Bojim se Allaha, ako to kažem.

Džebail reče: - O Džerdžisu! Allah ti poručuje da upitaš toga čovjeka čime će on to uznemiravati Gospodara svih svjetova.

Poslanik ode i upita vladara o tome, a on odgovori:

- Ja ne mogu da ga uznemiravam osim na jedan način, jer ja sam slab, a On je jak, ja sam nemoćan, a On je moćan. Međutim, ja ću uznemiravati one koji ga vole, a s tim ću i njega uznemiravati.

Kada to Poslanik ispriča Džebailu, on mu reče:

- Reci tom čovjeku da to ne čini, a mi ćemo im dati kišu!

Onda se nebo naoblači, sve potamni i tri dana neprekidno padaše kiša sa odredbom Uzvišenog Allaha. Uz tako obilnu kišu svo rastinje i bilje naraste do čovječijih grudi, a vladar, kada to vidje, ode Džerdžisu i reče mu:

- Moje slabe oči su progledale i tek sada sam shvatio da ima neko ko je sve u stanju da učini. Zato i ja iskreno i iz dna srca SVJEDOČIM DA NEMA DRUGOG BOGA OSIM ALLAHA!!!!

OD SMRTI SE NE MOŽE POBJEĆI

Dode jednom prilikom Azrail kod Allahovog Poslanika Sulejmana, te poče nekako čudno da se zagleda u jednog od njegovih velikaša koji tu sjedaše. Kada Azrail izađe taj čovjek reče Sulejmanu:

- O Allahov Poslaniče! Ko je onaj nepoznati čovjek?

Sulejman a.s. mu odgovori: To je Azrail, Melek smrti.

Čovjek onda reče: - Primijetio sam da me nekako dugo i čudno zagleda, pa se bojim da je došao da mi uzme dušu. Nego, de ti mene nekako spasi od njega!

Sulejman ga upita: - A kako da te spasim?

Čovjek reče: - Naredi vjetru da me odnese u najudaljenije krajeve Indije, pa ne bi li mi Azrail izgubio trag i zaboravio na mene.

Sulejman a.s. to učini, i vjetar u istom momentu odnese tog čovjeka u daleke zemlje Indije. Taman kad je stigao tamo, Melek Azrail mu uze dušu i usmrti ga.

Kasnije Melek Azrail ponovo svrati kod Sulejmana, a on ga upita:

- Zašto si se ti onda onoliko zagledao u onog čovjeka koji je sjedio sa mnom?

Azrail mu odgovori: - Čudio sam se tom čovjeku jer mi je bilo naređeno da ga usmrtime u Indiji, a on se nalazi ovdje kod tebe, veoma daleko od Indije. Međutim, kada sam ja po naredbi Allahovoj otišao u Indiju, vidjeh kako i njega vjetar tamo donese, te ga ja po Allahovoj odredbi usmrtime.

VRIJEDNOST ŠEHADETA

Neki čovjek, hadžija, koji stajaše na Arefatu, uze sedam kamenčića i reče: - O kamenčići! Vi ste mi svjedoci da ja svjedočim i očitujem da je samo Allah Bog, i svjedočim i očitujem da je Muhammed Allahov rob i njegov Poslanik!

Kasnije taj čovjek u snu vidje kako je Sudnji dan nastupio, i kako je njemu presuđeno da bude bačen u džehennemsku vatru.

Kada ga dovedoše na prva vrata Džehennema, on vidje kako se jedan od onih kamenčića baci na vrata i Meleki ne moguše da ga smaknu kako bi ušli u Džehennem. Kada dođoše na druga vrata tako isto učini drugi kamenčić, i tako se desi na svih sedam džehennemskih vrata.

Onda tog čovjeka dovedoše pred Allaha, a Uzvišeni Allah mu reče:

- Moj robe! Uzeo si one kamenčiće za svjedoke tvoga Šehadeta, i mi ti to uvažavamo i nećemo te razočarati. Zbog tvog Šehadeta ja ću te uvesti u Džennet.

Kada čovjeka dovedoše pred džennetska vrata vidješe da su zaključana, a onda dođe onaj njegov Šehadet (tj. riječi: EŠHEDU EN LA ILAHE ILLALLAH, VE EŠHEDU ENNE MUHAMMEDEN ABDUHU VE RESULUHU!) i otvori vrata te čovjek uđe u Džennet.

DUŽNOST JE UTJEŠITI SIROČE

Priča se da je Muhammed a.s. pošao u džamiju na Bajram namaz, pa vidio skupinu djece kako se veselo igraju, a jedno dijete samo sjedi i plače. Muhammed a.s. ga upita: - Šta je dijete? Zašto plačeš i ne igraš se sa ostalom djecom?

Dijete, ne poznavajući Poslanika, reče: - Ostavi me čovječe! Moj otac je poginuo u borbi slijedeći Allahova Poslanika, a moja mati se udala za drugog čovjeka. Taj mi je čovjek sve oduzeo i istjerao me iz kuće, pa sada nemam ni da jedem niti da pijem, nemam šta obući niti imam kuće u koju bih se sklonio preko noći. Još kad sam vidio da se druga djeca koja imaju svoje očeve ovako veselo igraju, a na njima nova bajramska odjeća, onda se moja žalost još više povećala.

Muhammed a.s. uze dijete za ruku i reče mu: - Bi li volio da ti ja budem otac a Aiša mati? Da ti Fatima bude sestra, a Alija amidža? Bi li volio da ti Hasan i Husein budu braća?

Dječak shvati da je taj čovjek Poslanik, pa veselo reče:

- Kako da ne bih volio, o Allahov Poslaniče!

Muhammed a.s. odvede dijete kući, obukoše ga najljepše što su mogli, nahraniše ga i napojiše, i dijete sito i radosno izađe među drugu djecu da se igra.

Kada ga djeca vidješe onako vesela upitaše ga: - Kako to da si maloprije plakao, a sada si tako radostan?

Dječak odgovori: - Bio sam gladan, pa sam se zasitio. Bio sam neobučen, a sada sam se lijepo obukao. Bio sam siročić, pa mi je sada Muhammed a.s. postao ocem, Aiša majkom, a Hasan i Husein braćom!

Kada to čuše djeca rekoše: - Kamo sreće da su i naši očevi poginuli u borbi prateći Allahovog Poslanika!

ALLAHOVA BLAGOST

Živio u Indiji jedan čovjek koji je dugo vremena obožavao svog sanema (idola napravljenog od drveta). Jednom ga je molio za jednu veoma važnu stvar, ali mu sanem ne odgovori na molbu. Čovjek bi govorio: - O saneme! Smiluj se i pomози mi u ovoj mojoj mucі i nevolji!

A kip k'o kip, ništa ne govori. Čovjek izgubi nadu da će mu njegov sanem uopšte pomoći, pa ga omrznu, a na um mu pade da se obrati za pomoć Samedu (jedno od imena Uzvišenog Allaha, a znači "Onaj kome se svako obraća").

On diže pogled prema nebesima i stidljivo reče: - O Samede!

U isti mah čuje glas koji mu odgovori: - Odazivam ti se moj robe, traži šta želiš!

Čovjek odmah postade ubijeđen da nema drugog boga osim Allaha!

Onda se Meleki obratiše Allahu: - O Gospodaru, taj tvoj rob je toliko vremena molio i obožavao sanema, a on mu se nije odazvao. Tebe je zamolio samo jedanput i Ti si mu molbu odmah primio?!

Uzvišeni Allah reče: - O Meleki! Molio se sanemu i nije mu odgovoreno, onda se molio i obratio Samedu, i da mu opet nije odgovoreno, pa kakva bi onda bila razlika između sanema i Sameda?!

OHOLOST

Priča jedan čovjek: Vidio sam nekog bogataša kako obavlja tavaf (obilazak oko Kabe u Meki), a njegove sluge mu krče put i razmiču svijet da on može nesmetano da prolazi. Kasnije sam tog istog čovjeka vidio u Bagdadu kako prosi na jednom mostu. Kada sam ga upitao za razlog takve promjene u njegovom životu on odgovori:

- Oholio sam se i uzdizao na onom mjestu gdje su ljudi ponizni i skromni, i zato me je Allah ponizio na onom mjestu gdje se ljudi uzdižu i ohole!

KO MOŽE DA UČI DOVU ZA KIŠU

Priča se da je Isa a.s. izišao s narodom da uči dovu za kišu, pa kako im dova nije primljena on im reče:

- Neka se vrati svak ko je učinio ikakav grijeh!

Malo po malo i svi ljudi se vratiše, a sa Poslanikom ostade samo jedan čovjek. Nakon što ga Isa upita za njegove grijehe, čovjek mu odgovori:

- Ja ne znam da sam učinio ikakav grijeh sem jedanput, kada je pored mene prošla neka žena, a ja za njom pogledao sa ovim svojim okom. Onda sam gurnuo prst u to oko i isčupao ga, iz straha od odgovornosti pred Uzvišenim Allahom.

Isa mu onda reče: - Uči dovu, a ja ću za tobom aminati!

Nakon kraćeg vremena nebo se naoblačilo i obasula ih je jaka kiša.

NIKAD SE NE ZNA GDJE ĆEMO SE OSEVAPITI

Priča jedan čovjek: - Sanjao sam jednog čovjeka, grijешnika, nakon njegove smrti, pa mu rekoh:

- Šta je Allah uradio s tobom od kako si umro?

On mi odgovori: - Kada su izvagana moja dobra i loša djela, prevagnuli su moji grijesi i ja sam se veoma zabrinuo i uplašio. U tom momentu neki zavežljaj pade na ona moja dobra djela i ona prevagnuše moje grijehe, a ja začuh glas koji je govorio:

- I ako neko djelo bude sitno poput truna, mi ćemo ga uračunati. A dosta je što ćemo mi račune ispitivati!

Onda ja odvezah onaj zavežljaj i u njemu vidjeh pregršt zemlje koju sam bacio na kabur jednog muslimana kada su ga zakopavali.

Zbog toga mi je Allah oprostio grijehe i uveo me u Džennet!

LJUBAV PREMA ALLAHU

Priča se da je Musa a.s. jedanput pošao prema brdu Tur da razgovara sa Allahom dž.š. i u putu susreo nekog čovjeka. Čovjek ga upita:

- Kuda ideš Poslaniče?

Musa mu odgovori: - Idem razgovarati sa Uzvišenim Allahom.

Čovjek mu reče: - Imam jednu molbu za tebe.

Kakva je to molba? - upita ga Musa.

Čovjek reče: - Reci Allahu neka mi podari barem jedan trun njegove ljubavi i milosti.

Kada je Musa stao da razgovara sa Allahom, od te zanesenosti i aška zaboravi onoga čovjeka i njegovu molbu.

Allah dž.š. ga opomenu: - O Musa, zaboravio si molbu onog mog roba.

Musa reče: - O Allahu, ti najbolje znaš šta je rekao tvoj rob.

Uzvišeni Allah reče: - Znam, ali je dužnost izvršiti obećanje. Onaj ko ne izvršava obećanje je varalica, a ja ne volim one koji varaju. O Musa, već sam tom svom robu dao sve ono što je želio.

Kada se Musa vratio od Allaha na putu ne nađe onoga čovjeka na mjestu gdje ga je prije sreo. On se ponovo obrati Allahu i reče:

- O moj Gospodaru! Gdje je otišao onaj čovjek koji je želio da mu udijeliš bar trun svoje ljubavi?

Allah odgovori: - O Musa, pobjegao je od tebe!

Musa opet upita: - A zašto, o Allahu?

Allah odgovori: - Zato što onaj ko nas zavoli i koga mi zavolimo više se ne osvrće ni na koga drugoga. Ali, ako baš želiš da ga vidiš ti uđi u onu šumu.

Kada Musa zađe u šumu vidje kako lav jede onoga čovjeka. On reče:

- O Allahu, šta je sad ovo?

Allah odgovori: - Ovako mi postupamo sa onima koji su nam dragi. Na ovom prolaznom svijetu mu je tako, a na budućem, vječnom svijetu njega čeka kuća sa kubbetom od crvenih dragulja u Džennetu!

VRIJEDNOST SADAKE

Prenosi se da je Aiša, žena Vjerovjesnika Muhammeda, kupila jednu sluškinju, robinju, da joj pomaže u kućnim poslovima. Ali, dođe Melek Džebrail i reče:

- O Muhammede, istjeraj tu ženu iz kuće jer ona spada u stanovnike Džehennema!

Kada je za to Aiša čula, odmah je tu sluškinju otpustila dajući joj nekoliko hurmi da se prehrani.

Sluškinja pojede te hurme, i baš kada je htjela da pojede onu zadnju, koju je već bila zagrizla, naiđe jedan prosjak, te mu ona tu hurmu dade kao sadaku.

Džebrail se ponovo javi Muhammedu a.s. i naredi mu da vrati tu ženu u svoju kuću, jer je ona zbog te sadake postala od stanovnika Dženneta.

JOŠ JEDNA HIKAJA O FADILETU SADAKE

Prenosi se da je Abdullah ibnul Mubarek išao na hadž, pa kada je došao u Kufu ugleda jednu ženu koja je perutala patku. Abdullah pomisli kako je to uginula patka, pa o tome zapita ženu, a ona reče:

- Jeste, ja sam je našla mrtvu i hoću da je pripremim sebi i svojoj djeci za večeru.

- Allah je zabranio ono što je uginulo! - reče Abdullah.

- Ima već tri dana kako ja i moja djeca ništa nismo jeli, pa nisam ni imala drugog izbora.

Abdullah povede svoju devu koja je bila natovarena hranom, odjećom i drugim potrepštinama, te ode kući te žene i reče joj:

- Uzmi ovu devu i sve što je na njoj, vama je potrebnija nego meni!

Onda se Abdullah ibnul Mubarek vrati u svoj grad i te godine nije ni otišao na hadž. Pošto mu je deva nedostajala on je dugo putovao do kuće, i desi se da je stigao baš kada i hadžije koje su te godine bili na hadžu.

Kada ljudi koji su dočekivali hadžije počеше i njemu čestitati obavljanje hadža, on im reče: - Ja nisam obavio hadž ove godine!

Onda jedan od hadžija reče: - Subhanallah! (Slavljen neka je Allah!) Zar mi nisi u Meki čuvao one stvari dok sam ja išao u to i to mjesto?

Drugi hadžija dodade: - Zar mi nisi dao vode na onom mjestu?

Treći reče: - Zar nisi sa mnom kupovao tu i tu robu?

Abdullah im začuđeno odgovori: - Ja ništa ne znam o tome što govorite!

Te noći on u snu vidje čovjeka koji mu reče:

- O Abdullahu! Allah je primio tvoju sadaku i poslao Meleka u tvom suretu (liku), pa je on za tebe obavio hadž, jer si onu sadaku dao iskrena nijjeta, tražeći u tome Allahovo zadovoljstvo i nagradu od njega, a ne nešto od ovosvjetskih nagrada i uživanja!

UTAJA RATNOG PLIJENA

Priča se da je jedan borac na Allahovom putu imao veoma dobrog konja za borbu. U jednoj bitci, borac napade na jednog nevjernika, ali ga njegov konj, mimo običaja, iznevjeri i posrnu.

On napade drugi, pa i treći put, ali se to opet ponovi. Borac u toj borbi ne zabilježi nikakav uspjeh i to ga puno razočara. Niti je ubio onog nevjernika, niti se više može pouzdati u svog konja.

Naveče borac zaspao i u snu ču glas svoga konja kako mu govori:

- Nemoj mene da koriš zbog moje nemoći u današnjoj borbi! Tome si ti sam kriv, jer si hranu za mene platio jednim dukatom kojeg si utajio od ranijeg ratnog plijena!

Borac - mudžahid - se trže iz sna i odmah ode trgovcu od kojeg je kupio hranu za konja, te mu dade drugu novčanicu i ponovo mu plati onu istu hranu.

Nakon toga konj opet postade kao i ranije; hrabar i nepobjediv!

VJERNIK SE U SVEMU OSLANJA NA ALLAHA

Priča se da je jednom Musa a.s. sa svojim stadom ovaca stigao u dolinu u kojoj je bilo vukova, pa se jako zabrinu znajući da će ga umor i drijem savladati i da neće moći izdržati da ne zaspe.

Onda pogleda u pravcu nebesa pa reče:

- O Allahu! Tvoje znanje sve obuhvata i što si god voljan to ćeš i uraditi, a tvoja odredba i moja sudbina su tebi već poznate!

Kada to reče Musa nasloni glavu na kamen i zaspa, a kada se probudi vidje jednog vuka kako čuva njegovo stado. Musa se tome začudi, a Allah mu reče:

- O Musa, budi prema meni kako ja želim, pa ću i ja prema tebi biti kako ti želiš!

NA NASILJE SE UZVRAĆA

Kaže se da je Nuh a.s. naišao na lava koji je spavao, pa ga udari nogom, a lav skoči te ga dobro ugrize za nogu. Nuh se jedva otrže od lava i spasi, a te noći nije mogao nikako da zaspi od bola.

On poče da se žali svome Gospodaru: - O moj Gospodaru! Napade me i ugrize ova tvoja zvijer...

Allah dž.š. mu objavi: - Allah nije zadovoljan da iko ikom čini nasilje! Ovaj put si ti sam započeo!

... a Allah najbolje sve zna!

GOSTOPRIMLJIVOST SE UVIJEK NAGRAĐUJE

Neki čovjek priča: - Čuo sam da je jedna dobra i pobožna žena postala nadaleko poznata po jednom kerametu - nesvakidašnjem čudu. Imala je ovcu koja je skupa davala mlijeko i med!

Iako nije bio običaj da obilazimo žene, ja sam otišao u to selo da se lično uvjerim u keramet te žene. Kada sam stigao u to mjesto rekoh toj ženi:

- Želio bih da vidim tu tvoju ovcu.

Ona odgovori: - Vrlo rado ću ti je pokazati.

Onda dovede ovcu i kad je pomuze vidjeh da stvarno daje skupa i med i mlijeko. Veoma začuđen ja je upitah o tome, a ona reče:

- Imali smo mi ranije ovcu čijim smo mlijekom hranili svoju djecu, a njenu vunu smo koristili da bi se time odijevali. Druge ovce nismo imali. Kada je došao Bajram moj muž odluči da tu našu jedinu ovcu zakolje za kurban. Ja sam ga odvrćala od toga govoreći mu:

- Mi smo siromašni i nismo dužni klati kurban. Za nas je to učinio Allahov Poslanik Muhammed a.s.

Moj muž se složio sa mnom i ta ovca ostade nama za potrebe naše djece i nas samih. Negdje u to vrijeme nama dođe neki musafir, i moj muž zakla tu ovcu iz poštovanja prema musafiru.

Onda nam Allah dade ovu berićetnu ovcu u zamjenu za onu što smo je, iako nam je stvarno bila potrebna, zaklali iz gostoprimljivosti i poštovanja prema musafiru.

O ONOME KO NE PRIMA IZVINJENJA

Priča se da je Iblis došao kod Firauna i rekao mu:

- Poznaješ li me?

Ovaj mu odgovori: - Svakako, ti si prokleti Iblis.

Iblis mu reče: Ti si me ipak pretekao u jednoj stvari i osobini.

U čemu sam to ja tebe pretekao? - upita Firaun.

Iblis reče: - To je tvoja izjava da si ti bog!? Ja sam od tebe mnogo stariji, imam mnogo veće znanje, mnogo sam i jači, ali se na takav grijeh prema Allahu nisam usudio.

Firaun odgovori: - U pravu si, ali ću se ja za to pokajati i tražiti oprost od Allaha.

Onda mu prokleti Iblis reče: - Polako! Ne čini to nipošto. Stanovnici Egipta su te već prihvatili kao

božanstvo i ako se ti toga odrekneš i oni će se tebe odreći. Onda će prihvatiti nekog tvog neprijatelja i njega slijediti i obožavati, a on će ti preoteti vlast i ti ćeš ostati sam i ponižen.

Firaun reče: - Pravo si kazao, i neću se kajati i tražiti oprost. Nego, reci ti meni ima li na zemlji iko gori od nas dvojice?

Iblis odgovori: - Svakako! Onaj kome se neko za nešto izvinjava i ispričava, a on to izvinjenje i ispriku neće da prihvati; taj je gori od nas obojice!

KADA SE NAJBRŽE OSTARI

Vidio Isa a.s. ženu koja je plakala nad jednim kaburom, pa je upita: - Za kim toliko plačeš?

- Plačem za svojim sinom.

- Trebaš da se strpiš. - reče joj Isa.

- Ne mogu nikako da se strpim.

Onda je Isa upita: A ako bi ti Allah proživio tvog sina, pa kada bi ga ponovo vidjela, bi li onda prestala plakati?

- Samo kad bih ga još jednom vidjela puno lakše bi mi bilo, i ne bih više plakala.

Isa zamoli Allaha, Onoga koji oživljuje mrtve, spominjući njegovo najveće ime, i onaj kabur se rastupi i iz njega se pojavi sin te žene koji stresaše prašinu sa svoje glave.

- Poslaniče! Moj sin je bio mladić, a ovo je neki starac!?

Isa zapita čovjeka o tome, a on reče: - Kada sam čuo poziv da ustanem, pomislio sam da je Sudnji dan nastupio pa sam od straha odmah osijedio.

Isa ga još upita: - Kako ti je bilo u kaburu?

Čovjek odgovori: - Bio sam na dunjaluku nosač, i jedanput sam nekim ljudima nosio drva, pa sam sebi uzeo jedno drveće i to je prva stvar za koju sam pitan i stavljen na muke još u kaburu. Onda mi se Allah smilovao i zbog dobrih djela taj grijeh mi je oprostio.

O POVJERLJIVOSTI I POŠTENJU

Priča se da je neki čovjek bio veoma siromašan. Živio je sam sa ženom koja je bila pobožna i poštena. Jednom mu ona reče:

- Mi za jelo nemamo više ništa!

Čovjek iziđe tražeći nafaku i opskrbu od Allaha, pa tako idući nađe kesu i u njoj hiljadu dinara. On se jako obradova i ode kući, a kad je njegova žena za to čula reče mu:

- Kada se izgubljena stvar nađe, propis je da se to razglasi kako bi se vlasnik te stvari pronašao.

Siromah ode u harem džamije da razglasi to što je našao, a tamo ču glas čovjeka koji je vikao: - Neka se javi onaj koji je našao kesu s hiljadu dinara!

Siromah se odmah javi, a onda mu taj čovjek reče:

- Taj novac pripada tebi i uz to još devet hiljada dinara!

Siromah ga upita: - Da li se ti to izigravaš sa mnom?

Onaj čovjek odgovori: - Ne, tako mi Allaha! Nego, taj novac mi je dao jedan čovjek iz Iraka i rekao mi da hiljadu dinara stavim u kesu i bacim je u harem, a da onda pitam ko je to našao. Ako mi taj ko je kesu našao dođe, njemu trebam da dam i ostalih devet hiljada, jer je on time dokazao da je povjerljiv i pošten, a takvi treba da jedu i da drugima daju sadaku.

ZADOVOLJSTVO SA SUDBINOM

Priča se da su dvojica Meleka sišli sa nebesa na zemlju, jedan na mešrik - istok, a drugi na magrib - zapad. Kasnije su se vratili i ponovo sastali na nebesima, da bi jedan od njih upitao drugoga: - Gdje si bio?

- Bio sam na mešriku, gdje me je moj Gospodar poslao kod jednog bogatog čovjeka. Učinio sam da njegova riznica, koja je bila puna blaga, propadne u zemlju. - reče prvi Melek.

- A meni je Allah naredio da izvadim tu riznicu sa blagom i da je odnesem u kuću jednog siromaha na magribu, koji nigdje nije imao ni dinara ni dirhema. - reče drugi Melek.

Njihov razgovor je čuo Ridvan, Melek koji čuva Džennet, pa im on reče: - Moja priča je još čudnija od vaše. Gospodar mi je naredio da odem u kuću tog siromaha te da prebrojim sve to blago, i dinare i dirheme. Kada sam to uradio, naređeno mi je da u Džennetu sagradim za svaki dinar i dirhem po jedan dvorac, i to za vlasnika one riznice, i za siromaha sa magriba.

Onda Meleki rekoše Uzvišenom Gospodaru Allahu:

- O Gospodaru naš! Objasni nam ovaj nesvakidašnji keramet kojim si obasuo tu dvojicu ljudi?

Uzvišeni Allah reče: - Što se tiče vlasnika one riznice, kada mu je ona propala u zemlju on je rekao: "Hvala Allahu koji me je učinio da budem zadovoljan na njegovoj odredbi!!"

A što se siromaha tiče, on se uopšte nije obradovao toj riznici punoj blaga, nego je rekao: "Hvala Allahu koji me je učinio neovisnim od drugih ljudi!!"

ČAST I PLEMENITOST TREBA DOBRO CIJENITI

Priča se da je Imare ibnu Hamza došao halifi Mensuru, pa ga halifa ponudio da sjedne pored njega, što je bila veoma velika čast. Toga dana halifa je baš sudio u raznoraznim parničenjima, pa tako jedan čovjek dođe i reče:

- O vladaru pravovjernih! Učinjeno mi je nasilje!

- Ko ti ga je učinio? - upita halifa.

Učinio mi je nasilje Imare ibnu Hamza u vezi te i te zemlje.

Halifa naredi Imaretu da ustane sa svog mjesta, te da stane kod svog parničara kako bi bili u svemu izjednačeni.

Tada Imare reče: - O vladaru pravovjernih! Ako je ta zemlja njegova, ja se s njim neću ništa parničiti oko nje. A ako je to moja zemlja, onda mu je ja poklanjam i neću zbog toga ustati sa ovog mjesta kojim me je počastio vladar pravovjernih!!

Svi prisutni se začudiše njegovoj plemenitosti i cijnjenju one časti koja mu je ukazana od strane halife.

PREDANOST ALLAHOVOJ ODREDBI

Priča se da je Tarik Essadik (istinoljubivi) nazvan tako zbog jednog zanimljivog slučaja. Jedanput je idući upao u nekakav zapušteni bunar, i dok je bio dole ču grupu ljudi koji su tuda naišli kako govore:

- Ovaj bunar je beskoristan i napušten. Hajde da ga zatvorimo da nebi neko slučajno upao u njega!

Tarik reče sam sebi: - Ako sam na istini i pravom putu, onda se neću javljati, pa šta bude neka bude.

On se stvarno ne javi iz bunara, a oni ljudi bunar zatvoriše i on osta u potpunom mraku.

Odjednom se pojaviše dvije svjetiljke i prema njihovoj svjetlosti Tarik ugleda ogromnu zmiju koja je puzala prema njemu. On pomisli:

- Sada će se istina razlučiti od zablude!

I kada je već pomislio da će ga zmija pojesti, ona mu obavi rep oko vrata i nogu, pa ga podiže tako nježno kao kad majka drži svoje malo dijete. Tako ga zmija neozlijeđena iznese iz bunara, a Tarik ču glas koji mu reče:

- Ovo je Allahova milost prema onima koji su u potpunosti predani Allahu. Spašen si od neprijatelja pomoću neprijatelja!

Od tada Tarika prozvaše Essadik - istinoljubivi!

- *Kraj* -

S A D R Ź A J

Priče za djecu i omladinu	7
Nedžranski mučenici (Ashabul uhdud)	7
Zahvalnost na blagodati	25
Amina - majka Vjerovjesnikova	43
Jabuka	67
Više su voljeli drugima nego sebi	83
Hamza - Allahov lav	99
 Hikaje iz djela "El Mustatref"	109
Hikaje o sadaki	109
Hikaje o pametnima	113
Hikaje o glupima	115
Hikaje o tevekkulu	116
Hikaja o pravdi	118
Hikaja o nepravdi	119
O nasilju	120
Plemenitost	121
U nevolji se prijatelj poznaje	122
Dužnost je brinuti se o drugima	123
Istinska darežljivost	123
Sadaka se nikome ne uskraćuje	125
Hikaje o škrtosti	125
O gostoprimstvu	128
Ni u čemu ne valja pretjerivati	129
Pretjeranost u jelu	129
Opraštanje	130
Ko prikrije tuđe mane i Allah će njegove	130
Zavidnost	131
Allah je jedini Opskrbljivač	133
Belaj nikad ne dolazi sam	134
Allah je jedini vlasnik svega što postoji	135
Pohlepa uvijek vodi u propast	136
Hikaja o prolaznosti dunjaluka	138
Lijeni ali brižni sluga	140
Ko kome donosi sreću a ko nesreću	140

Hikaje iz djela "Tefdziru - tesnim"	143
Ogovaranje je kao jedenje ljudskog mesa	143
O oštroumnosti	144
Žene znaju biti gore od šejtana	145
O Hidru i njegovoj sadaki	145
I zulumčara treba savjetovati	147
Vrijednost džume namaza	148
Značaj salavata na Muhammeda a.s.	149
Smrt se ne može dogoditi	150
 Priče iz djela "El Kebair"	151
Napuštanje namaza je veliki grijeh	151
Namaz u džematu	152
Uskraćivanje zekata	152
Brižnost prema siročetu	154
Strpljivost na ženinu ezijetu	154
O onome koji je podlegao dunjalučkoj kušnji	156
Mudri učitelj	157
Silnik se nikad neće dobro provesti	158
Uznemiravanje komšije	159
 Priče iz djela "Tenbihul gafilin"	161
Strahota smrti	161
Kaburski azab	161
Allahova milost	163
Naređivanje dobra i sprečavanje zla	164
Tevba - pokajanje	166
Priča o Alkami	168
Dužnosti prema rodbini	170
Alkohol - majka svih zala	172
Ogovaranje - gibet	173
Smutnja	175
Prenašanje riječi	175
Ahiretski uspjeh je važniji od dunjalučkog	176
Petak - odabrani dan	177
Samo Allah zna ko će u Džennet a ko u Džehennem	179

Pravo dobročinstvo je za sadaku udijeliti najbolje što imamo	180
Sadaka odbija zlo od onoga ko je tu sadaku dao	181
O salavatu na Muhammeda a.s.	182
Vjernik mora da bude čvrsto ubijeđen u svom vjerovanju	183
I ženi treba priznati njene zasluge	184
Priča o Bersisi	185
Neovisnost od ljudi i oslanjanje na Allaha dž.š.	187
Hikaje iz djela "Tuhvetul merdijeh"	191
Vrijednost Bismille	191
Važnost nijjeta - namjere	192
Strpljivost na belajima	192
Gomilanje imetka	193
Hikaja o Poslaniku Džerdžisu	194
Od smrti se ne može pobjeći	195
Vrijednost Šehadeta	196
Dužnost je utješiti siroče	197
Allahova blagost	198
Oholost	199
Ko može da uči dovu za kišu	199
Nikad se ne zna gdje ćemo se osepapiti	200
Ljubav prema Allahu	201
Vrijednost sadake	202
Još jedna hikaja o fadiletu sadake	202
Utaja ratnog plijena	204
Vjernik se u svemu oslanja na Allaha	204
Na nasilje se uzvraća	205
Gostoprimljivost se uvijek nagrađuje	205
O onome ko ne prima izvinjenja	206
Kada se najbrže ostari	207
O povjerljivosti i poštenju	208
Zadovoljstvo sa sudbinom	209
Čast i plemenitost treba dobro cijeniti	210
Predanost Allahovoj odredbi	210

طبع على نفقة حجاج دولة
الامارات العربية المتحدة لعا ١٤١٥

ŠTAMPANO DONACIJOM HADŽIJA OD 1415. h.g.
IZ UJEDINJENIH ARAPSKIH EMIRATA

BESPLATAN PRIMJERAK
HADŽIJA